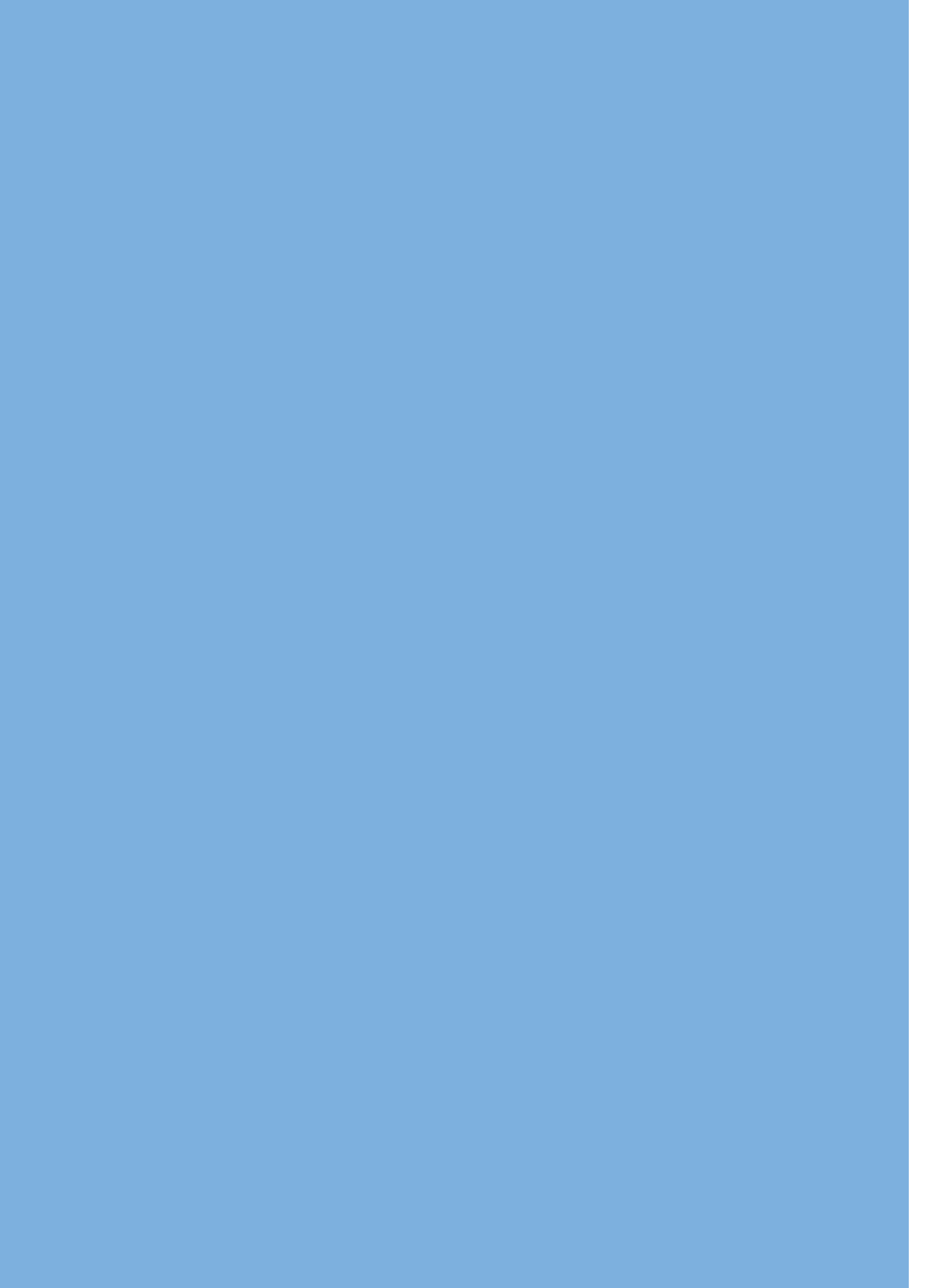

Poetinis Druskininkų Ruduo
Druskininkai Poetic Fall

POETINIS
DRUSKININKŲ
RUDUO

2023

DRUSKININKAI
POETIC
FALL

Sudarytojai / Compilers
Vytas Dekšnys, Rimas Užgiris

Redagavo / Editors
Palmira Mikėnaitė, Rimas Užgiris

Dizainas / Design
Laura Klimaitė-Lusa

Projektą finansuoja /
The project is financed by:

Sudarymas, Vytas Dekšnys, Rimas Užgiris, 2023
© VO „Poetinis Druskininkų ruduo“, 2023
© Leidykla VAGA, 2023
ISSN 1822-3079

Turinys

Contents

- 12 **PDR – vagių irštva?**
PDR: A Den of Thieves?
Rimas Užgiris
Vertė / Translated by Markas Aurelijus Piesinas
- 20 **Carlos Aguasaco**
(JAV / Kolumbija | USA / Colombia)
Vertė / Translated by Greta Ambrazaitė
- 32 **Dovilė Bagdonaitė**
(Lietuva / Lithuania)
Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 44 **Ramunė Brundzaitė**
(Lietuva / Lithuania)
Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 52 **Maria Callís**
(Katalonija / Catalonia)
Vertė / Translated by Dovilė Kuzminskaitė, Carmina Daban Sunyer
- 62 **Adam Dickinson**
(Kanada / Canada)
Vertė / Translated by Aistis Žekevičius
- 72 **Julia Fiedorczuk**
(Lenkija / Poland)
Vertė / Translated by Vytas Dekšnys
- 82 **Oleksandr Irvanets**
(Ukraina / Ukraine)
Vertė / Translated by Antanas A. Jonynas
- 94 **Hanneleele Kaldmaa**
(Estija / Estonia)
Vertė / Translated by Agnė Bernotaitė
- 110 **Vytautas Kaziela**
(Lietuva / Lithuania)
Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 122 **Ramūnas Liutkevičius**
(Lietuva / Lithuania)
Vertė / Translated by Markas Aurelijus Piesinas
- 136 **Lali Michaeli**
(Izraelis / Israel)
Vertė / Translated by Kristina Gudelytė

- 146 **Mindaugas Milašius-Montė**
(Lietuva / Lithuania)
Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius
- 156 **Rolandas Rastauskas**
(Lietuva / Lithuania)
Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 168 **Radu Vancu**
(Rumunija / Romania)
Vertė / Translated by Donatas Petrošius
- 178 **Arvis Viguls**
(Latvija / Latvia)
Vertė / Translated by Dominykas Norkūnas
- 191 **Europos poezijos platforma Versopolis /**
The European poetry platform Versopolis
- 194 **Annemarie Ní Churreáin**
(Airija / Ireland)
Vertė / Translated by Marius Burokas
- 196 **Claus Høxbroe**
(Danija / Denmark)
Vertė / Translated by Dovydas Grajauskas
- 199 **Nuo rugpjūčio iki rugpjūčio Lietuvoje išleistų poezijos knygų bibliografija /**
Bibliography of poetry books published in Lithuania from August to August

- 205 XXXIII Poetinio Druskininkų rudens aidai /
Echoes of the 33rd Druskininkai Poetic Fall
Kronika / Chronicle
- 210 Jotvingių premijos laureatas / The winner of the 2022 Yotvingian Prize
Gintaras Grajauskas
(Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius)
- 216 Žurnalo „Nemunas“ prizų „Poezija mus vienija ir jungia“ apdovanotas /
Winner of the Nemunas Magazine Prize: Poetry Binds and Unites Us
Marius Burokas
(Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius)
- 218 Jaunųjų poezijos skaitymų laureatė, apdovanota Antano A. Jonyno prizų /
The Antanas A. Jonynas Prize for the young poets reading
Justina Žvirblytė
(Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius)
- Vieno anoniminio eilėraščio konkursas /
Anonymous poem contest: Open Theme
- 220 Jurgita Jasponytė
(Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius)
- 222 Gražvilė Baleišytė
(Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius)
- 224 Linas Daugėla
(Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius)
- 226 Dinko Telečian
(Vertė / Translated by Kristina Tamulevičiūtė)
- 228 Dalia Tamošauskaitė
(Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius)
- Vieno eilėraščio tema „Poezijos frontai“ konkursas /
Anonymous poem contest: The Frontlines of Poetry
- 230 Dainius Dirgėla
(Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius)
- 234 Simonas Bernotas
(Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius)
- 236 Jotvingių premijos laureatai / Yotvingian Prize winners
- 237 Jaunojo jotvingio premijos laureatai / Young Yotvingian Prize winners
- 241 Priedas PDR svečių eilėraščių vertimai į anglų kalbą /
Appendix English translations of poems by our guests
- 250 PDR ekspertų taryba/ The PDF Board
- 252 Steigėjai, rėmėjai, partneriai / Organizers, sponsors, partners

Geri
poetai
vagia?

Do good
Poets
Steal?

PDR – vagių irštva?

Rimas Užgiris

„Geri poetai vagia, o vidutiniški poetai skolinasi“ – visi žinome ar bent manome žinantys, kad šios minties autorius yra T. S. Eliotas. Ir visi žinome, ką jis norėjo tuo pasakyti... O ką būtent? Ar tai, kad mes, poetai, iš kitų vagiame eilutes ir apsimetame parašę jas patys? Ar veikiau vagiame svetimas idėjas, formas, metaforas? Plagijuojame? Pats Eliotas dažnai neslėpdamas cituoja kitus autorius, taigi jo apkaltinti plagiatu negalime. Taip pat žinome, kad jis paimdavo kokio nors garsaus poeto eilutę ir įterpdavo ją į naują kontekstą, ar pakeisdavo vieną žodį, tikėdamasis, kad išprusęs skaitytojas žinos, ką autorius daro. Bet ar tai turėta omeny vartojant žodį „vagia“? Ar apskritai teisingai suprantame, ką jis norėjo pasakyti?

Tikroji Elioto citata yra kiek kitokia, nei daugelis pamena. 1920 m. publikuotoje esė „Philip Massinger“ Eliotas rašo: „Nebrandūs poetai imituoja; brandūs poetai vagia; blogi poetai sudarko, ką paėmė, o geri poetai paverčia tai kuo nors geresniu ar bent jau kuo nors kita.“

Mintis čia tokia, jog perimame tai, ką mums palieka kiti, ir savo ruožtu perkuriame, pertvarkome, perfrazuojame pritaikydami tai savo patirčiai, požiūriui, kalbai, savo laikams... Kitaip sakant, galima vogti ir galima „vogti“. Apskritai ši problema sietina ne tik su literatūra – komiksų kūrėjai neseniai piktinosi poparto tapytojo Roy Lichtensteino darbais, sakydami, esą jis pavogė jų kūrinius, nors, meno istoriko teigimu, tai galima laikyti teisėtu pasisavinimu („It's called stealing: new allegations of plagiarism against Roy Lichtenstein“, *The Guardian*, 2023 balandžio 9). Į teismą buvo paduoti ir „Led Zeppelin“ – už tai, kad „pavogė“ įžanginį rifą iš dainos „Stairway to Heaven“. Vis dėlto muzikologai tai laiko įprastu muzikiniu motyvu ir todėl nepriskirtinu autorių teisių ginamam turiniui („Led Zeppelin's Stairway To Heaven copyright battle is finally over“, BBC, 2020 spalio 5). O apie hiphopą išvis nepradėkime...

Tiesą sakant, atrodo, kad ir Elioto garsioji citata yra toks pat pasisavinimo atvejis: šią mintį jis „pavogė“ iš kito autoriaus ir perdarė savaip. Lygiai ir aš dabar pavogsiu vieną ne savo įžvalgą:

Dr. Oliveris Tearle'as, dėstantis anglų literatūrą Lafboro universitete, savo bloge *Interesting Literature* rašo, jog Eliotas galimai pasisavino šią mintį iš W. H. Davenporto Adamso, 1892-aisiais rašiusio žurnale *Gentleman's Magazine*: „Kalbant apie Tennysono asimiliacijos metodą, kai autorius iš pirmtako perima vaizdinį ar užuominą ir įpina į savo žibantį audeklą, čia pateiksiu kelis tokius pavyzdžius ir, kaip ligšiolinių tyrimų rezultatą bei

PDR: A Den of Thieves?

Rimas Užgiris

We all know, or think we know, this idea comes from T. S. Eliot: 'Good poets steal, mediocre poets borrow' or something like that, right? And we all know it means... what exactly? Does it mean we poets steal others' lines and pass them off as our own? Steal their ideas? Their forms? Their metaphors? Outright plagiarize? Eliot himself often quotes others explicitly. So no plagiarism there. He also has been known to take a line from some famous poet and put it into a new context, or change a single word, and he assumes the educated reader will know what he's doing. But is this what he meant by stealing? Or did he even say what we think he said?

Eliot's statement is actually a bit different from how most of us remember it. In his 1920 essay "Philip Massinger" Eliot writes: "Immature poets imitate; mature poets steal; bad poets deface what they take, and good poets make it into something better, or at least something different."

The idea seems to be that we take what we have been given by others and remold it, reshape it, reword it to fit our experience, perception, language, times... In other words, there is stealing and there is stealing. And the issue here is not unique to literature. Comic book artists have recently complained that the pop art painter Roy Lichtenstein stole their work, while an art historian says it was legitimate appropriation ("It's called stealing": new allegations of plagiarism against Roy Lichtenstein," *The Guardian*, April 9, 2023). Led Zeppelin was taken to court for "stealing" the opening riff of "Stairway to Heaven". Musicologists deemed it a common musical motif and so not a copyright infringement ("Led Zeppelin's Stairway To Heaven copyright battle is finally over", BBC, October 5, 2020). And I haven't even started on hip-hop...

In fact, this kind of appropriation seems to be what Eliot did with his famous saying: he "stole" it from someone else and reworked it. In fact, I am stealing this insight from someone else as well:

Dr. Oliver Tearle, lecturer in English at Loughborough University, writes in his *Interesting Literature* blog that Eliot may have lifted this saying from W. H. Davenport Adams, who wrote an article for the *Gentleman's Magazine* in 1892, saying: "Of Tennyson's assimilative method, when he adopts an image or a suggestion from a predecessor, and works it up into his own glittering fabric, I shall give a few instances, offering as the result and summing up of the preceding inquiries a modest canon: 'That great poets imitate and improve, whereas small ones steal and spoil.'"

apibendrinimą, pasiūlysiu tokį kuklų kanoną: didieji poetai imituoja ir tobulina, o mažesnieji vagia ir gadina.“

Bet palaukite, Eliotas juk viską sukeičia vietomis! Dabar vogti yra gerai, o imituoti blogai. Tai galima suprasti, jei į vagystę žiūrėsime ne kaip į paprastą plagijavimą, o kaip į vieno dalyko vertimą kitu. Kad ir kaip būtų, Tearle'as randa šių dviejų autorių panašumų: „[Eliotas] iš tiesų skleidžia panašią antiromantinę propagandą kaip ir Davenportas Adamsas, mat abu siekia sugriauti romantizmui būdingą prigimtinio genijaus mitą. (Kitaip sakant, jie abu sutaria, jog poetinio originalumo sąvoka net ir geriausiu atveju yra abejotina, o blogiausiai – ir neįmanoma; tačiau jie nesutaria, koks vaidmuo priskirtinas literatūrinei imitacijai ir koks – poetinei vagystei ar pasisavinimui.)“

Dabar jau arčiau tikslo – turime į ką, kalbant perkeltine prasme, suleisti dantis (atrodo, aš „vagių“ šias idiomias lygiai kaip „Led Zeppelin“ „pavogė“ muzikoje dažnai naudojamą rifą). Romantizmo genijų numarina modernistiniai Elioto „bevaisės žemės“ griuvėsiai. Autorius miręs... Bet štai Barthes. Ir Foucault. Patekome į postmodernizmo eros teritoriją, kurioje kalba kuria pati save, o skaitytojai kuria jai prasmę. Na, nežinau... „Balandis – žiauriausias mėnuo“ vis tiek lieka Elioto eilute, nors visa *Bevaisės žemės įžanga* yra perdirbta iš Geoffrey Chaucerio „Kenterberio pasakojimų“ prologo. Didieji poetai tikrai papildo kuo nors nauju tai, ką pavagia iš kitų, o vidutiniškiems poetams dažniausiai lieka tik imituoti, leisti kalbai rašyti pačiai save.

Neseniai susidūriau su pavyzdžiais, kaip visa tai veikia verčiant literatūrą. Karina Faidutti 2023 m. magistriniame darbe „Sovietinis Vilnius Ričardo Gavelio romane „Vilniaus pokeris“ lietuvių ir prancūzų kalba“ pastebi, kad R. Gavelio frazė „geltoni lapai blaškomi geltono vėjo“ prancūzų vertėjos buvo pakeista į „šie geltoni lapai, vaikomi rudens vėjo“ („ces jeunes feuilles, chasées par le vent d'automne“). Ką gi... Drįsčiau išsakyti estetinį vertinimą, jog pavadinti vėją geltonu yra labai kūrybiška, tarsi loginė klaida, per kurią atliekamas sinestezijos šuolis, o „rudens vėjas“ yra banaloka nusistovėjusi frazė. Lyg vertėjos būtų nuspręsta, kad „geltonas vėjas“ skamba pernelyg keistai, ir prancūzai taip nesako... Aišku, nesako – niekas taip nesako! Neslėpsiu, aš ir pats taip pavydžiu Gaveliui jo kūrybiškumo, kad mielai jį apvogčiau, pavydžiui: „Kai ji žvelgė žemyn į tamsėjantį klonį, rusvas vėjas kedeno jos plaukus...“ (Jeigu ką, čia tik juodraštis.)

Dar vienas Faidutti pavyzdys: Gavelis pavadina lietų „drumzlinu“ („Man lyja drumzlini lietūs...“), o vertėja pakeičia žodį į tokį, kokį esame įpratę girdėti: „Tai man lyja rūgštusis lietūs...“ („C'est pour moi que tombe cette pluie acide...“) Na, rūgštusis lietus yra modernaus pasaulio reiškiny, bylojantis apie suniokotą gamtą, – todėl čia ir tinka, ar ne? Sutinku, bet sakinyje nebelieka poezijos. Pavadinti lietų drumzlinu yra neapsakomai žavu – tarsi lingvistiniais asmenimis mūsų pasaulio matyme išpjauti skylę, per kurią pasipila naujos reikšmės. „Rūgštusis lietus“, kaip ir „rudens vėjas“, tėra kalba, rašanti pati save. Autoriaus mirtis.

Ir prisikelti iš mirusiųjų autorius gali tik lipdamas per kitų nugaras – taip sakant, per mirusiųjų nugaras, – paveldėdamas kalbos sistemą ir sukurdamas iš jos ką nors nauja. Ne, aš nesu už „romantizmo genijaus“

But wait, Eliot has reversed it! Stealing is now good, while imitating is bad. This makes sense when we understand stealing as taking something and using it in a new way, rather than as simply plagiarism. Be that as it may, Tearle goes on to find the similarities between the two: “[Eliot] is actually engaged in a similar act of anti-romantic propaganda to Davenport Adams, because both of them wish to debunk the Romantic notion of original genius. (That is to say, they both agree that the notion of poetic originality is at best suspect and at worst impossible; what they disagree on is the terms of the relationship between literary imitation and poetic ‘theft’ or appropriation.)”

Now we’re finally getting somewhere! Something we can sink our figurative teeth into. (I seem to be “stealing” these idioms in the way Led Zeppelin “stole” a musically common riff.) The romantic genius meets his demise among the ruined fragments of Eliot’s “waste land” of modernism. The Author is dead... But hold, that’s Barthes. And Foucault. We are now in the terrain of a post-modern era in which language writes itself, and the readers generate the meaning. But I don’t know... “April is the cruelest month” is still Eliot’s line, even if that whole introductory passage to *The Waste Land* is a reworking of Chaucer’s “Prologue” to *The Canterbury Tales*. Great poets do add something new to what they steal, and it is the mediocre poets who are usually just imitating, letting language write itself.

I recently came across some examples of how this can work in translation. Karina Faidutti, in her 2023 MA thesis, “Soviet Vilnius in Ričardas Gavelis’ Novel *Vilnius Poker* in the Lithuanian and French Languages” pointed out that Ričardas Gavelis’s phrase “the yellow leaves rustled by the yellow wind” (“geltoni lapai blaškomi geltono vėjo”) was changed by his French translator. She wrote, “these yellow leaves, chased by the autumn wind” (“ces jaunes feuilles, chasées par le vent d’automne”). Hmm... I would like to propose the aesthetic judgement that calling the wind “yellow” is brilliantly creative, a logical category error that makes an almost synaesthetic leap, whereas “autumn wind” is rather banal and conventional. It’s almost as if the translator decided “yellow wind” is too weird, that they just don’t say that in French... But of course they don’t say that in French – they don’t say that anywhere! In fact, I’m so envious of Gavelis’s creativity here that I want to steal it, you know, something like, “As she looked down into the darkening valley, the mauve wind tousled her hair...” (OK, I admit – it needs some work.)

Another example from Faidutti is when Gavelis calls the rain “troubled” (as in Simon and Garfunkel’s “Bridge over Troubled Waters”). He says, “The troubled rain falls for me...” (“Man lyja drumzlini lietūs...”). The translator changes it to something more ordinary, something we are now used to hearing: “It is for me that the acid rain falls...” (“C’est pour moi que tombe cette pluie acide...”). Well, acid rain is a modern phenomenon of devastated nature, so that makes sense here, right? Sure, but there’s not much poetry there. “Troubled rain”, or so I put it to you, is drop dead gorgeous, creative, a linguistic blade that cuts open a hole in our perception of the world through which new meanings can flow. “Acid rain”, like “autumn wind”, is just that. Language writing itself. The death of the author.

sugrįžimą, tik už pamatuotą poetinės vaizduotės dalelę drumzlinuose praeities fragmentuose.

Daugelis autorių tik imituoja ir lieka tarp mirusiųjų, lieka vaikštantys numirėliai. (Gal ir aš esu tarp jų.) Kiti vagia, perkeisdami tai, ką vagia, ir sukuria naujai (oi, čia gi modernistinis Ezros Poundo šūkis!), šitaip prisikeldami naujam kvėpavimui.

Tačiau sukurti ką nors naujo, rasti nuosavą (tikrą, autentišką) balsą nėra taip paprasta. Vieni poetai šį iššūkį įveikia, kiti – patiki jį įveikę, nors iš tiesų tik imituoja kitus, o treči renkasi apie tai negalvoti. Baimė? Taip, Haroldo Bloomo įtakos baimės sąvoka čia tinka: poetai rašo prieštaraudami kitiems poetams, atsispiria nuo jų, „taiso“ juos, nukrypsta nuo jų kelio ir kerta nepažįstamos teritorijos sienas, ir t. t. Kalbant Elioto terminais, jie vagia iš savo pirmtakų. Įdomu tai, kaip jie vagia, iš ko vagia... Be abejo, egzistuoja ir galimybė likti įstrigusiam nerimo būsenoje. Šį eilėraščių galima skaityti kaip tokios būsenos parodiją. Poetinis subjektas yra įkalintas amžinajame postmodernistiniame pastiše, nors vis dar ilgisi romantinės autentikos.

POEZIJOS RESPUBLIKOJE

*After I was thrown out, kicked out from my own home...
I decided that my country is ... the Republic of Poetry.*
– Jonas Mekas filme *Meanwhile, a butterfly flies*

Iš pradžių bandžiau apsigyventi Šekspyro namuos,
bet pilis taip girgždėjo, kad niekaip negalėjau
sapnais atauti būties savos, užmigti.

Williamas Carlosas Williamsas gulėjo
po karučiu
čirpė paukšteliai pašovė mane

į Plath orkaitę, liepsnojantį, supleškino
visas metaforas, paleido pelenais, padengusiais tyras
eilutes, pleškino, kol mano Panzer tankui baigė degalai.

Demobilizavausi pas Heaney, Mosbaune
ar Blekroke, sunku pasakyti, šnekta tiek svetima,
kaip nykščiui ginklas, atbukęs pieštukas.

Walcotto balsas šaukė mane iš užjūrių
it paukštis, vedęs mano laivą užuovėjon, į sąžalynus,
tačiau kur saulė pragarą užkūrė, vis urzgė šunys svetimi.

Todėl maniau, gal Gilbertas priims mane
ant Graikijos uolos, bet jis žuvim dalintis nepanoro

And the only way for the author to rise from the dead is on the backs of others, on the backs of the dead, if you will – to take the inherited system of language and make something new out of it. No, I'm not advocating for the return of the "romantic genius," just a reasonable sense of poetic creativity from among the troubled shards of what has been.

Many authors imitate and remain among the dead, the walking dead. (It's possible that I myself am among them.) Others steal, transforming what they steal, making it new (Oi, that's Ezra Pound's modernist slogan!), and so live to breathe again.

But making it new, finding your own (genuine, authentic) voice is easier said than done. Some poets face the task and persevere, some fall under the illusion that they have persevered when they're just imitating those around them, while others prefer not to think about it. Anxiety? Yes, Harold Bloom's concept of the "anxiety of influence" is relevant here: poets write against other poets, expanding on them, "correcting" them, swerving away from them into different terrain, and so on. They steal from those who came before, in Eliot's sense of the term. What is interesting is how they steal, and from whom... Of course, being stuck in a state of anxiety is another possibility. The following poem may be seen as a parody of such a condition. The persona is trapped in a kind of eternal post-modern pastiche, while still pining for romantic authenticity:

IN THE REPUBLIC OF POETRY

*After I was thrown out, kicked out from my own home...
I decided that my country is ... the Republic of Poetry.
– Jonas Mekas, Meanwhile, a butterfly flies*

At first, I tried to live in Shakespeare's house
but the castle creaked so much I couldn't round
myself to sleep, having no chance to dream.

I found William Carlos Williams
under a red barrow
and cheeping birds shot me

into Plath's oven – on fire, consuming
every figuration, turning all into ash that coated
absolute lines until my Panzer ran out of gas.

I demobilized in Heaney's home, Mossbawn
or Blackrock, it's hard to say, the brogue
was foreign as gun to thumb, pencil dumb.

Walcott's voice seemed to call to me across the seas,
a bird that led my bark into the lee of sea-grape strands,

ir vis kalbėjosi su tariamais dievais.

Į savo niūrų sodą man Glück įžengti leido, auginantį
naktižiedžius, šnabždėjusius tik Dievui. Aš nusičiaudėjau
stebėdamas ją skarą neriančią. Išvargintas gerbėjų

sprukau, kaip Odisėjas iš Itakės, išgirdęs
Venclovos eiles kalba gimtąja.
Bet valtis, prastai prižiūrėta, leido vandenį

ir pasukau aš Miłoszo kryptim, ir Lietuvą verčiau
į anglų hercogystę su lenkų ponais. Sutrikęs,
jaučiausi it tas kurmis šviesos užlietame urve.

Vilties netekęs, įpuoliau į anglų kerintį upelį.
Vikšriai apsupo it Ofeliją mane, pro šalį slydo baidarės,
skardinės plūduriavo, kol Oswald eilės išspjovė mane jūron.

Būk savimi, jie sako, atraski savo balsą, išsilaisvink.
Bet ar jie skaitė Sartre'o Šleikštulį?
Tai čia, tai ten, riaumoju aš ir giedu, bekūnis –
tik mišinys, eilučių jaukalas, šalies nerandančių.*

Ir nėra visiškai neįmanoma, kad poetas čia dainuoja geltonam vėjui, geria drumzliną lietų...
Nes jam taip skanu. Taip rūgščiai saldu, taip skaniai šalta. Atleiskite jam.

* Eilėraštį vertė Marius Burokas

but strange dogs snarled where sun made hell of head.

So, I thought Gilbert might spare some space
on his Greek rock, but he wanted all the fish for himself
and kept speaking to someone who wasn't there.

Glück let me enter her grim garden, growing
night-blooming flora that whispered God. I sneezed
as I watched her weave her shawl. Suiter-worn,

I fled like Odysseus from Ithaca after the sound
of Venclova's verse in my mother's tongue.
But the boat was leaky from ill use and I turned

myself towards Miłosz, translating Lithuania
into an English duchy with Polish lords. Confused,
I felt like a mole in a tunnel flooded with light.

In despair, I threw myself into an enchanting English stream.
The rushes seized me like Ophelia, kayakers passed,
floating cans, until Oswald's Dart shot me out to sea.

Make yourself, they say, find your voice, be free.
Yet, have they read Jean Paul Sartre's Nausea?
A little here, a little there, I yawp and sing, disembodied –
It's just a potpourri, a mix of lines with no country.

And it is not entirely out of the realm of possibility that the poet here is singing
into a yellow wind, imbibing the troubled rain... because it tastes good to him.
Bitter-sweet. Coldly delicious. Forgive him.

CARLOS AGUASACO

Carlos Aguasaco was born in 1975 in Bogotá, Colombia, and is considered one of the most influential voices of the new Hispanic poetry in the United States. He is a professor of Latin American Cultural Studies and Chair of the Department of Interdisciplinary Arts & Sciences at the City College of the City University of New York (CUNY). Aguasaco has edited eleven literary anthologies and

authored seven poetry collections, including *The New York City Subway* (Ashland Poetry Press, 2020). He is a recipient of the 2021 Juan Felipe Herrera Award for the best bilingual book of poetry granted by ILBA. The Academy of American Poets awarded him the 2021 Ambroggio Prize for his latest book *Cardenal en mi ventana con una máscara en el pico* (Cardinal in My Window with a Mask on Its Beak) translated by Jennifer

Rathbun (Arizona University Press, 2022). He has also published a short novel, an academic study of Latin American superhero El Chapulín Colorado, and is the editor of *Transatlantic Gazes: Studies on the Historical Links between Spain and North America* (IF-UAH, 2018). Aguasaco is the founder and director of Artepoetica Press, director of The Americas Poetry Festival of New York, and coordinator of The Americas Film Festival of New York.

NUEVA YORK

Este mundo es por definición desprecio y arrogancia.
Gesto de asco y el asco de hombres hombro a hombro
Sentados en el tren.
Mirada fija que en el punto medio se cruza sobre ti
Y en ti se disipa en un arabesco con forma de turbante.
No es este mundo tu mundo y lo es.
La ciudad está allí para ser tomada

La ciudad está allí para derrocharse
Para dar desprecio, para ser reflejo del hombre y el hombre
Para recordar que siempre, no importa dónde se mire,
El calor de un lente te abriga con la discreción obscena
De quien sin mirarte te observa.

Sería necesario matar a John Lenon y afrontar el sarcasmo
De sonreír a la cámara para que ella te denuncie
En titulares de prensa diez años continuos sin pagarte un centavo.

Reírse como un loco y apestar a dinero
Apestar como un loco y reírse del dinero.
Nueva York, no es a mí a quien saludas
Con tu antorcha encendida en el Atlántico.

Colombia/USA | Kolumbija/JAV

Karlas Agvasakas gimė 1975 m. Bogotoje. Studijavo Kolumbijoje ir JAV, įgijo daktaro laipsnį, vadovauja Niujorko miesto universiteto (CUNY) Tarpdisciplininių studijų katedrai. Vienas svarbiausių ispanakalbės JAV poezijos balsų. Septynių

poezijos rinkinių autorius, už dvikalbę knygą *Poemas del metro de Nueva York / The New York City Subway Poems (Niujorko metro eilėraščiai)* pelnė J. F. Herreros apdovanojimą; už naujausią rinkinį *Cardenal en mi ventana con una*

máscara en el pico / Cardinal in My Window with a Mask on its Beak (Kardinolas mano lange su kauke ant snapo) – Amerikos poetų akademijos Ambroggio premiją (abi 2021). Įsteigė leidyklą „Artepoetica Press“ ir jai vadovauja.

NIUJORKAS

Šitas pasaulis pagal apibrėžimą yra panieka ir arogancija.
Šleikštulio gestas ir patsai šleikštulys, užliejantis žmonės petis į petį
Besitrinant traukiny.
Įbestas žvilgsnis, pasiekus vidurį kelio perpus tave skrodžiantis
Ir išsisklaidantis tavyje, arabeskoje, susukto į turbaną.
Šitas pasaulis ne tavo pasaulis, bet esti.
Miestas čia tam, kad jį pasiimtum.

Miestas čia tam, kad jį iššvaistytum,
Kad suteiktų panieką, kad būtų žmogaus atspindys ir patsai žmogus,
Kad primintų, jog visada, kad ir kur pasisuktum,
Per savo lęšį tave nešvankiu kuklumu nuolat svilina
Tas, kuris viską mato nė nepažvelgdamas.

Buvo neišvengiama nudėti Johną Lennoną ir susidurti su sarkazmo
Perkreipta šypsena tiesiai į kamerą, kad ši pasmerktų tave
Dešimčiai metų šmėžuoti laikraščių antraštėse tau nemokant nė cento.

Kvatotis kaip bepročiui ir pasmirsti pinigais.
Pasmirsti kaip bepročiui ir iš pinigų kvatotis.
Niujorke, ne mane tu pasveikini
Savo iškeltu deglu, liepsnojančiu virš Atlanto.

YO

Este soy yo,
 Un fragmento de mi rostro entre los escombros del World Trade Center
 mi cara entre la multitud
 Un punto negro en las graderías del estadio
 un detalle de mi dedo pulgar señalando hacia el Atlántico
 mi nombre en la guía telefónica
 mi nombre en un cheque sin fondos
 La voz de un enano en un coro de gigantes
 Un pasaje de avión que no cubre el regreso
 el rastro de mi pie en una silla del metro
 la última letra de mi nombre impresa en una revista
 mi nombre en una lista de la escuela

Todas las cosas que señalan hacia mí
 La silueta blanca que rodea mi foto en el pasaporte
 Mi huella digital en un vaso con whiskey
 El susurro de mi nombre en un cuarto cerrado
 Y dos ojos que lloran mi ausencia

Este soy yo,
 Todo lo que no me abarca
 Todo lo que no me cubre
 El aire que desplaza mi cuerpo al caminar
 El humo con forma de pulmones y tráquea
 En que se convierte mi cigarrillo
 La forma de mi torso entre las sábanas de un hotel
 Las personas que pasan junto a mí sin tocarme

Un ejemplo de sustitución culteranista
 Una cita en un ensayo de Sarduy
 Una montón de oraciones sin sujeto
 Una licencia de conducir en blanco
 Todas las piedras lanzadas hacia mí
 Y desde mí
 Las gotas de agua que chorrean del paraguas
 Todo lo que no me abarca
 Todo lo que no me cubre
 Y dos ojos que lloran mi ausencia.

AŠ

Tai aš,
Mano veido fragmentas Pasaulio prekybos centro griuvėsiuose
Mano veidas ištirpstantis minioje
Juodas taškas stadiono tribūnose
Mano piršto rodančio į Atlantą detalę
Mano vardas telefonų knygoje
Mano vardas ant atmesto pardavimo čekio
Liliputo balsas milžinų chore
Lėktuvo bilietas į vieną pusę
Mano pėdos įspaudas metro sėdynėje
Paskutinė mano vardo raidė išspausdinta žurnale
Mano vardas mokinių sąrašė

Bet kas, kas nukreipia į mane
Baltas siluetas pase aplink mano nuotrauką
Mano piršto atspaudas ant viskio taurės
Šnabždamas mano vardas uždarytame kambary
Ir dvi akys apverkiančios mano nesatį

Tai aš,
Viskas, kas manęs neapima
Viskas, kas manęs nedengia
Oras, kurį einant išstumia mano kūnas
Plaučių ir trachėjos pavidalo dūmai
Kuriais pavirto mano cigaretė
Mano torso pavidalas viešbučio paklodėse
Žmonės, kurie su manimi prasilenkia nė nepaliesdami

Kulteranistų substitucijos pavyzdys
Sarduy'o esė citata
Iš daugybės beasmenių sakinių
Tuščias vairuotojo pažymėjimas
Visi akmenys paleisti į mane
Ir paleisti mano
Lašai kapsintys nuo lietsargių
Viskas, kas manęs neapima
Viskas, kas manęs nedengia
Ir dvi akys apverkiančios mano nesatį.

DEL BUEN SENTIDO

De una tela de César Vallejo

Debo decirte madre,
 Que existe un lugar en el mundo al que todos llaman Nueva York
 Un lugar alto y lejano y aún más alto
 Más alto que la iglesia en el cerro de Monserrate y sus palomas sonámbulas
 Más alto y lejano que el volcán en que pereció nuestra especie
 y sus cenizas azules quemando nuestros rostros mestizos
 Más lejano que yo mismo cuando fui a París a visitar a Vallejo
 Más alto que Vallejo que ahora valleja a ras tierra
 Alto y lejano como yo, visto desde abajo
 Cuando salto desnudo a nadar en el Hudson
 y encuentro inmigrantes tratando de alcanzar la costa
 Sus cuerpos sin vida me llaman desde el fondo
 Y yo les hablo de ti, madre
 de la mariposa que se fue de tu vientre
 del día en que soñaste que yo era un enano
 Madre, este lugar en el mundo al que todos llaman Nueva York
 No es París, pero tiene una dama francesa que le sonríe a Europa

Al otro lado del teléfono, mi madre me desea primaveras
 Y aquí florecen las margaritas de plástico y sonríen las chicas con tetas de
 goma

Madre, no me ajustes el cuello para que empiece a nevar, sino para que
 cese de nevar
 Déjame vagar por esta isla soberbia entre las luces del Show Business
 Embriagarme a solas con tu ausencia y comienza a vivir cansada de mí
 Ausente de mí, vacía de mí, sorda de mí, ciega de mí, muda de mí, insomne
 de mí

Bajo esta muralla de sombras
 yace un Titanic de granito y un niño que llora en los trenes subterráneos
 La madre de otro hombre lo despierta y se acuesta en su cama
 Nosotros madre, somos de otro tiempo
 Nuestra piel es cuero de tambor y jamás perderemos el acento.

IŠ SVEIKO PROTO

Iš Césaro Vallejo drobės

Turiu pasakyti tau, mama,
Kad egzistuoja pasauly tokia vieta, kurią visi vadina Niujorku
Aukštai ir labai toli ta vieta ir netgi aukščiau
Aukščiau ji net už bažnyčią ant Montserato viršūnės ir jos balandžiai
somnambulai šauna

Dar aukščiau ir toliau nei vulkanas prarijęs mūsų rūšį
ir jo melsvi pelenai išdegina mūsų metisų veidus
Toliau nei aš pats, kai nuvykau į Paryžių lankyti Vallejo
Aukščiau nei Vallejo, kuris ir dabar valjechina savo eiles iš po žemių
Aukštai ir toli kaip aš, matomas iš apačios
Kai nuogas šoku į Hadsoną pasiplaukioti
ir ten sutinku imigrantus bandančius pasiekti krantą
Jų kūnai netekę gyvybės šaukia mane iš gelmės
O aš kalbu jiems apie tave, mama,
apie drugį, išskridusį iš tavo gimdos
apie dieną, kai susapnavai, kad esu liliputas
Mama, toji pasaulio vieta, kurią visi vadina Niujorku,
Visai ne Paryžius, bet turi tokią prancūzė besišypsantią Europai

Kitame laido gale mama man linki gražaus pavasario
O čia sužydi plastikinės ramunės ir šypsosi merginos guminiais papais

Mama, netaisyk man apykaklės, kad greičiau pasnigtų, bet tam, kad
snigti nustotų

Leisk man klajoti šioje puikybės saloj tarp Šou Verslo šviesulių
Prigirdyk mane vienatvėje savo nebuvimo, o pati pradėk gyventi
pavargusi nuo manęs

Nesanti nuo manęs, tuščia nuo manęs, kurčia nuo manęs, akla nuo
manęs, nebyli nuo manęs, neužmieganti nuo manęs

Po šia šešėlių siena
guli Titanikas iš granito ir vaikas, kūkčiojantis požeminiuose traukiniuose
Kažkieno kito mama jį pažadina ir paguldo į savo lovą
Mes, mama, esame iš kito laiko
Mūsų oda yra oda būgnams, ir mes niekada neprarasime savo akcento.

DOS FLORES DE CARDO SANTO EN EL DESIERTO DE ARIZONA

en la distancia	como espejismo	dos flores
crecen a cada paso	de migrantes	que avanzan
de sur a norte	como el trabajo	de sur a norte
como los sueños	de sur a norte	como el dolor
en sus gargantas	viaja la sed	en sus gargantas
también viaja su voz	en sus gargantas	como una flor
allí me esperan	mis padres	dice un niño
y su mano	entreabierta	señala a los cardos

Es cierto	allí aguardan	convertidos en flor
allí aguardan	tomados de la mano	allí aguardan
y sus entrañas alimentan la flor que les crece desde el vientre		
y su sangre ya seca se ha convertido en savia		

DU ŠVENTADAGIO

ŽIEDAI

ARIZONOS DYKUMOJE

tolumoje
kalasi su kiekvienu
iš pietų į šiaurę
kaip sapnai
jų gerklėse
ir balsas keliauja
ten manęs laukia
ir jo saujoje

kaip miražas
imigrantų žingsniu
kaip darbas
iš pietų į šiaurę
keliauja troškulys
jų gerklėse
mano tėvai
pusiau atgniaužtoj

dvi gėlės
juda pirmyn
iš pietų į šiaurę
kaip skausmas
jų gerklėse
kaip gėlė
sako vaikas
pasirodo šventadagiai

iš tiesų
jie ten lauks
ir jų viduriai išmaitina gėlę kuri išaugo iš jų pilvų
ir jų kraujas visai išdžiūvęs jau virsta syvais

jie ten lauks
laikysis už rankų

žydinčios gėlės
jie ten lauks

Ota Benga
(Ituri, Congo 1883–1916 Lynchburg, Virginia)

Ota Benga el congolés descalzo en una jaula
 en el Zoológico de El Bronx
 abraza a un chimpancé y los turistas sonríen
 ¿Es este el desarrollo? ¿Es esta la libertad? ¿América?
 Los bien intencionados activistas se movilizan y exigen que lo saquen de la jaula

La cartografía de su vida se extiende y se agota
Kasai—Batwa—St. Louis—El Bronx—Brooklyn—Lynchburg

Ota No[B]enga el mexicano el niño sin nombre vestido de gris y azul
 descalzo en una jaula
 de ICE en McAllen—Texas
 se lleva las manos a la boca y en voz baja repite
 Ota—no—venga Ota—no—venga—aquí
 ota—no—venga—aquí
 y llora y patalea
 con sus veinticuatro meses de llanto
 con sus veinticuatro meses de dolor

 y un cínico innombrable con peluca anaranjada
 se revienta de risa en Washington
 y dice que el niño está mejor así
 mira a la cámara y lo repite
 con su corbata roja mal planchada
 con su bronceado falso y su estulticia

 lo repite
 quinientas cuarenta y cinco veces
 sin perturbarse

¿Es este el desarrollo? ¿Es esta la libertad? ¿América?

Ota Benga
(1883, Itūris, Kongas – 1916, Linčbergas, Virdžinija)

Ota Benga kongietis basas narve
Bronkso zoologijos sode
apkabina šimpanžę ir turistai šypteli
Ar tai pažanga? Ar tai laisvė? Amerika?
Gerų intencijų vedami aktyvistai susitelkia ir reikalauja ištraukt jį iš narvo

Jo gyvenimo kartografija plečiasi ir senka per
Kasajų–Batvą–Sent Luisą–Bronksą–Brukliną–Linčbergą

Ota Benga meksikietis neik čia jis bevardis vaikėzas pilkšvai melsva apranga
basas ICE*
narve Makalene Teksase
rankomis dengiasi burną ir patyliukais kartoja
Ota-tik-neik** Ota-tik-neik-čia
Ota-tik-neik-čia
ir verkia ir spardosi
su savo dvidešimt keturiais mėnesiais ašarų
su savo dvidešimt keturiais mėnesiais skausmo

o vienas cinikas, kurio neįvardinsime, oranžiniu peruku
Vašingtone leipsta iš juoko
sako, kad vaikėzui taip bus geriau jis
žiūri į kamerą ir kartoja tą patį
su tuo prastai išlygintu savo raudonu kaklaraiščiu
su tuo dirbtiniu įdegiu ir bukumu

jis pakartoja tą patį
penkis šimtus keturiasdešimt penkis kartus
nė nepertrauktas

Ar tai pažanga? Ar tai laisvė? Amerika?

* Imigracijos ir muitinės kontrolės
 tarnyba (angl. *Immigration and
 Customs Enforcement*, ICE). Vert. past.

** Autorius naudoja aliteraciją,
remdamasis pavardės Benga ir žodžio
venga (isp. atėik, nagl) fonetiniu
panašumu. Vert. past.

UNA MUJER CAE MUERTA EN MITAD DE LA CALLE

A Rubiela Chivará Bustos

Una mujer cae muerta en mitad de la calle
es invierno en mi ventana
pero ella lleva un girasol en las manos

No ha caído cerca de mí sino lejos
ha caído de repente, desplomada sobre el suelo
en el asfalto de mi infancia
mi infancia lejana y fría como hielo en mis zapatos
mi infancia lejana y gélida
como las miradas que cubren su cuerpo
en mitad de la acera

Otros me dicen llevan prisa en sus jornadas
y no pueden detenerse a llorarla en silencio

Otros, supongo, se alejan del lugar con una plegaria entre los dientes
y llaman de inmediato a preguntar por sus madres

Una mujer cae muerta en mitad de la calle
como una paloma que se desploma
en pleno vuelo
ha llegado a su destino sin percatarse

La maquinaria se activa en la distancia
y un par de funcionarios juegan ping pong con el caso
la mujer rejuvenece y la flor crece un palmo
una multitud la rodea para observar el prodigio

En la calle alguien comenta que una niña yace dormida
en mitad de la calle con una flor en las manos
le han crecido el cabello y las uñas otro tanto
¿Y la flor? Se retuerce en busca del sol de la tarde
¿Ya es la tarde? —Sí, y ya es la noche en mi ventana—

Una mujer cae muerta en la mitad de mi cuerpo
ha caído en mí corrijo, en mí ha caído
y me ha sembrado el pecho con girasoles

DOVILĖ BAGDONAITĖ

Dovilė Bagdonaitė gimė 1991 m. Marijampolėje. Vilniaus dailės akademijoje baigė monumentaliąsios tapybos bakalauro ir magistro studijas, vėliau tęsė mokslus meno doktorantūroje; 2022 m. jai suteiktas meno daktarės laipsnis. Poezijoje

debiutavo laimėjusi Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklos pirmosios knygos konkursą su eilėraščių rinkiniu *Mėlynojo banginio širdis* (2016). 2019 m. Poezijos pavasario jaunųjų poetų kūrybos vakaro laureatė. Eilėraščiai publikuoti *Šiaurės*

Atėnuose, žurnale *Kreivės*, almanache *Poezijos pavasaris*, kt. leidiniuose. 2022 m. išėjo antroji knyga *Takeliai žolėje*, ji įtraukta į LLTI kūrybiškiausių knygų dvyliktuką ir į poezijos Metų knygos rinkimų penketuką.

MANO MAŠINA

juoda mašina važiuoju per šiuos metus
ant galinės sėdynės dar tušti sąsiuviniai visi seni užrašai
išsikrovusių telefonų lavonuose išmečiau
ir užteršiau jais upę kai važiauvau per grojantį tiltą
tarsi būčiau išspjovusi ilgai gromuliuotą kramtomąją gumą
kad ją paukštis sulestų taip jie man atsibodo

veidrodėlis dėlioja istoriją atgalios

kelyje šviesoforo likučiai
kvadratinuose lipniuose lapeliuose
naktimis išryškėja

žybčioja nebaigtuose skaityti prerijų paragrafuose
žalia visur raudona jei peršokai skyrių

priekyje žiba prietaisų skydelis spidometras rodo
220 žodžių per valandą spaudžiu pedalą iki dugno
mašinos virtuvėj nuolat kaista kavinukas
verda burbuliuoja šąla ledukai

čia ir miegu įjungus autopilotą mano
mašinoje visuomet reikiama temperatūra
grindys išklotos ažuolo lentomis kilimėliai
ir patalai tokie švarūs

Lithuania | Lietuva

Dovilė Bagdonaitė was born in 1991 in Marijampolė. She is a graduate of the Vilnius Academy of Arts, earning her bachelor and master's degrees in monumental painting before pursuing a doctorate and receiving the title Doctor of Arts in 2022. Bagdonaitė's debut in poetry

came after she won the First Book contest organized by the Lithuanian Writers' Union with her manuscript for the book *Mėlynojo banginio širdis* (Blue Whale's Heart, 2016). Her poetry has been published in *Šiaurės Atėnai*, *Kreivės* magazine, and Poetry Spring anthologies. She

published her second book *Takeliai žolėje* (Tracks in the Grass) in 2022, which was listed by the Institute of Lithuanian Literature and Folklore among the Top 12 Most Creative Books of 2022 and the Top 5 Poetry Books of 2022.

MY CAR

I'm driving a black car through these years
and still unfilled notebooks lie on the back seat
but I threw out all the old messages
held in the corpses of uncharged phones
as I drove over the singing bridge
polluting the river as if I were spitting out
long ruminated gum for a bird to eat –
that's how much I was sick of them

the mirror writes history backwards

and the left-overs of traffic lights
contained in square sticky notes on the road
develop clearly in the night

they flash in prairie paragraphs you haven't finished reading
and green turns red if you jump to the next chapter

the dashboard glows and the speedometer shows
220 words per hour so I press the pedal to the metal
while a coffee pot steams in the car's kitchen
bubbling and boiling while ice cubes freeze

this is where I sleep with the autopilot on
the climate control set to the correct temperature
the floor covered in faux oak rugs
and the bedsheets beyond clean

iš išorės ji neatrodo tokia erdvi
bet tai tik triukas kad neatkreipčiau mašingaudžių dėmesio

dabar
mirksi avarinis
radijas transliuoja arbūzų cukraus stotį

vieniša degalinė lenktu stogu
įsispraudus gatvių išsišakojime

piniginėje aukso žuvelės

oro pagalvė išsiskleidžia apima
saugumo jausmas mėnulio šviesa
krinta pro langą ant tavo kojų
tu sėdi joje tokia graži banalybė

PORTALŲ DIENOS

Mes susitikdavome įvairiose
lankytinose šio miesto vietose pažaišti šachmatais
dar šiltas šviežio susitikimo pienas
užliedavo mūsų pėstininkų liaukas ir judesius.

Subtiliai ir mandagiai mano priešininkas
išklausinėdavo salės darbuotojo apie
turimas skysčių ir kitų medžiagų rūšis
neprakaituodamas ramus neįsitempęs tarsi
nespaustų laikas ir apsisprendimo būtinybė
panašiai ir žaisdavo.

Susipažinome viename beveik apleistame portale
kuriame rodo kiek kilometrų yra tarp jo gyventojų
mus skyrė tik upė planavome perplaukti bet
susitikome paprastai pasinaudoję tiltais ir gatvėmis.

Vėliau vis rečiau primindavo
apie save kažkur skraidė vis į kitą
šalį dideliais lėktuvais nelyginant
rikis skersai lentą nebesiuntė
komandų kur pastumti figūrą.

the car doesn't seem so big from the outside
but that's just a trick to keep the car catchers away

now
the hazard lights are blinking
and the radio is set to watermelon sugar

a lonely gas station with a curving roof
squeezes into the groin of the branching street

goldfish inhabit my wallet

and my airbag inflates to leave me
with a feeling of security just as moonlight
falls through the window onto your feet
and you sit there: a being of beautiful banality

DAYS OF ONLINE FORUMS

We used to meet in various
urban haunts to play chess
with the warm milk of our first meetings
still spilled over the glands of our pawns.

Subtly and politely my foe
questioned the hall employee
about what liquids and solids they might have
and not a bead of sweat – calm and composed as if
time and the necessity of deciding were not pressing –
that's how he played.

We met in this partly neglected online forum
that showed the kilometers separating its inhabitants
and since we were only separated by a river we planned to swim
but ended up getting together using the standard bridges and streets.

Later he contacted me less and less often
flying to this or that country somewhere
on large airplanes like a bishop moving
right across the board and he sent no more
codes for where to push the pieces.

Kokį atstumą būtų rodęs apšnerkštas
visų apleistas portalas dabar
užverstos šachmatų lentos
karaliaus dėžutėje.

Aš likau čia
jis važiuodavo į darbą
aš likau čia
prie languoto sąsiuvinio lapo
stumdyti raidžių figūrėlių.

IŠ ATVAIZDO ANTROPOLOGIJOS KONSPEKTŲ

Tojanai Račiūnaitei

Yra Tvardovskio veidrodis
kuriuo jis kviesdavo Radvilaitės sielą, o
kai tapo krikščionimi, atidavė tą veidrodį
į bažnyčią, dabar jis stovi užkeltas ant spintos
ir tik Dievas gali juo naudotis.

Yra mergaitė Ona Marija Teresė
ji mirė būdama dvejų, bet jos ateitis nutapyta
ten jai šešeri, iš tėvų veidų sukomponuota
mama norėjo ją kanonizuoti, yra
paveikslai, apkalami apkaustais, nes
pažvelgus be jų gali išeiti iš proto
kaip ir po savo vaikų mirties.

Yra vietos prikalti savo vaškinį norą
yra vietos sulydyti visa tai į žvakes ir
uždegti liepsnas, yra dvi Agotos krūtys cenzūruotos į duonos kepalėlius
apsaugok mane nuo gaisro, prašau.

Yra vaiduoklių teatrai ir dvasių mašinos
šalto azoto garai jų karpoms nudeginti
yra kūno likutis, depozitas, talpinamas į statulą
tarsi baterija įkraunantis simuliakrinį kūną.

Yra užsikrėtimo malonė, kai patrini
skepetaitė šventą daiktą ir
ji pati tampa šventa.

Yra kūnas kaip atvaizdo nešėjas –
užsidėk vainiką, vynuogių kekę

What distance would the dingy
deserted forum now show between us
with the chess boards overturned
and the kings packed away in boxes.

I stayed right here
and he went to work
I stayed right here
above the checkered page of a notebook
pushing around the figures of words.

FROM ANTHROPOLOGICAL NOTES ON THE IMAGE

for Tojana Račiūnaitė

There is Twardowski's mirror
with which he summoned Radvilaitė's soul, but
when he became a Christian, he gave the mirror
to the church, and it stands there on a wardrobe
where only God can use it.

There was this girl, Ona Maria Teresa
who died when she was two, but her future was already painted:
at six, she's composed of her parents' faces
her mother wanted her canonized; there are
pictures with special bindings nailed to the frames
because without them you could go mad while you look
as happens with the death of your child.

There is space left for nailing up your waxen wants;
there is space for melting them into candles and
lighting them up; Agatha has two breasts censored
into loaves of bread;
protect me from fire, I ask of you.

There are ghost theaters and spirit machines,
liquid Nitrogen steam to burn off moles;
there is a bodily left-over, a deposit, that fits into a statue
like a battery charging the simulacrum of a body.

There is the pleasure of infection when
you rub the handkerchief on a sacred object
and it becomes sacred too.

There is a body like the bearer of an image –
just put on a wreath, hold a cluster of grapes

ir jau pats, žiūrėk, esi Bakchas
 visa tai išdainuojantis –
 vienąkart
 buvo
 šauta
 į
 atvaizdą
 ir
 jis
 kaip
 gyvas
 paplūdo
 krauju.

MONA LIZA

autobuse prieina moteris sako matau jums patinka
 patinka atsakau labai atsakau mona liza
 sako turiu tokią pat kaip jūsų
 ant pilvo tapytą galėčiau pigiai
 parduoti ačiū ne neturiu tam sienos
 atsakau po sekundės pasigailiu
 gerai persigalvojau visgi
 važiuojam pas jus apžiūrėsim

žengiu į jos butą jis pritvinkęs
 seno žmogaus kvapo seniai
 nevėdintas bet kai kur mėtosi
 levandų pagalvėlės iš drogo
 o ant rudų dėmėtų tapetų įrėmintas
 aukso rėmuos kaip luvre
 veidrodīs

o tai kur mona liza paklausiu
 pažvelk pasakys – štai čia priėjus
 prie veidrodžio matai
 kiek manęs daug gerai dirbau
 visur kur pažvelgsi esu
 tiražuota mane tu nešioji aš tau patinku
 pasilikti ir rūpinkis manim

o kai numirsiu mano veidą *imago*
 perimsi tu pažiūriu dar kartą
 į atspindį ir supranti kad jau šimtas
 metų praėjo ir veidrodis ištekėjęs upe

and look: you're Bacchus now
singing it, all of it –
someone
once
shot
the image
and like
a living
thing
it
began
to bleed.

MONA LISA

a woman comes up to me on the bus and says
I see that you like it
I like it I say a lot I say I've got a Mona Lisa
just like the one painted on your belly she says
I could sell it real cheap no thank you
I don't have the wall space
I answer regretting it a second later
OK I changed my mind
let's go to your place and check it out

I walk into her apartment steeped
in an old person's scent it hasn't been
aired out in a while but there are lavender pillows
lying around from Drogas
and on the the brown stained wallpaper
there's a mirror with gold frames
as in the Louvre

so where is the Mona Lisa I ask
take a look she says when you go up
to the mirror you see
how much of me there is I worked hard
for everywhere you look I am there
you're carrying a printed edition of me
you like me so stay and care for me

and when I die the *imago* of my face
will be taken over by you and when I look again
at my reflection I understand that one hundred
years have gone by and the mirror has run like a river

KEPAMO KIAUŠINIO GARSAI

Šnipšt šnypšt girgžt haha cha cha
 hello čirkšt džergžt ha-HA hA džigi džigi
 pyst dzin

KATAKOMBŲ NAKTIS

Virš žemės paviršiaus kaulai sujungti vielutėmis, varžtais
 ir dviračių stipiniais, tais nematomaus jungimo ženklais
 sudėstančiais įvykius į krokodilo pražiotais nasrais formą.

Tekste tą funkciją atlieka skyrybos ženklai.
 Kodėl sakoma „skyrybos“, o ne „jungimo“ ženklai?
 Tai taip egzistenciškai liūdina.
 Tai taip egzistenciškai liūdina.
 Tai – dinosauro konstruktorius
 tu toli.

Į upę taip garsiai myža praeivis dviračio stipiniais
 kad negali negirdėti, ir kitas, jau nususukęs, ir žengus žingsnį –
 dar vienas, lyg kas būtų atsukęs visus kranelius
 civilizacija nuteka laštakais, į kaukolės burną kažkas įkiša
 nuorūką, užgesintą, matyt, į van Gogho paveikslą

tai skylučių baimė – tripofobija srovė, pramušanti popierių
 pyst pyst pyst.

Paleontologijos muziejuje
 dramblio kaulai sujungti skyrybos ženklais
 Kvazimodas subyrėjęs į dulkes –
 kristalais apaugęs kristalas.

Smulkmenėlių oazė, dramblių rojus, nusileidus į ją
 guminiai dantys ir akių magnetukai
 apačioje, po žeme, kiti žmonių kaulai
 kaip malkų stirtos sukrauti
 smagiai vieni ant kitų
amor ornamentū.

THE SOUND OF ONE EGG FRYING

sizzle sizzle hiss chirr haha cha cha cha
fizz chirr ha-HA hA-Ha jiggy jiggy hello
pop fizz brrriing!

A NIGHT IN THE CATACOMBS

Above the surface of the earth, bones are connected by wires,
screws and spokes, those invisible signs of connection
arranging events into the form of a crocodile's gaping jaws.

Punctuation plays that role in a text.
Why is it called "punctuation" and not "connectuation"?
It's so existentially sad.
It's so existentially sad.
It's a dinosaur assembly –
and you're so far away.

A passer-by is peeing bicycle spokes into the river so loudly
you can't not hear it, another one already turned away, and a step further
there's yet another, as if someone had turned on all the faucets
and civilization were flowing down the gutters; someone sticks
a butt into the mouth of a skull, extinguished, it seems,
as if into van gogh's painting,

such is the fear of holes – a current of trypophobia
breaking through the paper
pish pish pish.

In the paleontology museum
elephant bones are connected by punctuation,
Quasimodo has crumbled into dust
and crystal is overgrown with crystal.

An oasis of trifles, an elephant paradise, and descending
you find rubber teeth and eye magnets,
further down, now underground, other people's bones
like stacks of wood pleasantly piled
one on top of the other:
amor omamenti.

CITÉ DES ARTS

Marika pasakoja man apie vyrą,
kuris nepaliks žmonos
dėl vaiko, kuriuo turi rūpintis,
viskas baigta – parašė jis jai.

Jaučiuosi apgauta –
čia pietūs, o šalta kaip ir pas mus, šiaurėje,
Marika yra suomė.

Meilė. Vaikai. Šeima.
Je ne veux pas, Marika dainuoja ir juokiasi,
aš pritariu jai sintetizatoriumi,
kurį ji ką tik nusipirko dėl kompensuojančiųjų mechanizmų.

Ar galima geisti daugiau nei vieno? –
klausia manęs ji dabar, kai kiti
rezidentai ateina gerti arbatos pas ją į
studiją, aukštaūgis tamsiaodis Salemas
iš jos slapčiausių fantazijų.

Marika, tu alkana, atsakau,
eime miestą ko nors užkąsti.

CITÉ DES ARTS

Marika is telling me about a man
who won't leave his wife
because of a child he has to care for.
It's all over – that's what he wrote her.

I feel like I've been fooled –
this is the South, but it's cold,
like back home in the North.
Marika is from Finland.

Love. Children. Family.
Je ne veux pas, Marika sings, laughs,
and I harmonize with her on a synth
which she just bought with compensation –
the psychological kind.

Can you desire more than one person?
she asks me now, while other residents
come over to drink tea in her studio,
including Salem, a tall, dark-skinned man
from her most secret fantasies.

Marika, you're hungry, I say,
let's go to town for a bite to eat.

RAMUNĖ BRUNDZAITĖ

Ramunė Brundzaitė gimė 1988 m. Vilniuje. Vilniaus universitete baigė lietuvių filologijos ir italų kalbos bakalauro studijas bei intermedialių literatūros studijų magistrantūrą. 2013 m. laimėjo Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklos pirmosios knygos

konkursą. Knyga *Drugy, mano drauge* apdovanota Poetinio Druskininkų rudens Jaunojo jotvingio premija ir Vilniaus miesto mero premija už eilėraščius apie Vilnių. 2015–2016 m. stažavosi Italo Svevo ir Jameso Joyce'o muziejuje Trieste. 2022 m.

išleido antrą eilėraščių rinkinį *Tuščių butelių draugija* (Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto išrinkta kūrybiškiausia 2022 m. knyga). Poezija versta į anglų, vokiečių, italų, ispanų, ukrainiečių, kinų, turkų, vengrų ir kt. kalbas.

REZIDENCIJA VISBYJE

Švedija apsisprendė stoti į NATO
visi laikraščiai apie tai rašo
mini Gotlando strateginę vertę

radau virtuvėje
„Literaturnąją gazetą“
nemoku rusiškai, tai bandau išgūglinti
ar tai propagandinė spauda

matau, kad rašoma apie Mariupolį,
bet kas?

būstinė Maskvoje,
tai turbūt Putino
naratyvas

šalia rezidencijos stovi
žiguliukas su Ukrainos numeriais

Ukraina čia atrodo toli,
karas toli, ne visai tikras,
tas, prie kurio buvau pripratus,
ekraninis

mačiau tik dvi Ukrainos vėliavas
ir vieną užrašą „Fuck Putin“

jaučiu kaltę,
man taip gerai dabar sekasi,
čia taip gražu,

Lithuania | Lietuva

Ramunė Brundzaitė was born in 1988 in Vilnius. She received her BA in Lithuanian philology and an MA in intermedial literary studies from Vilnius University and did internships at the Svevo Museum and Joyce Museum in Trieste. In 2013, Brundzaitė won the First Book contest organized

by the Lithuanian Writers' Union. Her book *Drugy, mano drauge* (Monarch, My Friend) earned her the Young Yotvingian Prize and the Vilnius City Mayor's Prize for poetry about Vilnius. Brundzaitė published her second poetry book *Tuščių butelių draugija* (The Fellowship of Empty Bottles) in

2022, which was selected by the Institute of Lithuanian Literature and Folklore as the Most Creative Book of 2022. Her poetry has been translated into English, German, Italian, Spanish, Ukrainian, Chinese, Turkish, Hungarian, and other languages.

RESIDENCY IN VISBY

Sweden has decided to join NATO
and all the newspapers are writing about it
mentioning the strategic value of Gotland

I found a *Literaturnaja gazeta* in the kitchen
but don't know Russian
so I'm trying to google it
to see if it's propaganda or not

I can make something out about Mariupol
but what?

It's headquartered in Moscow
so it probably sticks to
Putin's story

There's a Zhiguli with Ukrainian plates
next to the main residency building

here, Ukraine seems far away
the war seems far away, not quite real
much like the war I'm used to:
on a screen

I've seen only two Ukrainian flags
and one "Fuck Putin" on a wall

I feel guilty
because things are going so well for me now:
it's really nice here

gavau stipendiją,
pasirodė knyga

daug gražių žodžių,
malonių žinučių,
laisvo laiko,
vaizdų-atvirukų

Švedija
gerovė

GOTLANDE

Ar švedų atostogų salai gresia Rusijos invazija?
(delfi.lt)

Ar įspūdinguose akmenukų paplūdimiuose išsilaipins rusų kareiviai?
Ar jie karsis į klintines uolas?
Ar taikysis į 92 salos bažnyčias?
Ar nukreips raketą į mažus spalvotus namukus?
Į rožes ir Viduramžių griuvėsius?
Į Kartuvių kalną?
Gėdos stulpą?
Vėjo malūnus?
Ar vogs skalbimo mašinas iš švedų namų?
Ar paleis fosforines bombas ant Bergmano namo?
Ar sunaikins Visbio botanikos sodo sėklų banką?
Ar užminuos gamtos draustinius?

I have my grant money
my book was published

and I received lots of nice
comments and text messages
I have all this free time
all these picture-postcard scenes

Sweden
welfare

IN GOTLAND

Is Sweden's vacation island threatened by a Russian invasion?
(delfi.lt news)

Will Russian soldiers disembark on the impressive pebbled beaches?
Will they climb the limestone cliffs?
Will they take aim at the island's 92 churches?
Will they direct their rockets to the little colored homes?
To the roses and Medieval ruins?
To Gallows Hill?
To the pillory?
To the windmills?
Will they steal washing machines from Swedish homes?
Will they drop phosphorous bombs on Bergman's house?
Will they destroy the seed bank of the Visby Botanic Gardens?
Will they mine the nature preserves?

KELIONIŲ BUKLETAI

žmonės kelionių bukletuose visada šypsosi
saulė šviečia, o jei lyja
nepraleiskite progos aplankyti miesto muziejų
išgerti kavos nuostabioje vietinėje užkeigoje
apsipirkti šeimos parduotuvėlėje
vietinio dizainerio butike

kelionių bukletuose žmonės jauni ir gražūs
sveiki, be negalios

kelionių bukletai nekalba apie nusikalstamumą
nepilnamečių nęštumą, alkoholizmą
čia vynas išskirtinis, brangus, vartojamas saikingai
o alus iš vietinio bravoro
kelionių bukletuose niekas nerūko

kelionių bukletai skatina sveiką gyvenimo būdą
atsakingą turizmą, vertina ekologiją
rūšiavimą

kelionių bukletuose niekas neserga,
nesensta, nemiršta

NAKTIM VIRTĘS ŠUO

bijau, kad šiandien pabėgęs šuo nesugrįš
skaičiuoju metus, verčiu į žmogaus

panašaus amžiaus mirė mano seneliai
tokio amžiaus, kai jau lyg ir padoru mirti

po dešimt metų tokio amžiaus bus mano tėvas
prieš dešimt metų parsivežėm šunį

mažas, juodas, ištraukė pasislėpusį po šaldytuvu,
sakė, šitas ramiausias
aplink šokinėjo dar aštuoni
kažin, kur jie dabar?

eiti miegoti ar laukti, gal sukrebždės, gal sulos
trejų metų sūnėnas sako: „vaf vaf“ sako: „Aš Marsas“
jeigu šuo nebegrižtu, ar geresnis būtų eilėraštis?

TOURIST BROCHURES

people in tourist brochures are always smiling
the sun is shining, and if it does rain
don't miss your chance to visit the museums
have a coffee in the amazing little local café
shop in the family-owned store
or in the local designer boutique

people in tourist brochures are young and beautiful
they're healthy, never any disabilities

tourist brochures don't mention crime
teenage pregnancy, alcoholism
here, the wine is unique, expensive, and consumed in moderation
beer always comes from the local brewery
and no one smokes in tourist brochures

tourist brochures promote a healthy lifestyle
responsible tourism, with an eye on ecology
and recycling

no one gets sick in tourist brochures
no one gets old, no one dies

THE DOG THAT BECAME THE NIGHT

I'm afraid my dog ran away for good today
I count up his years, converting them to human ones

and it turns out my grandparents died
at a similar age, a proper age, you might say

and my father will reach that age in ten years
while ten years ago we brought home the dog

small, black, we pulled him out from behind the fridge...
they said this one is the calmest of them all:
eight others were cavorting around
and where, I wonder, are they now?

should I go to bed or wait, maybe he'll scratch at the door, maybe bark
my three-year-old nephew says, "Woof, woof." He says, "Look, I'm Mars."
does it make for a better poem if the dog doesn't come home?

PRIEŠ MIEGĄ

mintyse laiminu visus buvusius
mylimuosius

tegul būna laimingi

laiminu ir tave miegančią
su savo šeima

ar jau miegi?

būk laiminga su manim ar
be manęs
tebūna laiminga tavo šeima

bandau auginti šitą meilę
kai taip myli, kad nesisavini

kartoju himno žodžius:
„meilė kantri, maloninga, nepavydi“

ŠIAURĖS UŽČIUOPIAU NEDAUG

daugiausiai iš atvirukų, kuriuos rinkausi
siųsti namo, draugams, artimiesiems

dabar žiūriu į tuos, kurių taip ir neišsiunčiau
parsivežiau, pasidėjau ant sekcijos:

stilizuotas Gotlando salos žemėlapis
elnių kaimenė (nemačiau jų, tik atviruką pirkau),
Hogklint uola, iškilusi virš jūros 48 metrus
apsnigtas Visbis

gruodis, namai, sergu
tepu gerklę medumi

BEFORE SLEEP

in my thoughts I bless
all my former loves

let them be happy

I bless you too
sleeping with your family

or are you asleep?

well, be happy with me or
without me
let your family be happy

I'm trying to cultivate this new love
this unpossessive love

repeating the words of the hymn:
"Love is patient, love is kind.
It does not envy or speak in pride."

I HAVE GRASPED SO LITTLE OF THE NORTH

and mostly from postcards I chose
to send home to family and friends

now I'm looking at the ones I never sent
the ones I took home with me
and placed on the shelf:

a stylized map of Gotland
a herd of deer (never seen, but I bought the postcard anyway)
the cliff of Hogklint rising 48 meters out of the sea
Visby under snow

December, home, I'm sick
and coating my throat with honey

MARIA CALLÍS

Maria Callís is a Catalan poet born in Girona in 1983. She teaches Catalan linguistics at the University of Barcelona and works as a proofreader for many publishing houses.

As a poet, she has published three books: *Jonàs* (Jonah), which in 2004 received the Amadeu Oller Prize for young unpublished authors; *La matinada clara* (Bright Morning, 2010), and in 2017,

La ciutat cansada (Tired City), for which she won the Carles Riba Prize, considered the most prestigious Catalan poetry award.

EPÍLEG A LA PLAÇA

parlo massa. m'entenc ben poc. darrerament m'ho miro tot amb ulls d'animal enze, i alguns matins, quan camino, em sorprenc que la gravetat encara em faci companyia, que em sigui amiga i em subjecti els passos: petits, un, dos, un, dos, com un colom distret enmig de la rambla. però a les tardes, quan es fa fosc i es fa trist, tinc cor de vella, i el cos se'm doblega per tornar a la terra. i llavors la veu em surt a batzegades, i les històries que són meves se'm moren orfes al pou de la gola. i, llavors, ja no puc deixar de pensar en totes les aixetes que degoten soles a les cuines humils dels pisos de barriada.

Catalonia | Katalonija

Marija Kalís gimė 1983 m. Žironoje. Barcelonos universitete baigė katalonų filologijos studijas, ten pat dėsto kalbotyrą; įvairiose leidyklose dirba korektore. Trijų

poezijos rinkinių autorė: *Jonàs (Jona, 2004, A. Ollero premija), La matinada clara (Skaisti aušra, 2010), La ciutat cansada (Pavargęs miestas, 2017, C. Ribos premija).*

Dalyvauja poezijos ir muzikos projektuose, katalonų grupės ir atlikėjai yra sukūrę dainų pagal jos eilėraščius.

EPILOGAS AIKŠTĖJE

per daug kalbu. per mažai save suprantu. dabar žiūriu į viską kvailo gyvūno akimis, jau kelis rytus vaikščiodama stebiuosi, kad gravitacija vis dar palaiko man kompaniją, kad vis dar lydi mane ir palaiko mano žingsnius: trumpus, viens, du, viens, du, kaip išsiblaškęs balandis vidury ramblos. bet vakarais, kai sutemstam ir nuliūstam, jaučiu senstančią savo širdį ir kūnas susilenkia, pasiruošęs sugrįžti į žemę. ir tada pasigirsta trūkčiojantis mano balsas ir mano istorijos miršta našlaitės gerklės šulinyje. ir tada nebegaliu negalvoti apie visus vienišus varvančius čiaupus paprastose mano kvartalo butų virtuvėse.

CANSONETA LEU E PLANA

que soc que no soc la veïna
que soc que no soc una estranya
que ploc que no ploc: pedregada!
que faig i desfaig la corrandà

que soc que no soc una espina
que soc que no soc maltempsada
que't faig que no't faig mala cara
que ho dic tot que no dic paraula

que soc que no soc que m'oblid
que corro més lluny que *l'speed*
que callo i em menjo el desig
que calla i enfonya'l al pit

que visc que no visc lluny d'aquí
que caic que no caic terra endins
que tot es confor: déus i nits
que vinc com *l'speed* ja t'ho he dit

que soc que no soc un morter
que pans i porrons i alegria
que'm giro i de cop fot mal temps
que calla collons i fes via

que soc que no soc camí ral
que soc que no soc tramuntana
que pugis amb mi al darrer cim
que pugis amb mi fins l'albada.

CANSONETA LEU E PLANA*

Kad esu kad nesu kaimynė
Kad esu kad nesu svetima
Kad lyju kad nelyju: kruša!
Kad dainuoju ir atidainuoju korandas**

Kad esu kad nesu ašaka
Kad esu kad nesu audra
Kad tau nutaisau kad nenutaisau tau blogo veido
Kad viską pasakau kad nesakau nė žodžio

Kad esu kad nesu kad pamirštu
Kad bėgu toliau negu *speedas*
Kad tyliu ir praryju aistrą
Kad ji tyli ir pasislepia krūtinėje

Kad gyvenu kad negyvenu toli nuo čia
Kad krentu kad nekrentu į žemės vidų
Kad viskas maišosi: dievai ir naktys
Kad ateinu kaip *speedas* gi jau sakiau

Kad esu kad nesu grūstuvė
Kad duona ir poronai*** ir džiaugsmas
Kad atsigrėžiau ir staiga blogas oras
Kad tylėk po velniais ir eik

Kad esu kad nesu didis kelias
Kad esu kad nesu šiaurys vėjas
Tai kilk su manim į paskutinę viršūnę
Tai kilk su manim į aušrą.

* Pavadinimas („Lengva lėkšta dainelė“) nurodo į žymaus katalonų trubadūro Guillemo de Berguedà eilėraštį, kuriame satyriškai kritikuojamas Ponç de Mataplana.
Vert. past.

** Senovinis katalonų šokis.

*** Senovinis kataloniškas stiklinis vyno ąsotis.

L'ESTREMIMENT DE LES DÀLIES

Ens vam posar a fer temps: vàrem pastar-lo. El vam fer de la pena dels nens tots mudats el diumenge de rams, vam descordar-hi un vent molt fluix i el vam atiar curosament amb les mans. Va ser l'inici d'un seguit de setmanes de feina: treballàvem esforçadament per no dir-nos res, un escuradents desmenjat penjant del precipici de la boca i tot l'avern dels mots que ens queia per terra. I de tant tocar-nos el buit, de tant fer-nos-el costella, ens vam escalfar com un vidre i ens vam dar la forma d'una llengua de foc: de la mida justa de l'esglai. La por se'ns va estendre pels camins de les venes, i les llenques de terra van sospirar per l'enèsim guaret i els fills morts en l'enèsima ràtzia. Vam omplir un perol de nosaltres i l'aigua era fosca i espessa: et recordo remenant-la esforçadament amb un culler de fusta. *Entre el riure i la resina i la resina i el resignar no és tan llarga la distància*, em vas dir: i ja tenies la boca plena només de la pena del tu, i ho vas dir just abans que se'ns llagués la mirada. L'alè dels boscos de nit se'ns va posar al clatell, i vam donar el pit a la fosca. La distància entre els camins s'espesseïa de ganes de fugir encara una distància més lluny, i ja no ens hi vèiem: totes les distàncies corrent amb xisclets de boira baixa i ocells sense rumb, i tu i jo incapaços de fer-nos d'ordre i de fer-nos esbart i de fugir-nos també. Vam coure ferides a foc molt lent, i les vàrem llescar amb una ganiveta generosa, com qui talla un pa de xeixa: i ens les vam estendre pel tronc i les mans. Pel sexe també, però diferent: però mineral. La saba íntima del mot solitud va dreçar una alzina altiva, i vam seure a la falda de l'ombra que feia, que ens convidava a esperar. Un falciot amb el ventre ple d'ous secrets va venir a escalfar-se als nostres dits fets de branques, però ens va entendre la mirada carregada de vespre i això el va fer pondre: llavors vam covar durant mesos tres dubtes i un desig, com un mal atzar de les cartes. De les closques trencant-se no en vam poder parlar, que ja no hi érem, que no hi vam ser més, a dintre el nosaltres. Però camí enllà, cadascú encimbellant-se en el seu jo, de cua d'ull vaig veure com ens seguia pels marges el primer estremiment de les dàlies.

Palikom kildinti laiką: paskui ėmėm jį minkyti. Užmaišėm jį iš visų Verbų sekmadienį gražiai aprengtų vaikų liūdesio, atlaisvinom nusilpusį vėją ir kurstėm jį rankomis. Tai buvo daugybės darbo savaičių pradžia: dirbdami stengėmės nieko kitam nesakyti; dantų krapštukas, kadaruojantis ant lūpų klifo, ir visas pragaras žodžių, krintantis ant žemės. Šitaip palietėme tuštumą, šitaip pavertėm ją šonkauliu, įkaitom kaip stiklas ir įgavom ugnies liežuvių formą: išgąščio didumo. Baimė išplito mūsų venų keliais ir žemės pūdymai atsiduso dėl dar vieno poilsio metų ir dar vieno marodieriško mirusių vaikų antpuolio. Pripildėme katilą savęs, vanduo buvo tamsus ir tirštas: pamenu tave sunkiai maišantį jį mediniu šaukštu. *Tarp juokų ir verksmų, tarp verksmų ir veiksmų menkas atstumas*, pasakei pilna burna: pilna burna savigailos pasakei ir netrukus mūsų žvilgsniai nuėjo pūslėm. Nakties miškų kvėpsnis prilietė mūsų sprandus, mes atsidavėme būties tamsai. Atstumas tarp kelių sutirštėjo iš noro pabėgti dar toliau, iš ten vienas kito jau nebematėme: visus atstumus bėgome gaubiami žemos miglos klyksmų, regėdami kryptį pametusius paukščius: mudu, negebantys surast savo būrio, pabėgti nuo savęs. Apvirėme žaizdas ant lėtos ugnies, suraikėme dosniu peiliu, kaip tie, kurie raiko kvietinę duoną: paskui užsitępėm jas ant torsų ir rankų. Taip pat ant lyties, bet kitaip – tarsi mineralą. Intymūs žodžio vienatvė syvai ištiesino išdidų ažuolą: atsisėdome ant šešėlio krašto, kviečiančio luktelėti. Čiurlys slaptų kiaušinių pilnu pilvu atskrido pasišildyti ant mūsų pirštų, padarytų iš šakų, bet pamatęs mūsų nakties persmelktus žvilgsnius staiga ėmė dėti kiaušinius: tuomet ištisus mėnesius perėjom tris abejones ir vieną norą, tarsi blogas kortas. Negalėjome kalbėti apie lukštų traškėjimą, mes jau nebebuvome, mūsų jau nebebuvo. Mums tolstant ir kiekvienam aukštinant save, akies krašteliu pastebėjau, kaip kelio pakraščiu mus seka jurginų drebulys.

DISPOSICIÓ NATURAL

Per mi és més natural, ajaguda
Sylvia Plath

i una tendra inclinació al pecat...
Miquel Bauçà

El vent inclina els arbres
com la set les persones.
Els marbres de les barres
dels bars de Barcelona
suporten aquest pes:
el pes de les persones
inclinades per l'ànima
el pes de tot el vent
que fora de les cases
fa xerricar xarneres
pentina les acàcies
i a sota de les rambles
per dins les clavegueres
inquieta i mou les rates.

TARONJA BORDA

Tot va començar amb un parell de gotes distretes, amb aquell no que em vas dir de la cuina estant i que jo vaig confondre amb el soroll de l'aixeta de la pica, que no acabava de tancar del tot bé. *Aquesta setmana tampoc*, i l'aixeta que cada dia perdia més, i el soroll de l'aigua sobre els plats bruts, que em va començar a semblar que feria una mica, amb un clonc orgullós sobre la vaixel·la indefensa, i jo preocupada. Perquè era cànvida, jo, i vaig córrer a collar-la bé, potser si hi poses una goma nova ho arreglaràs, no t'hi caldrà pensar més, i els meus dits, petits, una mica freds i una mica insegurs, desenroscant la vàlvula, tractant les pecetes amb cura, netejant, treu aquesta brutícia, les ungles minucioses gratant amb insistència, col·loca-hi la goma nova, d'un blanc impecable, que la vella fa molts anys que és vella i ja va carregada de grinyols. La cuina era neta, com sempre, i jo em vaig mirar l'obra feta, tranquil·la mentre m'eixugava les mans amb un parrac: tot anirà bé, has fet les coses amb cura, esforçadament. Però arribaven els vespres i tu, de lluny estant, em posaves un tub de silenci a l'orella: *té, escolta. Veus com no se sent res?* Però jo la sentia, forta com mai, la remor. De debò que no hi ha cap fressa?, feia jo, i tu ferm que no i amb una engruna de ràbia, una engruna, només, que et lluí fugaç als ulls com lluí l'aigua fent-se gota a la punta de l'aixeta. I jo compungida, compungida i una mica obtusa del cap, que sempre m'ha costat d'entendre les coses perquè mai no passa la cosa justa per a la paraula que em brosta: tot se'm fa paraula de seguida i llavors no veig res que no siguin paraules i el

NATŪRALUS POLINKIS

Man natūraliau gulomis.

Sylvia Plath

Ir vienas švelnus polinkis į nuodėmę...

Miquel Bauçà

Vėjas lenkia medžius
kaip troškulys – žmones.
Barselonoje barų
prekystalių marmuras
laiko parėmęs šį svorį:
troškulio palenktų žmonių svorį,
viso vėjo svorį, kuris
lauke
girgždina vyrius,
šukuoja akacijas
ir po alėjomis
kanalizacijoje
baido ir verčia bruzdėti žiurkes.

RŪGŠTUS APELSINAS

Viskas prasidėjo nuo kelių paskirų lašų, nuo to *ne*, tavo ištarto iš virtuvės, kurį aš supainiojau su krano kapsėjimu, – jis niekad gerai neužsisukdavo. *Ir ne šią savaitę*, kranas kaskart kapsėjo vis smarkiau, vandens teškenimas į nešvarius indus, regis, pradėjo šiek tiek žeisti, nuo išdidaus bejėgių lėkščių tarkštelėjimo ėmiau nerimauti. Tuomet dar buvau atlapaširdė, tad nubėgau užsukti, gal būtų galima sutaisyti įdėjus naują tarpinę ir nebereikės sukti galvos, mano maži piršteliai, šalti ir netvirti, ėmėsi atsukti sklandį, atsargiai laikydami dalis valė, uoliai krapštė nagais purvą, dabar nauja tarpinė, nepriekaištingai balta, ten, kur ilgus metus cypavo senoji. Virtuvė buvo švari, kaip visad, ramiai apžvelgiau nuveiktą darbą, šluostydama rankas skuduru: viskas bus gerai, puikiai padirbėjai, iš širdies. Bet atėjus vakarui tu iš toli pridėdavai man prie ausies tylos vamzdelį: štai, paklausyk. Matai, nieko nesigirdi? Bet aš girdėdavau, ir net aiškiau nei anksčiau, tą murmesį. Tikrai jokio garso? Klausdavau, o tu sakydavai ne, su krislu pykčio, vos krisleliu, jis probėgšmais suspindėdavo tavo akyse, kaip vanduo, nulašėjęs iš čiaupo. Aš klausdavau tarsi apgailestaudama, tarsi atsiprašydama, lyg būčiau kvaila, visad per vėlai susivokianti, nes tai, kas man nutinka, niekad nesutampa su žodžiu, kuris gimsta. Man viskas tampa žodžiais, nematau nieko kito, tik žodžius, nuo to vaizdo ima suktis galva, tarsi būčiau pūtusi vieną balioną po kito, ir helio būtų patekę manin. Tu buvai gudrus ir iš toli griežtu mostu parodydavai man „šą“ – aš patikėjau ir pasakiau sau, kad visas to garselio reikalas buvo tik mano ir mano obsesijų problema. Įžūli.

paisatge em mareja, com si inflés globus i més globus de paraules i l'heli em pugés al cap. I com que tu eres llest i, de lluny estant, amb un gest sec de les mans em deies silenci, jo et creia i em deia que tot plegat érem jo i la meva dèria, que el fèiem, el sorollet. Insolent. Mala dona. Mentidera, mentidera, mentidera, tres cops mentidera que et fan taronja borda, em deia. I em ficava amb ràbia el bastonet a les orelles: calla, cap meu, calla que ets dolent i les preguntes fan soroll i el soroll fa nosa.

ASINTÀCTIC

Per carrers sense nom ni sentit et perdies,
 fill meu, mut, sense nom ni batecs t'escolaves
 sang avall per les cuixes del dia, quan ni fill
 no et podíem dir encara. Un botó de carn crua
 entatxat dins del ventre, barrejat entre els suc
 que em menaven els dies, un gest borni del cos
 que no sap enganxar-se, que no sap ser que sí.
 Vas ser no i desfermaves tempesta, vas ser no
 i a tu et culpo, fill meu, fill de mi que ni mare
 ni nom, ni pols ni cos no volies tenir.
 A tu et culpo de ser el meu ventre tan dèbil,
 un pronom sense carn, una el·lipsi que sagna,
 el meu jo que es fa resta i el meu jo sense ni.
 Per l'espès sotabosc del futur et vas perdre,
 error meu de sintaxi, tros de jo buit de mi,
 quall de polpa a qui el món va balder i ha fet nosa.

SANGTRAÏT

Corren els mesos com gaselles temoregues,
 buidats de tu, esquius dels dies alts i oberts
 que et van saber dir ple. De quin color veuries
 la tarda que s'esbalça, fill que no vares néixer?
 De quin color veuries el sangtraït del cel
 que, com un dit, fa créixer el blanc d'ungla de l'hora
 i ara s'ha fet morat, i ara diries rosa?
 Amb quin nom pinçaries aquest coàgul de vespre,
 tu que vas ser un grumoll d'aurora dins d'un ventre?

Vaidinga. Melagė. Tu melagė, melagė, triskart melagė, rūgštus, rūgštus apelsinas, pasakiau sau. Įsiutusi įsikišau į ausis ausų krapštukus: tylėkit, mintys, tylėkit, jūs – piktos, klausimai kelia triukšmą, o jis mane nuodija.

ASINTAKTINIS

Tu pasiklydai gatvėse be vardo ar krypties,
 mano nebylus sūnau, be vardo ir be širdies dūžių,
 išbėgai per dienos šlaunis, kai dar net negalėjome
 vadinti tavęs sūnumi. Gumulas žalios mėsos
 įstrigęs mano pilve, sumišęs su syvais, kurie
 ginė mano dienas, aklas gestas kūno, kuris
 nežino, kaip prisijungti, nežino, kaip tapti „taip“.
 Tu tapai „ne“ ir sukėlei audrą, tu tapai ne,
 todėl kaltinu tave, sūnau, mano sūnau,
 nepanoręs turėti motinos ir vardo, nei pulso, nei kūno nenorėjai turėti.
 Kaltinu tave už tai, kad mano pilvas buvo toks silpnas,
 įvardis be mėsos, kraujuojanti elipsė,
 manasis aš, kuris tampa atliekomis, ir manasis aš be nei.
 Tu pasiklydai ateities brūzgynuose,
 mano sintaksės klaūda, gabalėli manęs be manęs pačios,
 minkštyme, kuriam šis pasaulis per didelis, kuris šį pasaulį sutrikdė.

NUMUŠTAS NAGAS

Mėnesiai bėga kaip drovios gazelės
 tušti be tavęs, be atvirų aukštų dienų,
 kurios žinojo, kaip tave pavadinti. Kokios spalvos
 matytum šį vakarą, plytintį man prieš akis, negimęs vaike?
 Kokios spalvos regėtum numuštą dangaus nagą,
 kuris kaip pirštas augina baltą naujos dienos galiuką,
 dabar tampa violetinis, o dabar gal, sakytum, rožinis?
 Koku vardu mėgintum suimti šį dienos krešulį,
 tu, pats buvęs saulėlydžio gumulu įsčiose?

ADAM DICKINSON

Adam Dickinson was born in 1974 in Bracebridge, Ontario, and teaches English and Creative Writing at Brock University in St. Catharines, Ontario, Canada. He is the author of four books of poetry. His latest book, *Anatomic* (Coach

House Books), involves the results of chemical and microbial testing on his body. His work has been nominated for major literary prizes in Canada including the Governor General's Award for Poetry and the Trillium Book Award for Poetry,

and has been translated into Chinese, Dutch, French, German, Norwegian, and Polish. He has been featured at international literary festivals such as Poetry International in Rotterdam, and the Oslo International Poetry Festival.

HAIL

Hello from inside
the albatross
with a windproof lighter
and Japanese police tape.
Hello from staghorn
coral beds
waving at the beaked whale's
mistake,
all six square metres
of fertilizer bags.
Hello from can-opened
delta gators,
taxidermied
with twenty-five grocery sacks
and a Halloween Hulk mask.
Hello from the zipped-up
leatherback
who shat bits of rope for a month.
Hello from bacteria
making their germinal way
to the poles in the pockets
of packing foam.
Hello from low-density
polyethylene dropstones
glacially tilled
by desiccated,
bowel-obstructed camels.
Hello from six-pack rings
and chokeholds,

Canada | Kanada

Adamas Dickinsonas gimė 1974 m. Breisbridže, Ontarijo provincijoje. Keturių poezijos rinkinių autorius; poetinį pasaulėvaizdį ir įvaizdžius derina su biologijos ir kitų gamtos mokslų temomis bei terminais. Naujausioje jo knygoje *Anatomic* (*Anatominė*,

2018) pateikiami ir autoriaus kūno cheminių bei mikrobiotinių tyrimų rezultatai. Už kūrybą pelnė Kanados generalgubernatoriaus poezijos prizą, Ontarijo apdovanojimą „Trillium Book Award“, kt. prestižinius savo šalies literatūros apdovanojimus.

Dalyvavo Roterdamo, Oslo ir kituose tarptautiniuose poezijos festivaliuose. Jo poezijos išversta į kinų, nyderlandų, prancūzų, vokiečių, norvegų, lenkų kalbas. Brocko universitete Sent Katrinse (Ontarijas) dėsto literatūrą ir kūrybinį rašymą.

SVEIKINIMAS

Labas sako
albatroso viduriai
su vėjui atspariu žiebtuvėliu
ir japoniška policijos stop juosta.
Labas sako raguotųjų
koralų klodai,
mojantys snapuotojo banginio
klaidai,
visiems šešiams kvadratiniais metrams
trąšų maišų.
Labas sako it konservai atidaryti
deltos aligatoriai,
iškimšti
dvidešimt penkiais parduotuvių maišais
ir Helovino Halko kauke.
Labas sako užčiauptas
kietoadis vėžlys,
mėnesį šikęs virvės kąsniais.
Labas sako bakterijos,
besiskinančios gemalinį kelią
iki polių
putplasčio kišenėse.
Labas sako mažo tankio
polietileno akmenėliai,
tarsi ledyno įsprausti
sudžiūvusių kupranugarių
užkimštose žarnose.
Labas sako skardinių žiedai
ir gniaužtai

from breast milk
 and cord blood,
 from microfibrres
 rinsed through yoga pants
 and polyester fleece,
 biomagnifying predators
 strafing the treatment plants.
 Hello from acrylics
 in G.I. Joe.
 Hello from washed up
 fishnet thigh-highs
 and frog suits
 and egg cups
 and sperm.
 Hello.

AGENTS ORANGE, YELLOW, AND RED

2,3,7,8-Tetrachlorodibenzodioxin (serum) 1.304348 pg/g lipid

You are either for chlorine
 or for the plague.
 Right now is the cleanest
 we have ever been, and for this
 you must love aerial defoliants
 or you love communism.
 Under the bandage of this one-industry
 town closing ranks around staples
 of forestry and fish, the wound
 is wide-eyed and headstrong.
 Through the clearing, freshwater carp
 blink past the graves of missionaries
 who introduced them to the New World.
 Northern rivers are warmed
 by the paper mill's piss, which,
 like making the world safe for democracy,
 slowly leaked into my childhood, yellowing
 the lipophilic paperbacks of my
 adipose fat. You are for pulp
 or for poverty. You respect
 the Constitution or you stare
 at the ground lost in bankruptcies
 for herring gull beaks or blurred
 embryos in cormorant colonies.
 Every erected media platform reduces
 the problem of war to a problem

iš motinos pieno
ir virkštelės kraujo,
iš mikroplošto dalelių,
praskalautų per jogos tampres
ir poliesterio vilną,
biologiškai didinančių plėšrūnus,
apšaudančių valymo įrenginius.
Labas sako akrilo dažai
„G. I. Joe“ figūrėlėse.
Labas sako krantan išplautos
šlaunis aptempiančios tinklinės kojinės
varlių kostiumai
kiaušinių dėkliukai
ir sperma.
Labas.

ORANŽINIS, GELTONAS IR RAUDONAS AGENTAI

2,3,7,8-Tetrachlordibenzodioksinas (serumas) 1,304348 pg/g lipidų

Arba jūs už chlorą,
arba už marą.
Dabar esame švaresni
nei bet kada, todėl
tikriausiai mėgstate purškiamus defoliantus,
arba mylite komunizmą.
Po šio vienos pramonės šakos
miestelio, palaikomo
miškininkystės ir žvejybos,
tvarsčiu slypi plačiai atverta, negyjanti žaizda.
Per proskyną matyti, kaip gėlavandeniai karpiai
plaukia mirguliuodami pro kapus misionierių,
supažindinusių juos su Naujuoju Pasauliu.
Šiaurės upes šildo
popieriaus fabriko myžalai, kurie,
kaip ir pasaulio saugojimas demokratijos vardan,
palengva sunkėsi mano vaikystėn, gelsvindami
lipofilines knygas minkštais viršeliais
iš mano nutukimo riebalų. Arba jūs už plaušieną,
arba už skurdą. Arba jūs gerbiate
Konstituciją, arba spoksote
į žemę, pražuvusią sunykus
sidabrinių kirų snapams ar išsiliejus
embrionams kormoranų kolonijose.
Kiekviena nauja žiniasklaidos platforma
supaprastina karo problemą į spalvos

of tint. During the Orange Revolution, Viktor Yushchenko was poisoned by government agents who haywired his food with dioxin. His face flared into pages of acne. You are either for the red or the white blood cells, for the tops of trees, or the bottoms.

GALACTIC ACID

Lactobacillus acidophilus

For the first two years of my life, my mother's vaginal flora lived in my stomach. Consigned to the edge of their star system, they ate everything I ate, fermenting chains of starch into acids that fed the high-energy demands of trying to erect an antenna. The flora flexed for deep space, convinced they weren't alone. They transmitted their contractions and hoped to reach aliens before the terrible facsimiles of the 1970s: humans drawn without sex organs and burdened by messages whose content had become instructions for reading. Set amidst this mucosa, a gram-stained parabolic reflector waited for word from newcomers. We're a lot alike, my mother and I. Our disdain for underachieving campsites and the way we signal for help by maintaining a slight underbite during awkward conversations. Her vagina made me cosmopolitan. A dialectic crowned in the forest, its many antlers have since come to crowd my self-possession with spent velvet. I watch my mother favour her disintegrating hips. The small party that left her for the new world founded a settlement on a moon she still tracks without looking. Its tidal pull on the pit of her stomach makes her pause at the zenith of a phone call: "What is it?"

problema. Per Oranžinę revoliuciją
Viktoras Juščenka buvo apnuodytas
valdžios agentų, pagadinusių
jo maistą dioksinu. Jo veidas virto
spuoguotais lopais. Arba jūs už raudonuosius,
arba už baltuosius kraujo kūnelius,
už medžių viršūnes – arba už dugną.

GALAKTIKOS RŪGŠTIS

Lactobacillus acidophilus

Pirmuosius dvejus gyvenimo metus mano skrandyje gyveno motinos
makšties flora. Patikėta savosios žvaigždžių sistemos paribiams, ji valgė
viską, ką ir aš, raugindama krakmolo grandines ir versdama jas rūgštimis,
tenkinusiomis didžiulius energijos poreikius bandant iškelti anteną. Flora
lenkėsi visatai, įsitikinusi, kad ji ne viena. Ji transliavo savo susitraukimus
ir vylėsi pasiekti ateivius anksčiau nei siaubingos aštuntojo dešimtmečio
faksimilės – žmonės, nupiešti be lytinių organų, apkrauti žinutėmis,
kurių turinys tapo skaitymo taisyklėmis. Šioje gleivinėje įsitaisęs lėšiais
išmargintas parabolinis reflektorius laukė žinių iš naujakurių. Mudu
su motina daug kuo panašūs. Panieka savo vardo nepateisinančioms
stovyklavietėms ir vos įžiūrimas kreivas sąkandis šaukiantis pagalbos
nepatogių pokalbių metu. Jos makštis pavertė mane kosmopolitu.
Dialektika, vainikuota miške, jos gausybė elnio ragų nuo to laiko išmušė
mano savitvardą nunešiotu aksomu. Stebiu, kaip motina saugo savo
yrančius klubus. Nedidelis būrys, iškeitęs ją į naują pasaulį, įkūrė gyvenvietę
mėnulyje, kurį ji vis dar stebi į jį nežiūrėdama. Potvynius sukianti trauka
jos pilvo duobutėje priverčia ją susimąstyti pačiame skambučio zenite:
„Kas tai?“

A PUMP IS THE DREAM OF STARTING OVER

You might have died
but not here

and not here
the water pump

summons the well
with rheumatic recollection

I move pictures
from our trip to the arctic

into a waterproof box
the two of us in raincoats

our wrists taped
to keep blackflies

from siphoning blood
while we carried canoes

across tundra
through swarms bloated

with pricked mammalian veins
clouds of transfused units

furborn above us
foreshadowing the drip bags

of your late-stage leukemia
what has happened

can unhappen
declares the sump pump

moving the thunderstorm
from the cellular efflorescence

of our cellar
my microbes pump methane

from the starches of bananas
I have antibiotic resistant genes

SIURBLYS – TAI SVAJONĖ PRADĖTI IŠ NAUJO

Gal tu ir mirei
bet ne čia

ir ne čia
vandens siurblys

iškviečia šulinį
su reumatiniu prisiminimu

perkeliu nuotraukas
iš mūsų kelionės į Arktį

į neperšlampamą dėžutę
mudu su lietpalčiais

aprištais riešais
kad mašalai

nesiurbtų kraujo
kai nešėme kanojas

per tundrą
per spiečius išpampusius

nuo subadytų žinduolių venų
per įmirkusius debesis dalinių

medžiojančių virš mūsų
pranašaujančių tavo paskutinės

leukemijos stadijos lašelines
kas įvyko

gali išvykti
pareiškia purvo siurblys

traukdamas perkūniją
iš ląstelių sužydėjimo

mūsų rūsyje
mano mikrobai siurbia metaną

iš bananų krakmolo
žarnyne turiu

in my gut
guarding plans for an efflux pump

expelling medicant diplomats
from cytoplasmic intelligence

when your hospital-acquired
resistance was strengthening

they switched classes
to avoid the moles

plaguing your legs
with starred rivers

to prime a pump
you must inflict it with a small sample

of the flood
your ashes

are stacked in a jar
every night a dream pumps a trail

of embers into the stove
behind my eyes

antibiotikams atsparių genų
saugančių siurblių planus

išsiunčiančių gydomųjų medžiagų diplomatus
iš citoplazminės žvalgybos

kai tavo ligoninėje įgautas
atsparumas stiprėjo

jie keitė klases
vengdami apgamų

kamuojančių tavo kojas
žvaigždėmis nusagstytomis upėmis

kad užpildytum siurblių
turi paduoti nedidelį

srauto mėginį
tavo pelenai

sukrauti stiklainin
sapnas kasnakt įsiurbia

žarijų šleifą į krosnį
anapus mano akių

JULIA FIEDORCZUK

Julia Fiedorczuk was born in 1975, in Warsaw. She is a poet, prose writer, translator, literary critic, and doctor of humanities. She teaches American literature, literary theory and ecocriticism at the University of Warsaw. Winner of the H. Burda (2005) and W. Szyborska (2018) prizes, Fiedorczuk is a member of ASLE (Association for the Study of Literature and Environment). She has published

five poetry collections: *Listopad nad Narwią* (November on the Narew, 2000), *Bio* (2004), *Planeta rzeczy zagubionych* (Planet of Lost Things, 2008), *Tlen* (Oxygen, 2009), *tuż-tuż* (almost here, 2012), *Psalm* (Psalms, 2017); she has also published five works of fiction: *Poranek Marii i inne opowiadania* (Mary's Morning and Other Stories, 2010), *Biała Ofelia* (White Ophelia, 2011), *Nieważkość*

(Weightlessness, 2015), *Bliskie kraje* (Near Lands, 2016), *Pod słońcem* (Under the Sun, 2020), and a collection of essays: *Cyborg w ogrodzie* (Cyborg in the Garden, 2015). Fiedorchuk also translates American literature (John Ashbery, Laura Riding Jackson, Laurie Anderson). Her work has been translated into Lithuanian and 19 other languages.

FOTOSYNTeza

Słońce mnie rodzi prawie bezboleśnie,
na stopie mam plasterek ciepła, na powiekach
lekki kompres krwi, nieziemskie gogle.
Przysiada na nich widmo jak roztrzępany

błyskawiczny ukwiał, który mi opowiada
barwne ichtiologiczne historie. Czerwień
i czerń, tak wszystko się zaczyna,
później dopiero Wielki Wylew

Ultramaryny, która jest moją amfibią.
Jak to było? Staram się pamiętać
i coraz mocniej trę oczy. Tamte podskórne
czasy podpływają bliżej, są moje

na ułamek światła, momentalny bezdech
i rozkoszny strach, który się zaraz rozproszy
w musującej toni. Mieć ciebie świecie
na własność. Kochać cię, ciebie tracić.

A trzeba wyjść na ląd, opierzyć się i patrzeć
prosto w słońce.
Zieleń tęczówki jak morze.
Tkanka, tkanina, tlen.

Julija Fiedorčuk gimė 1975 m. Varšuvoje. Poetė, prozininkė, vertėja, literatūros kritikė, humanitarinių mokslų daktarė; Varšuvos universitete dėsto amerikiečių literatūrą, literatūros teoriją ir ekokritiką. H. Burdos (2005) ir W. Szymborskos (2018) premijų laureatė, ASLE (*Association for the Study of*

Literature and Environment) narė. Poezijos rinkiniai: *Listopad nad Narwią* (*Lapkritis prie Narevo*, 2000), *Bio* (2004), *Planeta rzeczy zagubionych* (*Pamestų daiktų planeta*, 2008), *Tlen* (*Deguonis*, 2009), *tuż-tuż* (*jau čia pat*, 2012), *Psalmy* (2017); proza: *Poranek Marii i inne opowiadania* (*Marijos rytas ir kiti apsakymai*, 2010),

Biała Ofelia (*Baltoji Ofelija*, 2011), *Nieważkość* (*Nesvarumas*, 2015), *Bliskie kraje* (*Artimi kraštai*, 2016), esė rinkinys *Cyborg w ogrodzie* (*Kiborgas sode*, 2015). Verčia amerikiečių literatūrą (J. Ashbery, L. Riding Jackson, Laurie Anderson). 2022 m. lietuvių kalba išleistas romanas *Po saule* (*Pod słońcem*, orig. 2020, vertė K. Uscila).

FOTOSINTEZĖ

Saulė gimdo mane beveik be skausmo,
ant mano pėdos šilumos pleistriukas, ant akių vokų
lengvas kraujo kompresas, nežemiški saugantys akiniai.
Spektras nutupia ant jų, žybtelėdamas

lyg išsitaršius aktinija, pasakojanti man
spalvingas ichtiologines istorijas. Raudona
ir juoda, šitaip prasideda viskas,
tik paskui Didysis Išsiliejimas

ultramarino, manšios amfibijos.
Kaip tai buvo? Bandau prisiminti
ir vis smarkiau trinu akis. Anie po oda tūnantys
laikai priplaukia arčiau, jie tampa savi

dalelei šviesos, akimirksnį užima kvapą,
ir palaiminga baimė, netrukus išsibarstysianti
putojančiojo gelmėje. Turėti, pasauli, tave
lyg nuosavą. Mylėti tave ir prarasti.

O reikia išeiti į sausumą, apsiplunksnuoti ir žvelgti
tiesiai į saulę.
Rainelės žaluma tarsi jūra.
Audiny, medžiaga, deguonis.

TLEN

Pokażę ci miłość w jednej garści gwiazd.

Znasz feerię śniegu na przydrożnych liściach?
Fioletowy kontur grudniowego dnia?
Przysłałam tu, żeby oddychać.

Są mali tancerze w kropli rzecznej wody.
Raje owadów za bramą ogrodu,
gniazdo w zgięciu ramion tamtej grubej sosny,
w gnieździe moich ramion mleczny oddech dziecka.

Lekko mieszkamy na wydechu świata,
jeden mrok dodany do drugiego mroku.
Usta przy policzku.
Policzek przy udzie.

Lekko mieszkamy na wydechu świata,
ciepła sierść wilczycy i jej ostre zęby,
brzytwa mrozu gładzi ciemną skórę rzeki,
jej mieszkańcy bezszelestnie opadają na dno.

Przysłałam tu, żeby oddychać.
Smutek naszych rzeczy na zimowym niebie.
Śnieg szybko topnieje na policzkach dziecka,
nasze oczy śmieją się do gwiazd,

niebo spotyka gładką skórę rzeki,
oddycham, oddycham więc jestem.

DEGUONIS

Parodysiu tau meilę vienoj saujoj žvaigždžių.

Pažįsti sniego fejeriją pakelės lapuose?
Violetinį gruodžio dienos kontūrą?
Atėjau čionai, kad kvėpuočiau.

Upės vandens laše mažučiai šokėjai.
Spiečiai vabzdžių už sodo vartų,
lizdas tos storos pušies glėbyje,
mano rankų lizde pieniškas vaiko alsavimas.

Lengvai gyvename ten, kur iškvepia pasaulis,
viena sutema prie kitos sutemos priglundus.
Lūpos prie skruosto.
Skruostas prie šlaunies.

Lengvai gyvename ten, kur iškvepia pasaulis,
šilta vilkės vilna ir aštrūs jos dantys,
šalčio skustuvas glotnina tamsią upės odą,
jos gyventojai tyliai grimzta į dugną.

Atėjau čionai, kad kvėpuočiau.
Mūsų daiktų liūdesys žiemos danguje.
Snaigė greitai ištirpsta vaikui ant skruosto,
mūsų akys juokiasi į žvaigždes,

dangus susitinka su lygia upės oda,
kvėpuoju, kvėpuoju, taigi esu.

WYJŚCIE

My, zarażeni, musimy stale ponawiać wezwanie.
Inaczej znikniemy.
Wchłonie nas ciemna noc jeży i mrówek.
Przerośniemy pleśnią.
I wsiąkniemy w grunt.

My, zarażeni, musimy stale ponawiać wezwanie.
Wpuszczać w siebie to zabójcze morze.
Bo trudno uwierzyć w pustkę, której nikt nie widzi.
Trudno nie szukać. Choćby po omacku.
Kimkolwiek jesteś, podaj mi swój głos.

Kimkolwiek jesteś podaj mi swoje ciało języka
i dnia. Proszę, wyciągnij dłoń.
Dotknę cię lekko jak czas.

Kimkolwiek jesteś, podaj mi swoje ciało nocy.
Zliżę sól z twoich chłodnych powiek.

I zobaczysz świat.

My, zarażeni, musimy wszystko zaczynać od nowa.
Więc pozwól, że ukocham twój mrok.
Co w tobie rośnie, niech we mnie zakwita.
A owoce tych kwiatów niech ciebie nasycą.

Kimkolwiek jesteś
biorę cię ze sobą.
Popatrz, tu jest droga.

A tu nie ma mapy.

IŠEITIS

Mes, užkrėstieji, turim vis iš naujo šauktis.
Kitaip išnyksim.
Sugers mus tamsi ežių ir skruzdžių naktis.
Užželsim pelėsiu.
Ir susigersim į žemę.

Mes, užkrėstieji, turim vis iš naujo šauktis.
Įsileisti savin tą žudančią jūrą.
Nes sunkiai patikėtum tuštumą, kurios niekas nemato.
Sunku neieškoti. Nors apgrai bom.
Kad ir kas būtum, parodyk, koks tavo balsas.

Kad ir kas būtum, paduok man kūną savo kalbos
ir dienos. Prašau, ištiesk rankas.
Prisiliesiu prie tavęs lengvai tarsi laikas.

Kad ir kas būtum, paduok man kūną savo nakties.
Nuo vėsių tavo akių vokų nulaižysiu druską.

Ir pamatysi pasaulį.

Mes, užkrėstieji, turim viską pradėti iš naujo.
Tad leisk man pamilti tavo tamsą.
Kas auga tavyje, tegu manyje pražysta.
O tų žiedų vaisiai tepasotins tave.

Kad ir kas būtum,
pasiimu tave kartu.
Pažvelk, čia kelias.

O čia nėra žemėlapių.

COLD

pracą poetki jest pisać, mówi przyjaciółka
 tak jak pracą piekarza jest pieczenie chleba
 nawet kiedy spadają bomby, powinnaś pisać
 może zwłaszcza wtedy, kiedy ludzie pogubieni
 w lesie mówią *cold, she is so cold* o towarzysze
 drogi, która właśnie teraz u kresu podróży z kraju
 gdzie zamiast deszczu spadają bomby do kraju
 który znajduje się w Europie położyła się
 na brązowych obrębionych mrozem liściach dębu

tak jak pracą kuriera jest dostarczyć pizzę
 inżyniera pobudować mosty, ty powinnaś pisać
 o mężczyźnie z lasu, który ma jeszcze działający
 telefon więc ryzykuje i dzwoni po pomoc
 dla kobiety, która nie chce już dalej iść tylko
 zasypia na inkrustowanej diamentami ściółce
 kiedy mężczyzna mówi do słuchawki *cold, she is
 so cold* może właśnie przede wszystkim wtedy

Puszcza Białowieska, listopad 2022

PSALM V

Piękno istnieje, *la ermozura egziste*, i raje
 nie są sztuczne, tylko jak mieć wachlarze
 z miłorzębu zielone obok zaraz żółtych i twarze
 ludzkie w słońcu, perły architektury i myśli
 o prochu, którym się stajemy? Dwa dni później
 pamiętam już tylko teorię, co mówiliśmy o
 matematyce Alhambry i fragmenty wierszy, więc
 rozbieram się szybko, żeby to przytapać
 na gorącym życiu, żeby się nasycić dobrem
 twego domu pośród pagórków przepasanych
 weselem, gdzie szukam i znajduję, szukam
 nie znajduję, szukam i znikam, i –

COLD

poetės darbas – rašyti, sako bičiulė
kaip kepėjo darbas yra kepti duoną
net krentant bomboms, privalai rašyti
galbūt ypač tada, kai žmonės paklydę
miške sako *cold, she is so cold* apie bendrakeleivę
kuri būtent dabar baigiantis kelionei iš šalies
ant kurios krenta bombos vietoj lietaus į šalį
esančią Europoj prigulė
ant rudų šerkšnu aptaisyto ąžuolo lapų

kaip kurjerio darbas yra pristatyti picą
inžinieriaus – statyti tiltus, tu privalai rašyti
apie vyrą miške, kurio telefonas dar
veikia, taigi rizikuodamas skambina pagalbai
dėl moters, kuri nebenori eiti toliau ir
užmiega ant deimantais inkrustuotos paklotės
kai vyras sako į ragelį *cold, she is
so cold* gal būtent ypač tada

Belovežo giria, 2022 m. lapkritis

V PSALMĖ

Grožis egzistuoja, *la ermosura egziste*, ir visi rojai
nėra dirbtiniai, tačiau kaip dabar vėduoklės
ginkmedžio, žalios visai šalia geltonų, ir žmonių
veidai saulėje, architektūros perlai ir mintys
apie dulkes, kuriomis virstam? Po dviejų dienų
beprisimenu teoriją, ką kalbėjom apie
Alhambros matematiką ir eilėraščių nuotrupas, taigi
mikliai nusirengiu, kad užklupčiau visa tai ant karštųjų
gyvuojant, kad pasisotinčiau gėriu
tavo namų tarp kalvų apjuostų
linksmybės, kur ieškau ir randu, ieškau
nerandu, ieškau ir pradingstu, ir –

PSALM XXXI

r.k.

sikorka przysiadła na parapecie jak wiadomość
 wygenerowana przez mgłę, październik
 przechodził w listopad w brzozech, dębach olchach,
 mrozoodpornych kwiatach, na cmentarzach,
 gdzie nasi ojcowie nie pisali pamiętników,
 gdzie nie poznaliby naszych dzieci, naszych
 wierszy i nas. telewizja nadawała Polskę,
 która zginęła, a potem nie zginęła, a potem znowu
 zginęła, a potem nie, a potem słońce
 podbiło wycinankę gałęzi, nie wiadomo kiedy
 sikorka wsiąkła w niebo, zanim zdążyłam powiedzieć
 pamiętaj, zapamiętaj mnie –

PSALM XCII

nic nowego pod słońcem
 niechby się wydarzało znowu i znowu
 i znowu na naszych oczach skórze języku naprawdę
 (dziś zapomniałam że to już pół życia)

nic nowego pod słońcem
 niechby się wydarzało znowu i znowu i znowu
 w ciemności ciepłe szeptaniu
 (nienarodzeni są u źródeł wód)

i żeby się śpiewało: w oddychaniu skał
 pod stopami w negocjacjach porostów
 tkankach czarcich kręgach
 (nienarodzeni są u źródeł wód)

i kiedy przepaść wzywa hukiem wodospadów
 odżywiamy się łzami
 aby się wydarzało znowu i znowu i znowu
 na naszych oczach skórze języku naprawdę –

XXXI PSALMĖ

r. k.

zylė nutūpė ant palangės tarsi žinutė
sugeneruota rūko, spalio
virto lapkričiu beržuose, ąžuoluose, alksniuose,
nenušąlančiose gėlėse, kapinėse,
kur mūsų tėvai nerašė atsiminimų,
kur jie neatpažintų mūsų vaikų, mūsų
eilėraščių ir mūsų televizija transliavo Lenkiją,
kuri pražuvo, o paskui nepražuvo, o paskui vėl
pražuvo, o paskui ne, o paskui saulė
aptaisė šakų karpinius, nežinia kada
zylė įsigėrė dangun, man nespėjus išstarti
atmink, įsimink mane –

XCII PSALMĖ

nieko naujo po saule
net jei vis iš naujo tai vyktų
ir vėlei mums prieš akis ant odos ir ant liežuvio išties
(šiandien pamiršau, kad tai jau pusė gyvenimo)

nieko naujo po saule
net jei vis iš naujo vėlei ir vėlei tai vyktų
tamsoj šilumoj šnibždesy
(negimę esti prie vandenų šaltinių)

ir kad giedama būtų: kvėpuojant uoloms
po kojomis kerpių derybose
audiniuose raganų ratiluose
(negimę esti prie vandenų šaltinių)

ir pragarmei šaukiantis kriokliais ošiančiais
maitinamės ašarom
kad vėlei ir vėlei iš naujo tai vyktų
mums prieš akis ant odos ir ant liežuvio išties –

OLEKSANDR IRVANETS

Oleksandr Irvanets (Олександр Ірванець) was born in 1961, in Lviv, and grew up in Rivne. He studied at Dubno Pedagogical School, M. Gorky Literary Institute (Moscow), and taught for several years in school. In 1985, he founded the literary group Bu-Ba-Bu (Burlesque – Bawdy – Buffoonery)

with Yuri Andrukhovych and Viktor Neborak, and organized poetic performances. He is the author of the novels *Рівне / Ровно* (Стина) (Rivne / Rovno: The Wall, 2001), *Хвороба Либенкрафта* (Liebenkraft's Disease, 2010), and *Харків 1938* (Kharkiv 1938, 2017). Irvanets has also written plays

and translates literature from Belarusian, Polish, French, Russian, and Czech. He has won Fulbright and Berlin Literary Colloquium scholarships, and was a finalist of the Central European Literary Award "Angelus" (Poland).

НА ТЕМУ СВЯТ

Які в Палестині жажливі узимку вітри,
І хто то такий там бредє з віслюком під дощем?
Куди це ти сунешся, Йосифе, жиде старий?
Та ще і вагітну дружину везеш у той Вифлеєм!
Бредеш ти із нею між диких холодних пустель.
Ну й що той перепис? Тобі хіба треба воно?
А ще там немає де спати, не пустять в готель.
І хостели і подобові квартири — все зняте давно.
Нема вам сьогодні там лежа — це ясно без слів.
Та щоб перебути в теплі й не ловить дрижаки,
Марію зсадивши з осла, її вводиш у хлів.
(Чомусь над хлівом надзвичайно яскраві зірки?..)
І там у духмянім і затхлім твариннім теплі,
На клапті соломи, хоча б не на голій землі
Марія усім подарує прекрасний свій плід,
Його спеленає, і піт собі втре на чолі.
Притуляться до чоловіка, натомлена, але жива:
“Я б трохи спочила, а ти б його поколисав...”
Вони ще не знають, що там, за дверима хліва
Юрмисько народу усе прибува й прибува:
Царі, пастушки, і янголів хор в небесах!

Oleksandras Irvanecas
(Олександр Ірванець) gimė 1961 m.
Lvive, užaugo Rivne. Studijavo
Dubno pedagogikos mokykloje,
M. Gorkio literatūros institute
(Maskva), keletą metų mokytojavo.
1985 m. su J. Andruchovyčiumi
ir V. Neboraku įkūrė literatūrinę

grupę *Bu-Ba-Bu (Burleska –
Balaganas – Bufonada)*, rengė
poetinius performansus. Romanų
Рівне / Ровно (Стіна) (*Rivnas /
Rovnas. Siena*, 2001), Хвороба
Лібенкрафта (*Liebenkrafto liga*,
2010), Харків 1938 (*Charkivas
1938*, 2017) autorius. Parašė

pjesių. Verčia iš baltarusių, lenkų,
prancūzų, rusų, čekų kalbų.
Fullbrighto ir Berlyno literatūros
kolokviumo stipendininkas, Vidurio
Europos literatūros premijos
„Angelus“ (Lenkija) konkurso
finalininkas.

KALĖDŲ TEMA

Kas toks ten su asilu brenda per žvarbą liūties,
Pamiršęs, kokie Palestinoje vėjai žiemos?
Sakyk, kur tu, Juozapai, žyde senas, velkies?
Kartu nėsčią žmoną Betliejun tempies iš paskos!
Klajoji su ja dykumos nesvetingais keliais.
Kas tau tas surašymas? Ar jis bent kiek tau svarbus?
Ten nėr kur miegoti, į viešbutį nieks neįleis,
Nakvynės namai užimti, ten jums vietų nebus.
Nerasit ten guolio šįvakar, nėr ko ir kalbėt.
Kad šalty per naktį nereiktų sustirus drebėt,
Į tvartą, nukėlęs nuo asilo, savo Mariją lydėk.
(Kažko viršum jo šiandien ryškiai suspindo žvaigždė?..)
Ir ten, prie kvapios ir drėgnos gyvulių šilumos,
Ant glėbio šiaudų, bent jau ne ant žemės plikos
Savo nuostabų vaisių Marija visiems dovanos,
Suvystys jį ir prakaitą nusibrauks nuo kaktos.
Prisiglaus prie vyro, pavargusi, bet gyva:
„Pasūpuok jį paėmęs, o aš pailsėti galiu...“
Jie dar nežino, kad ten už durų, lauke
Plūsta svečiai bekrašte džiaugsminga srove:
Karaliai, piemenys, choras dangaus angelų.

X-MASS – 2022

Ірод надалі бомбить без упину Назарет і Вифлеєм,
Ще й каже: “По мирних жителях ми взагалі не б’єм...”

А пастушки-рятувальники усе розгрібають завали.
Чого тільки не надивилися, кого тільки не діставали.

У Вифлеємі з завалів зруйнованого хліва
Немовля дістали живісіньке! Мати також жива.

Ось у пелюшку піксельну загорнули Людське Дитя.
Бачиш, маля, у які часи починати мусиш життя.

Зверху бушлатом укрили з емблемою ДСНС,
І дихає парою на немовля кошлатий службовий пес.

Віслюки і верблюди розбіглися, зоопарки їхні розбомблені.
Коні, що мали зігріти диханням, згоріли на стайні в Гостомелі.

Аж ось, обличчя ховаючи в бородах — не знать, молоді, чи старі, -
У камуфляжі й масивних бронеках приходять Тріє Царі!

Вони говорять у рацію голосами своїми захриплими:
“Потрібна евакуація! Потрібна група підкріплення!

Тут важко з орієнтирами. Надійний лише один -
Велика яскрава зірка над нами на нуль годин!”

Клубочиться над Палестиною холодна січнева ніч.
І віриться, що побратими їхній почують клич.

І рине небесне воїнство? Хор ангелів гряне з небес?
Немовля посміхається й тягне долоньки,
На шевроні угледівши хрест...

Erodas ir toliau mėto bombas ant Betliejaus ir Nazareto,
Dar ir sako: „Ant civilių gyventojų bombų nemėtom...”

Gelbėtojai piemenėliai ardo ir tvarko griuvėsius.
Ko tik neteko jiems traukti, visko čia prisižiūrėsi.

Iš sugriauto tvartelio griuvėsių Betliejų
Kūdikį gyvą ištraukė! Ir motina nenukentėjo.

Štai Žmogaus Sūnus suvyniotas į pikselių vystyklą.
Žiūrėk, vaikelį, kokiais laikais pasaulį teko išvysti.

Bušlatu su VYST* emblema kūdikėlį apklostė,
Gauruotas tarnybinis šuo priėjęs apuostė.

Zoologijos sodas subombarduotas, asilai ir kupriai išsklido,
Arkliai, turėję kvapu sušildyt, sudegė Hostomelio arklidėj.

O antai, barzdose slėpdami veidus – nesuprasi, jauni ar seniai, –
Trys karaliai artinas su kamufliažu ir šarvuotom liemenėm.

Kalba į raciją užkimusiais savo balsais susirūpinę:
„Pradėkit evakuaciją! Reikalinga pastiprinimo grupė!

Čia problemos dėl orientyrų. Tik vienas tikras matyti –
Didelė ryški žvaigždė viršum mūsų šiaurėje švyti!”

Virš Palestinos telkias šalta sausio naktis.
Noris tikėti, kad broliai jų šauksmą išgirs.

Artėja dangaus kariauna? Angelų choras sugriaudėja iš aukštybės?
Delnukus kūdikis tiesia ir šypsos,
Kryžių ant ševrono išvydęs...

*Valstybinė ypatingųjų
situacijų tarnyba.

Присвята О.Ц.

З півночі онде орда проривається
І для цивільних нема укриття.
Брід-перебрід через річку в Романівці,
Наша дорога від смерті в життя.

Київ стоїть! Київ міцно тримається.
І наче ниточка світла в імлі -
Людський потік через річку в Романівці:
Сунуть дорослі, старі і малі.

Їм у взуття вода наливається.
Пси і коти скавучать і нявчать.
Брід-перебрід через річку в Романівці -
Брама із пекла, де душі ячать!

Будь вони прокляті, всі бусурмани ці
З фюрером лисим мерзенним своїм!
Я, перейшовши брід у Романівці,
Все пам'ятаю, про все розповім!.."

ЗНОВУ ВАНЯ

Поема

Ну що вання із рязані?
Кому війна а кому мати родна?
А тобі як?

Мати родна попросила передзвонити
бо вона саме достоялася у черзі до IKEA
магазин якої назавжди закривається у твоїй країні

Передзвони вання
з нового краденого українського мобільника
бо ж прадід навесні 45-го
гуляв Берліном з чотирма годинниками на кожній руці
а ти можеш повторити
скільки віджатих айфонів-смартфонів
розіпхано в тебе по кишенях?

Skiriama O. C.

Iš šiaurės sužvėrėjus orda lenda.
Civiliai, pasislėpti neįstengę,
Briste Romanivkoj per upę brenda
Keliu gyvybės iš mirties žabangų.

Kyjivas laikos! Griautas nesugriautas.
Šviesos siūlelis migloje rusena –
Driekias Romanivkoj per upę srautas
Mažų vaikų, suaugusių ir senių.

Jų batai vandeny lediniam skęsta,
Tik šunys kiauksi, katės kniaukia.
Romanivkoje brendame per brastą –
Iš ten, kur sielos nieko nebelaukia.

Tebus jie prakeikti, tie basurmanai
Su fiureriu, kurio tik plikė tviska!
Aš, brastą perbridęs briste Romanivkoj,
Atminsiu viską, apsakysiu viską!..

VĖL VANIA

Poema

Na kaip ten vania iš riazanės?
Kam karas o kam brangi motulė?
O tau kaip?

Brangi motulė atskambinti prašė
nes ji kaipsyk numynė kojas eilėje IKEJOJ
kurią visiems laikams uždaro tavo šalyje

Paskambink vania
iš naujo nugvelbto ukrainiečio mobiliako
nes prosenis juk 45-tų pavasarį
šlaistėsi po Berlyną su keturiais laikrodžiais ant kiekvieno riešo
o tu gali juk pakartoti
kiek nugręžtų aifonų ir smartfonų
turi sukaišiojęs į savo kišenes?

Передзвони вання трохи пізніше
якщо не потрапиш за ці кілька хвилин
у приціл українському снайперові

Може мати родна саме встигне купити
якусь імпортовану штучку
гостро необхідну в новому домі
іпотека ще не виплачена
але може бути виплачена достроково
як снайпер добре зробить свою справу

Ну що вання із рязані?
Война войной а обед по расписанию?
Чим же ти сьогодні обідав вання?
Чи смачні тобі наші продукти
з розграбованого АТБ?
Принаймні вони смачніші
аніж прострочений сухпай
"срок годности 2015"
Смачного тобі вання із рязані
Там онде бабуся в селі на сході
почастувала вісьмох ваших пиріжками
Поїхали пацани додому в цинках

Наїдайся вання надивляйся вання
подивися як люди живуть
у вас так не живуть вання
то ти вирішив
щоб і ці не жили
бо це по-твоєму несправедливо
і для тебе є злочинним
мати в селах асфальтовані дороги
газ водогін та інтернет
ти таки заздрісний вання

Atskambink vania truputį vėliau
jei nepakliūsi per šias keletą minučių
į ukrainiečių snaiperio taikiklį

Galbūt brangi motulė spės kaip tik nupirkti
kokį nors ten importinį daikčiuką
būtiną naujuose namuos
hipoteka kol kas neišmokėta
bet gali būti išmokėta ir anksčiau
jei snaiperis gerai atliks savąjį darbą

Na kaip ten vania iš riazanės?
Karas karu bet pietūs pagal grafiką?
Kuo gi šiandieną vania pietavai?
Ar tau patiko mūsiški produktai
iš išplėstos ATB-market parduotuvės?
Bent jau skanėsnai
negu pasenęs sausas davinyš
„galiojimo data iki 2015“
Skanaus tau vania iš riazanės
Tenai antai bobulė kaime rytuose
aštuonis jūsų pavaišino pyragėliais
bachūrai cinkuose namo pargrįžo

Sotinkis vania ir grožėkis vania
pasižiūrėki kaip gyvena žmonės
pas jus taip negyvena vania
tad tu nusprendei
kad ir šitie negyvens
nes tavo manymu tai neteisinga
tau netgi nusikalstama atrodo
kad kaimuose keliai išasfaltuoti
kad dujos kad vandentiekis ir internetas
pavydu tau vania

Отож бо вання

На войне как на войне?

Так на війні як на війні справді

Але ти не на війні вання

ти вання на навчаннях

у вас тут спецоперація

а ніяка не війна

не віриш — спитай замполіта

він чітко усе пояснить

ви не могли діяти інакше

вас до цього змусили наші дії

не було у вас іншого виходу

як тільки вдарити першими

23 лютого ти святкував помірно

бо командир попередив

про завтрашній ранній підйом

тож ти випив зовсім небагато

потім годинку пограв у “men of war”

потім подзвонив своїй дівчині

сказав загадково “меня пару днів не буде”

і встиг ще трохи поспати

а сьогодні ти вже маєш у кишені бушлата

кілька десятків ювелірних виробів:

ланцюжки сережки перстеники

маєш що подарувати їй при зустрічі

тільки витри з сережок кров вання

вони ж бо із вух вирвані

Tataigi vania

Kare kaip kare?

Taigi kare iš tikro kaip kare
Bet tu gi vania ne kare
tu vania mokymuos
pas jus čia specialioji operacija
o joks ne karas
jei netiki paklauskis zampolito
jis tiksliai viską tau išaiškins
kitaip jūs negalėjot pasielgti
mūsų veiksmai jus privertė to imtis
tiesiog kitos nebuvo išeities
kaip tiktai smogt pirmiems

23-iają vasario atšventei saikingai
nes vadas perspėjo
kad ryt teks anksti keltis
taigi išgėrei visiškai nedaug
paskui dar valandėlę pavaidinęs „men of war“
paskambinai savo merginai
jai paslaptinai pasakei: „porą dienų nebūsiu“
ir spėjai dar truputį pamiegoti
o šiandien jau turi kišenėje bušlato
keliasdešimtį juvelyrinių papuošalų:
žiedelių auskariukų grandinėlių
turėsi ką padovanoti susitikęs
tik nuvalyk nuo auskariukų kraują
juk jie tiesiog išplėšti iš ausų

Ну що вання

Война все спишет?

спише вона тебе вання
 вона тебе вже списала
 хоч ти й не на війні вання
 тобі ж командир твій вання
 дав дозвіл стріляти по цивільних
 бо ти ж не на війні вання
 А тепер вання вас вибили з Бучі
 і всі ми побачили сліди твоїх ікол вання

То ти не людина вання?

Гарно ж ти прикидався
 Більше вже не потрібно

Бо віднині вання із рязані
 а також ахмет із казані
 і толік із березані
 і тарас з кубані
 і федя народжений в магадані
 і всі решта з тьмутаракані
 і серед них вання із тули
 вання із калуги вання із пермі
 вання з кемерова і вання з орла
 вання з курська і вання з мурманська
 вання з іркутська і вання з є-бурга
 той що каже по-старому “со свердловска”
 і вання з вологди і ван із хабаровська
 вання з курська і вання з череповца
 мохамед із грозного і вання котрий одкинувся
 іваняіваняіваняіваня
 немає у вас тепер іншого шляху

Бо у нас вання тут своє життя
 у нас весна ми сіяти хочемо
 тож єдине що ви можете вдіяти доброго
 це лягти у цю землю пошвидше
 і коли проросте крізь вас
 жито пшениця і всяка пашниця
 тоді тільки може ви будете прощені
 та й то не до кінця

Na kaip ten vania

Karas viską nurašys?

tave jis vania nurašys

tave jis jau nurašė

nors tu ir vania ne kare

tau juk tavasis vadas vania

davė leidimą šaudyti į civilius

nes tu juk vania ne kare

O dabar vania jus atmušė iš Bučos

ir mes visi pamatėm tavo ilčių žymes

Tai ne žmogus tu vania?

Gera! tu sugebėjai apsimesti

Daugiau gali neapsimetinėti

Nes nuo šiol vania iš riazanės

o lygiai ir achmetai iš kazanės

ir tolikai iš berezanės

taip pat tarasai iš kubanės

ir fedia gimęs magadane

visa gausa tamsybės tarakanės

ir tarp kitų vania iš tulos

ir vania iš kalugos ir iš permės vania

vania iš kemerovo vania iš oriolo

vania iš kursko ir iš murmansko vania

ir vania iš irkutsko iš je-burgo vania

tasai kuris lig šiolei tebesako „iš sverdlovsco“

vania iš vologdos ir vania iš chabarovsko

vania iš omsko ir vania iš čerepoveco

mohamedai iš grozno ir atsimetęs vania

irvaniavaniavaniavaniavania

dabar jūs nebeturit kito kelio

Nes čia savas gyvenimas pas mus vania

pas mus pavasaris mes pasiruošę sėjai

todėl vienintelis dalykas ką jūs galit padaryti gero

tai gulti kuo greičiau į šitą žemę

ir kai jus peraugs

rugiai kviečiai ir visi kiti pasėliai

tiktai tada galbūt jums bus atleista

tačiau ir tai ne iki galo

HANNELEELE KALDMAA

Hanneleele Kaldmaa is a writer and artist. Hanneleele's first poetry collection *Oliver* was published in 2017 and is among the Betti Alver Debut Prize nominees. Last autumn, she published her second book,

Sinustki võib saada fossiil (You Too Can Become a Fossil), much of which was written while she was studying at the Faculty of Natural Sciences at the University of Tartu; it is about fungi and fossils, memory,

and myths. She has been awarded the First Step Literary Prize (2015) and the Värske Rõhk annual prize in the poetry category (2016) for her work.

USSID, MAOD

Kui on olemas õunaussid
ja kõiksugused muud ussid,
ei tundugi keskaegne mõte hambaussidest,
kes hambaauke uuristavad, nii hullumeelne.

Üks väike valge koi kasvab mu paremalt viimases hambas,
kui ta kord koorub, lendab ta öösel välja mu avatud suust
ja põgeneb aknast välja õhe ja jõeuttu,
väike ja vaba.

See mõte, kuigi häiriv,
tekitab ühtlasi tüünet rahu.
Ma olen lakkunud iidseid kive,
mis sest koist enam ikka,

las ta lendab silmapiiri taha, otse silmapiiri alt läbi,
kus inimene peaks roomama, kõht vastu üht ja selg teist
maailma serva,
sinna, kus kasvavad ahjuroobid ja kuud,
sinna, kust maailmad alguse said,
kus koidel on väge ja võimu ning võimalust,
kus õunaussid on loomise-eelsed, uuristades neid õunu,
millest planeete ei saanud.
Ka päikesel on plekid ja kuul kraatrid –
igati õunale kohaselt. Hammusta õuna,
ja hammustad päikese väiksemat vormi,
kauget sugulast fülogeneesipuul.

Haneléle Kaldma – jaunosios kartos estų poetė, dailininkė. „Pirmojo žingsnio“ literatūros premijos (2015) ir žurnalo *Värske Rõhk* metų prizo (2016) laureatė.

Dviejų poezijos rinkinių autorė: *Oliver* (2017, nominuota Betti Alver premijai už geriausią debiutą), *Sinustki võib saada fossiil* (*Tu irgi gali tapti fosilija*, 2022). Pastarajame

rinkinyje, parašytame studijuojant Tartu universiteto Gamtos mokslų fakultete, kalbama apie grybus ir fosilijas, atmintį ir mitus.

KIRMĖLĖS, GYVATĖS

Jeigu jau būna obuolių kirmėlių
ir visokių kitokių kirmėlių,
tai viduramžių mintis apie dantų kirmėles,
tyrinėjančias dantų skyles, neatrodo visai paika.

Mano dešiniame krūminiame danty auga maža balta kandis,
kai išsisir, nakčia išskris iš pravertos mano burnos
ir spruks pro langą laukan, į naktį, į upės rūką,
maža ir laisva.

Šioji mintis, nors ir šiuropi,
sykiu ramina.
Teko ir priešistorinių akmenų palaižyt,
kas man iš tos kandes,

lai skrenda kur akys nesiekia, už horizonto,
kur žmogui tektų šliaužti, pilvu prisiplojus prie vieno, nugara – prie kito
pasaulio krašto,
ten, kur auga žarstekliai ir mėnuliai,
ten, kur tverias pasauliai,
kur kandys smarkios, galingos ir turi visas galimybes,
kur obuolių kirmėlės – prieštvaninės ir tyrinėja obuolius, netapusius
planetomis.
Saulė irgi turi dėmių, o mėnulis – kraterių,
visai kaip koks obuolys. Kąsk obuolį,
ir prakąsi mažesnį saulės modeliuką,
tolimą giminaitį filogenezės medyje.

ÄADIKKÄRBSSED, EI MITTE NEED

Ma ei ütle: vaikust on liiga palju, seda
on juba öeldud. Ütlen hoopis:
sõnu on liiga vähe.
Liiga vähe sõnu olen saanud anda
igapäev.

Nüüd nad pesitsevad mus
nagu äädikkärbsed,
kes siginevad esimese määnduva aprikoosi peale
niipea, kui see määnduma hakkab,
kes teab, kust või kuidas.

Ehk sõnad tulevad samamoodi,
ehk avan ühel päeval suu
ja sõnade asemel paiskub välja
pahvakas äädikkärbsed,
väikeseid, musti ja vihaseid.

Või tea, kas nad tunnevad viha,
ainult tõmmet aprikooside poole,
ja mina vaid kōdinat
kurgus.

TEE PIMEDUSEST VÄLJA

Laialivalguv teeplekk, õunalõhn öös
või hommikus. Kas pole nii, et
õhtust teeb hommiku riiete vahetamise rituaal?
Talveunest ärgates ongi
hommik,
mõruks läind teed juues –
hommik,
kuldrenett põues –
hommik.
Ja õhtu ei saabu enne,
kui pimedus ukseid suleb.

VAISINĖS MUSELĖS, KAS GI DAR

Nesakysiu: „per daug tylos“, taip
jau sakytą. Pasakysiu verčiau:
žodžių per mažai.
Per mažai žodžių kasdien
išsakydavau.

Dabar jie suka lizdus manyje
lyg nežinia kaip, neaišku iš kur atsiradusios
vaisinės muselės,
besiporuojančios ant pirmo pasitaikiusio abrikoso
vos tik jam ėmus gesti.

Gal žodžiai patys išeis,
gal vieną dieną prasižiosiu
ir vietoj žodžių laukan išsiverš
debesėlis vaisinių muselių,
mažų, juodų, piktulyčių.

Ką čia žinai, ar jos jaučia pyktį,
ar tik trauką abrikosams,
o man gal tik šiaip kažkas
dirgina gerklę.

KELIAS IŠ TAMSOS

Plečias arbatos dėmė, obuolių kvapas nakty
arba rytą. Vakaras tampa
rytinių drabužių persirengimo ritualu – argi ne?
Iš žiemos miego bundant
rytas,
apkartusią arbatą geriant –
rytas,
saldinis obuolys užanty –
rytas.
O vakaras stoja tik
tamsai užvėrus duris.

HALL, PEHME, SOE

Mõni päev mul ei olegi keha,
tõusen hommikul tolmuna sängist
ja vajun õhtul raske
ordoviitsiumi lubjana tagasi,
parem jalg teki alt väljas.

Halvemat hoian teki all,
pilgu eest varjus –
kui tolmul üldse on pilk,
jalad, kogu komplekt?

Olen devoni liivsavist tekk,
tolmurull diivani all,
või kas olen? Tolm settib kappidel
vaiksel ja lakkamatult,
mina aga
mõtlen
liiga
sageli
sõnades.

LUUD-KONDID

Sul on ilusad luud,
õeldakse inglise keeles.
Ilusad, head kondid!
Mul on ilusad luud
ja ühel päeval, kui inetut liha enam ei ole,
jäävad ilusad luud,
vihuvad tantsida
õunaaias.

PILKAS, ŠVELNUS, ŠILTAS

Būna dienų, kai neturiu kūno,
rytą pakylu dulkėmis iš guolio,
o vakarą nusileidžiu sunkiomis
ordoviko kalkėmis,
geresnė koja iš po apkloto kyšo.
Prastesnę laikau po apklotu,
paslėptą nuo žvilgsnių –
jei dulkės išvis turi žvilgsnį,
kojas, visą komplektą?
Esu apklotas iš devono priemolio,
dulkių tumulas po sofa,
o gal manęs nėra? Tyliai ir nepaliaujamai
sluoksniuojasi dulkės ant spintų,
o aš
per
dažnai
mąstau
žodžiais.

KAULAI, GRIAUČIAI

Tavo gražūs kaulai,
sako angliškai.
Gražūs, puikūs griaučiai!
Mano gražūs kaulai,
o vieną dieną, kai negražios mėsos nebebus,
liks gražūs kaulai
ir šoks tryps
obelų sode.

UUESTISÜND

Kallaste haihammastena puhkan kivides.
 Puhkan saviste saladuste keskel,
 kuni virgun ja tõmban
 end konthaaval välja:
 sõrmed,
 nina,
 rind,
 mina,
 põlved,
 pahklud,
 varbavahed ...
 Kukun plärtsaki Peipsi järve
 ja olengi olemas,
 puhas ja põlevpilkpüha!

KÕIK, MIS LÕPEB, ALGAB UUESTI

On talve algus.
 Omaenese hämaras võib ükskõik mille uuest vormida,
 eriti talvel, mil pimedust on palju,
 kuid – milleks?
 Padjad, tekid, sõrmed, savi,
 pigista, patsuta, vormi
 sõõmuke eluõhku?
 Milleks taasavastada mulda, tuld,
 kui kõik on nangunii vaid avamäng
 okasnahksete teisele tulemisele.

ATGIMIMAS

Ilsiuosi akmenyse kaip kokio pakrantės ryklio dantys.
Ilsiuosi tarp molinių paslapčių,
kol pražvalėju ir išsičiupinėju
po kaulelį:
pirštai,
nosis,
torsas,
aš,
keliai,
čiurnos,
tarpupirščiai...
Pūkšteliu Peipaus ežeran
ir – esu,
švari ir šventa it degantis žvilgsnis!

VISA, KAS BAIGIAS, IŠ NAUJO PRASIDEDA

Žiemos pradžia.
Savo pačios sutemose gali ką panorėjus naujai formuoti,
ypač žiemą, kai apstu tamsos;
tiktai – kam?
Pagalvės, antklodės, pirštai, molis,
spausk, tapnok, formuoki,
įpūski gyvybės?
Kam vėl atrasti žemę, ugnį,
jei visa ir taip tėra uvertiūra
prieš antrąjį dygiaodžių atėjimą.

AURIKALTSIIT

Päikese laps peegeldub praemunades mu laual.
 Ta paistab ütlevat: „Sa tead kõiksugu asju.“
 Taevas, vaata, on paigal,
 on ikka õppimata, on ikka seotud jalgupidi
 korstnaisse, latvadesse, katuseisse.
 Ta sinna köitnud mõni hiiglasalajane võlur.
 Päikese laps istub,
 sõrmed tulised kui külmavärinad,
 tuul raputab maja
 ja seal, kus ta väikesed näpud laudlina keerutavad,
 on põletusmärgid.
 Ta naeratus võib lüüa pimedaks,
 selle laigud tantsivad veel päevi silme ees
 väikeste teravate hammaste kujuga.

ELEEGIA

Ma ei ela enam selles ilmas,
 olen imbunud läbi põhjaveest,
 immitsenud läbi kivimite,
 mille maiku ma enam ei mäleta,
 ent ometi tean –
 ükskord saab kõigest
 taas kivi.

ROSETTA KIVI

Käed valutavad külmast,
 nad kattuvad samblike
 kollaste ja karedate rosettidega.
 Tuul ulub sõrmede vahelt tuhinal läbi. Peopesas on auk.
 Tühjus. Eimiski. Liigesed
 laulavad lingudest.
 Ma ei unusta seda keelt.
 Ma ei unusta keelt.
 Unusta.

AURIKALCITAS

Keptam kiaušiny ant mano stalo atspindi saulės vaikas.
Tariuos, kad jis sako: „Tu visokių dalykų žinai.“
Žiū, dangus savo vietoj,
dar neišmoktas, dar įsipainiojęs kojomis
į kaminus, šakas, stogus.
Jį čia pririšo kažkoks baisiai paslaptingas burtininkas.
Sėdi saulės vaikas,
pirštai ugniniai lyg šalnos pakąsti,
vėjas daužos po namą,
o ten, kur maži pirštukai pašo staltiesę,
lieka svilėsių žymės.
Jo šypsena gali apakinti,
jos zuikučių maži aštrūs dantukai
paskui kelias dienas akyse šoka.

ELEGIJA

Šiam pasauly nebegyvenu,
esu persunkta gruntiniu vandeniu,
persisunkusi per uolienas,
kurių skonio nebeatmenu,
užtat žinau –
kada nors viskas vėl
virs akmeniu.

ROZETĖS AKMUO

Rankas gelia nuo šalčio,
jos pasidengia šiurkščiomis
geltonomis kerpių rozetėmis.
Vėjas kaukdamas košias tarp pirštų. Delne skylė.
Tuštuma. Niekas. Raumenys
gieda apie svaidykles.
Nepamiršiu šitos kalbos.
Nepamiršiu kalbos.
Pamiršiu.

VETEVALLAS

Lase ma räägin
 sellest tiigist, mis loksuh
 mu ribide taga. Sel kuul ta vesi
 selgines.
 Sügav, soe, sogane,
 täis kummalisi kasve
 on ta olnud
 nii kaua, kui ma mäletan.
 Kui palju olen vahtinud ta vette?
 Nähes vaid lummutisi ja kummitusi,
 omaenese peegelpildist läbi ujuvaid varje.
 Ärge mainige mulle Narkissost,
 vaid lihtsalt
 üht Eestimaa jõge, mis saab oma vee mõnest soost
 ja on läbivalt tume. Mõnd tiiki, mis on kokredest nii
 läbi kasvanud, et kätt vette pannes puutud vastu kalu.
 Mõnd järve, mis on mõnikord sama soe kui õhk,
 ent peagi mürgiselt sinav.
 Ärge ...
 Nüüd aga selges
 sinakas vees paistab ta savine põhi,
 paistavad vette langenud puud,
 paistab
 midagi,
 paistavad kivid ja luud.

SINUSTKI VÕIB SAADA FOSSIIL

Sa tunned, et talv on käes.
 Luud muutuvad jäisteks oksteks,
 millel ripud kui riidepuul.
 Kaotad kõnevõime,
 sinust saab eelajalooline kammkarp toanurgas,
 tumm ja tühine.
 Hiljem leiad varbaid voodi ja kappide alt,
 peidad südame kuumaveekannu –
 selle tuksumine äratab sind aeg-ajalt maisest unest,
 milles suigud juba mitmendat nädalat.
 Su luude okstest on vahepeal sirgunud võsa,
 vaim puhkab sel nagu Odini kaarnad
 ja südamel on üheks hetkeks soe.

VANDENYSE

Leiski, papasakosiu
apie tvenkinį, teliūškuojantį
tarp mano šonkaulių. Šį mėnesį jo vanduo
nuskaidrėjo.
Gilus, šiltas, drumstas,
pilnas keistų darinių
toks buvo
kiek tik atsimenu.
Kiek laiko stebėjau jį jo vandenį?
Regėdama vien vaiduoklius ir šmėklas,
savo veidrodinį atvaizdą plūkaujančiuose šešėliuose.
Neminėkite man Narcizo,
tiktai
vieną Estijos upę, kurios vandenys iš daugybės
pelkių suteka, tamsut tamsutėlę. Tiktai tvenkinį,
tiek karosų privisusį, kad kyštelėjęs ranką į vandenį paliesi žuvis.
Tiktai ežerą, kuris kartais šiltas kaip oras,
bet mėlynuoja nuodingai.
Nereikia...
Dabar gi tyram
melsvame vandeny matyti jo molingas dugnas,
matyti įvirtę medžiai,
matyti
kažkas,
matyti kaulai ir akmenys.

TU IRGI GALI TAPTI FOSILIJA

Jauti – artinasi žiema.
Kaulai virsta ledijančiomis šakomis,
kabi ant jų lyg ant pakabo.
Prarandi kalbos dovaną,
virsti priešistorine šukute kambario kertėje,
nebylia ir tuščia.
Paskui po lova ir spintutėmis randi kojų pirštus,
paslepi širdį virdulyje –
jos tuksėjimas tave vis prikelia iš žemiško miego,
į kurį jau kelias savaites grimzti.
Tavo kaulų šakos suvešėjo krūmu,
dvasia ilsisi jame kaip Odino varnai,
o širdy akimirką pasidaro šilta.

KODUNE TÖÖ

Õppida tundma
 valguse ringkäiku
 mu uutes tubades.
 Varahommikul peatub ta
 toolil, seejärel
 kõlgub siibri küljes,
 kuni heidab pilgu kraanikaussi,
 milles mustade nõude needus
 teeb oma päevatööd.
 Hetkeks meie teed ristuvad
 ja vean kihla,
 ta haarab mul varbast.

SUUR TULINE VALGUSKERA KESK TAEVAST

Kui ma oleksin päike,
 oleks mul päikeseplekke,
 mis palavalt kaunistaks
 mu hõõguvat, sulavat keha:
 käsivarsi,
 õlgu,
 selga,
 põski.
 Mu pilgus põleks leeke,
 need oleks kõrbenud mu luisse, kosmosest valusaisse.
 Kas ma oleksin keras iseenese ümber,
 iseenese sees nagu lapsena kummutis,
 või keerleks ilmaruum tantsus mu ümber?
 Ma tõmbaksin ligi planeete –
 sõsarad, perekond,
 ja suudlusena nende poole tee
 ma saadaks päikesetuule kuumi iile.
 Mu orbiit oleks ümar nagu õhtu,
 mu valgus – mina ise.
 Ja pimedus täis teisi, hoidku vaid,
 et ma ei kohtaks endast suuremaid.
 Ja valgus ei lõppeks iial.
Ja valgus ei lõppeks iial.

NAMINIAI DARBAI

Išstudijuoti
šviesos maršrutą
savo naujuose kambariuos.
Ankstų rytą ji stabteli
ant kėdės, paskui
pasisūpuoja ant juškos,
tada meta žvilgsnį kriauklėn,
kur savo triūsą kasdienį varo
purvinų indų prakeiksmas.
Akimirką mūsų keliai susitinka,
ir galiu lažintis,
kad ji čiupteli mane už kojos piršto.

DIDŽIULIS UGNINIS ŠVIESOS KAMUOLYS VIDUR DANGAUS

Jei būčiau saulė,
turėčiau saulės dėmių,
kurios karštai puoštų
mano švytintį, besilydantį kūną:
rankas,
pečius,
nugarą,
skruostus.
Mano žvilgsnyje degtų liepsnos,
išsvilinusios mano kaulus, geliamus kosmoso.
Ar apsupčiau pati save,
ar įsiropščiau savin kaip vaikystėje į komodą,
ar kosmosas šokyje suktųsi apie mane?
Prisitraukčiau planetas –
seseris, šeimyną,
ir siųsčiau joms karštus saulės
vėjo gūsius lyg bučinį.
Mano orbita būtų apskrita kaip vakaras,
mano šviesa – aš pati.
O tamsa pilna kitų, tegu tik laikosi,
kad nesutikčiau didesnių už save.
Ir šviesa niekada nesibaigtų.
Ir šviesa niekada nesibaigtų.

KELL 4.45 PEALE MEID

Kell 4.45 peale meid
 puhub tuul kõik laevad tagasi merele
 ja maismaa hulbib otsima paremaid,
 vähem põlevaid paiku.

Kõik saared kogunevad kokku saarestikeks,
 üle kõikide tühimike kaarduvad uued sillad,
 samas kui elementide vahel laiuvad terved ookeanid
 ja ükskord
 jõuavad kõik laevad ikkagi sadamasse,
 sest merel on vastandit vaja.
 Ja kivid sööb ära liiv.

FINIS TERRAE

Ükski maja ei ole ainult maja.

Mu seinad kaarduvad elamata elude raskuse all, selle sõres-
 tikuks on sõnad. Aga sinu seinad on alati kindlad, nad seisid
 enne mind ja pole põhjust, miks nad ei võiks seista ka pärast.
 Minu pärast mitte, peale mind, mu peale ära ainult lange!

Ma ei tea, kuidas ma saan olla siin, kui samal ajal mujal
 lohiseb surm mööda rentsleid ja katused murduvad pooleks ja
 söed sulatavad vundamente. Kuidas saan ma olla siin, kuidas
 saan ma olla siin õnnelik, niivõrd, kui õnn on täis kõht ja soe
 süda ja rõõm, mitte hirm üle elu, elu üle. Ma ei tea.

Iga kord, kui ma lahkun, palun sind – hoia end. Jää terveks.
 Ole ikka veel alles, kui ma tagasi tulen,
 hoia end minu kujuga,
 et ma mahuksin su sisse.
 Jää terveks nagu sa ise,
 terveks talveks ja suveks ja muudeks kuudeks.

Jää terveks. Hoia end.

KETURIOS VAL. 45 MIN. PO MŪSŲ

Keturios val. 45 min. po mūsų
vėjas nupūs visus laivus atgal į jūrą,
o sausumą nusiirs ieškoti geresnių,
mažiau degių vietų.

Visos salos susiburs į salyną,
viršum visų tuštymų nudryks nauji tiltai,
tarp elementų ištvins ištisi vandenynai,
o sykį
visi laivai visgi sugrįš į uostą,
nes jūrai reikia atsvaros.
O akmenis smėlis praris.

FINIS TERRAE

Joks namas nėra vien tik namas.

Mano sienos linksta po nenugyventų gyvenimų svoriu, jų sąsparos
– žodžiai. O tavo sienos visada tvirtos, jos stovėjo iki manęs, ir nėra
priežasties, dėl ko negalėtų stovėti ir po manęs.
Ne dėl manęs, be manęs, dėl manęs tegu tik nesugriūva!

Nežinau, kaip pajėgsiu būti čia, kai šiuo metu kitur mirtis šliaužia latakais,
perpus lūžta stogai, o žarijos pamatus tirpdo. Kaip pajėgsiu būti čia, kaip
pajėgsiu čia būti laiminga, tada, kai laimė – tai pilnas pilvas, šilta širdis ir
džiaugsmas, o ne siaubas dėl gyvenimo, visą gyvenimą.
Nežinau.

Kaskart išeidama prašau tavęs – laikykis. Lik sveikas.
Tebebūk, kai sugrįšiu,
išlaikyk mano pavidalą,
kad įtilpčiau į tave.
Lik sveikas, sulauki
žiemos ir vasaros ir kitų mėnesių.

Lik sveikas. Laikykis.

VYTAUTAS KAZIELA

Vytautas Kaziela gimė 1955 m. Valančiuose Molėtų rajone. Poetas, publicistas, leidėjas. Dirbo šalies ir regioninėje spaudoje. Šiuo metu leidyklos „Kamonada“ redaktorius. Išleido dvylika poezijos rinkinių, taip pat tris knygas vaikams,

dvi publicistikos knygas. Nuo 2012 m. Lietuvos provincijoje ir emigracijoje gyvenančių lietuvių rašytojų almanacho *Atokios stotys* sudarytojas ir leidėjas. Apdovanotas Kazio Umbraso, Antano Miškinio ir

Antano Baranausko literatūros premijomis. 2019 m. poezijos rinkinys *Alyvmedžiai* išrinktas metų poezijos knyga. Kūrybos yra išversta į vengrų ir anglų kalbas.

SAPNŲ SLIDININKAS

1

sakyk ar prisimeni
sapnų slidininką
akimirkai išnirusį
iš pusšimčio metų
senumo pūgos

plonu lyg vapsvos liemeniu
liaunomis bet stipriomis
rankomis
kuriomis tave apkabina
myluoja tamsoj

ar atsimeni
jo ilgą bet lengvą šešėlį
besileidžiantį
kalno šlaitu
iš paskos

ar prisimeni jį
ar saugai jo laiškus
ir nuotraukas
iš tos prakeiktos
ir šaltos melsvumos

Lietuva | Lithuania

Vytautas Kaziela was born in 1955 in Valančiai, in the Molėtai district. Kaziela has previously worked in Lithuanian national and regional publishing, and is currently an editor at the publishing house Kamonada. He is the author of twelve books of poetry, three

children's books, and two essay collections. Since 2012, he has been editing and issuing the *Atokios stotys* (Remote Stations) anthology, which publishes regional and émigré Lithuanian writers. Kaziela is the recipient of the Kazys Umbrasas,

Antanas Miškinis, and Antanas Baranauskas prizes. In 2019, his poetry book *Alyvmedžiai* (Olive Trees) was selected as Poetry Book of the Year. Some of his work has been translated into Hungarian and English.

DREAM-SKIER

1

tell me if you recall
the dream-skier
who flashed for a moment
through the blizzard
that lasted half a century

with a waist like a wasp's
with strong yet slender
hands which
embrace you and
caress you in the dark

do you recall
his long bright shadow
his double
skiing down
the mountain-side

do you remember him
do you save his letters
and pictures
from that cursed
cold blue

ar vis dar tiki
 kai leidies nuo kalno
 aukščiausio viršukalnės
 kai rytas iš lėto išaušta
 tavo vienatvės languos

2

radai jį prie aukščiausios
 viršukalnės:
 ant akmens
 galvą padėjęs
 į ledą įšalus ausis

prisimeni
 kandžiojai ausų spenelius
 tą rytą
 dabar savo kvėpavimu
 bandai ištirpinti ledus

lyg šnabždėtum
 į ausį kažką
 pasakotum savo gyvenimą
 kurio tarsi ir nebėra:
 mano vieninteli

mano sapnų slidininke
 provėžose
 blykčioja ledas
 lyg išgaląsti ašmenys
 o vėžės pasisuka į nebūtį
 kurioje nebėra sapnų

3

pasirodai ir vėl pradingsti
 tarsi šliuožtum per pūgą
 atmintis iškrinta dėmėm
 staugiant vėjui laiduos

o giliau tik mirtis
 ir kraštelis bedugnės
 o toliau ilgesys
 amžina neviltis

are you still a believer
when you descend
the highest peaks
when the morning slowly dawns
in the windows of your solitude

2

you found him near
the highest summit:
his head resting
on a rock
his ear become ice

you remember
kissing his earlobes
during that dawn
and now you try to defrost them
with your breath

as if whispering
into his ear
telling him about your life
which doesn't seem to exist:
my one and only

my dream-skier
in the furrows where ice
flashes
like sharpened blades
and the tracks turn into
the nothing that has no dreams

3

you appear and vanish once more
as if schussing through a blizzard
where memory is marred by splotches
and wind howls through wires

but deeper there is only death
and the edge of the abyss
but further there is only yearning
and eternal hopelessness

per miegą kalbi:
į mano sapną
tu prineši sniego
kuris niekada neištirps

netgi beprotnamio celėj
mano rankas supjausto
tie prakeikti saulėlydžiai
ir tu negali manęs išlaikyti

o kai
alpinistų kūnai
atitirps po pusšimčio metų –
kiek laisvės bus jų akyse
kiek išdidumo

(bijosiu
į juos žiūrėti
stovėsiu sustingęs
kaip (ne)ramybės būsenoj
įsitempusi styga

prieš pačią viršukalnę

ledinis vėjas
čaižys pečius
lyg raitelis žirgą

apgaubs mane
išretėjęs oras
ir žvaigždės per ryškios)

pagalba iš niekur

you speak in your sleep:
you bring snow
into my dream
which will never melt

not even in a madman's cell
where those cursed sunsets
cut your hands
and you can't hold me up

and when
the alpinists' bodies
thaw fifty years from now –
how much freedom will be left
in their eyes
how much pride

(I will be afraid
to look at them
standing there frozen
in a state of (un)calm
like a tightened string

just below the summit

an icy wind
whipping my sides
like a rider urging on his horse

the thin air
and blinding stars
enclosing me)

help nowhere to be found

širdies kardiogramoje
tokios aukštos viršukalnės
į kurias visada troškau užkopti

dar ir dabar
lipu lipu neužlipu

nuriedu su akmenimis –
žiū ir pavasaris!

va ten varnėnas
pasišvilpauja

ir vyturiukas
lyg atplyšusi siela

žibai danguje
praslysta be garso
jonvabaliai
kalnuose
skraido kaip vėlės
(viena akimi
Antroji nereikalinga)

aš dar nenoriu
į senelių prieglaudą
kur dvokia
kopūstų sriuba
(neapkenčiau visą gyvenimą)

zylutė lesa
iš delno

the cardiogram depicts
jagged mountain peaks –
the kind I always wanted to climb

and even now
I climb and climb and get nowhere

rolling down with the rocks –
to where it's spring

and there's a starling
whistling its song

and a skylark –
like a soul peeled off the wall

lightning slides soundless
through the sky
and glow-worms hover
in the mountains
like souls
(needing but
one eye)

I still don't want to go
to the old-folks home
that reeks
of cabbage soup
(I've hated it all my life)

a titmouse feeds
from my palm

lapkritis
jau netoli
jau jaučiu jį
alsuojant

lyg džiūtų
seniai pamiršti
skalbiniai

jie per naktį
boluoja
tarsi susitaikymo
vėliavos

kitaip nebebus
ir nereikia
kad būtų

vidurnaktį
per mėnulio pilnatį
skamba varpai

yra vieta kurioje
mirusieji
pereina sieną

tai vieta
per kurią
kontrabanda

pervežama
duona ir pienas

I feel the breath
of November's
approach

it's like clothes
left out to dry
and long forgotten

they shine white
in the night
like flags
of reconciliation

it can be no other way
nor does it need
to be

at midnight
under a full moon
with bells pealing

there's a place
where the dead
cross the border

a place
through which
they smuggle

their contraband
of bread and milk

tu nebūsi mano moterimi
nužengusia lyg iš ikonos –
tavo veido sidabras
pajuosta
ir kyla migla akyse

ežeras skrenda matai
ir išlaužyti sodai
kaip gaisras krūtinėj
kurį prisiminsi ilgai

buvai karalienė
pagimdžiusi sūnų
ir leidusi jį nukryžiuoti
iš kaukolės gėrėme vyną
užkandome neviltimi

paskui išėjai
regėjau kaip tolsti
dėmele horizonte
virsti

you will not be my woman
stepping out of an icon –
the silver of your face
has blackened
and fog rises from your eyes

the lake is in flight – you see
the devastated apple trees
like a fire in your chest
that you won't soon forget

you were a queen
who gave birth to a son
and allowed him to be crucified
we drank wine from his skull
and took little bites of despair

then you left
I saw you grow distant
until you became
the horizon's stain

RAMŪNAS LIUTKEVICIUS

Ramūnas Liutkevičius gimė 1982 m. Antaraisčiuose Molėtų rajone. Vilniaus universitete studijavo lietuvių filologiją, semiotiką. Pirmoji knyga *Šokis įsuka šviesą* įvertinta Jaunojo jotvingio premija, įtraukta

į LLTI kūrybiškiausių knygų dvyliktuką. Dalyvauja literatūros vakaruose ir festivaliuose, poetinius performansus su kūrybos partneriais yra atlikęs „Paviljono“ knygų savaitgalyje,

literatūros festivalyje Rygoje „Dzejas dienas“, muzikos ir tarpdisciplininių menų festivalyje „Yaga“, teatro festivalyje „Sirenos“.

sveikstančios sielos, niekada nepagysiančios sielos klaidžioja sudaužytų likimų namuose, jas reikia sulipdyti iš naujo, pažirusią dėlionę surinkti į vientisą paveikslą. psichikos sveikatos centras plūduriuoja neapibrėžtoje erdvėje.

ji švelni, atidi ir ištėkėjusi, įsiklauso į mane – aš jai svarbus. anksčiau ar vėliau psichiatrė rezidentė abejingai mane paliks.

– gal visgi turite kokių nors lūkesčių, nepaisant socialinių biurokratinių priežasčių, apie kurias čia kalbate?

– man labai patinka bendrauti su gydytojais psichiatrais, asmeniškai pažįstu lauryną b.

– jis kitame skyriuje, išties šaunus žmogus, puikus specialistas.

blausiai apšviestame kambaryje gaudžia, ošia radiatorius, kambarys prisipildo muzikos.

– šitas šniokštimas mane ramina. turbūt tai ambientinis garsas, nors gal visgi tai yra baltasis triukšmas. iš tikrųjų, tai yra baltasis triukšmas.

– jūsų laki vaizduotė. man tokių asociacijų radiatoriais tekantis vanduo nekelia. kaip dabar jaučiatės?

– mano mąstymas sulėtėjo, mintys užstrigo, tarsi adata būtų įsmeigta į smegenų žievę.

– turbūt tai laikina.

– tai naujas reiškinys.

– kaip įprastai jaučiatės?

– turiu visą paketą nesklandumų. esu neatsparus aplinkos poveikiui, subyru kaip aliejiniais dažais nuspalvintas senas tinkas.

– kas padeda išlikti?

– iš lėto smengu žemyn kaip į takų smėlį, neturiu atramos taškų.

psichiatrė užkelia kelią ant kelio ir trukteli žemyn trumpą sijoną, pastebėjusi šokinėjantį mano žvilgsnį.

– ar būna, kad nesuvoktumėte, kur esate, kuri dabar diena, kas esate?

– įmanomas variantas.

– ęęę

– būna.

Lietuva | Lithuania

Ramūnas Liutkevičius was born in 1982 in Antarašciai, in the Molėtai district. He studied Lithuanian philology and semiotics at Vilnius University. Liutkevičius's debut book *Šokis įsuka šviesą* (The

Dance Turns In the Light) earned him the Young Yotvingian Prize and was listed by The Institute of Lithuanian Literature and Folklore among the Top 12 Most Creative Books of the Year. He has

performed readings at various artistic festivals, including the Paviljonas Book Fair, the Latvian literary festival Dzejas dienas, the interdisciplinary festival Yaga, and the theater festival Sirenos.

souls getting better, souls never getting better wander the home of broken fates, they must be molded back together, the scattered puzzle pieces must be assembled into a whole picture. the mental health center floats in an undefined space.

she is gentle, considerate, and married, she listens to me – i am important to her. sooner or later the resident psychiatrist will stop caring and leave me.

“but don’t you have any expectations of your own, despite the social or bureaucratic reasons you’ve just mentioned?”

“i really enjoy talking to psychiatrists, i personally know laurynas b.”

“he works at another department, really a great person, good doctor.”

a soughing radiator fills the dimly lit room with its music.

“this droning sound is calming. i suppose it’s ambient sound, but maybe it’s actually white noise. yes, it is white noise.”

“you have a vivid imagination. i wouldn’t associate that with water flowing through radiators. how are you feeling now?”

“my thinking has slowed down, my thoughts are stuck, like my cerebral cortex had been stabbed with a needle.”

“that’s probably temporary.”

“this hasn’t happened before.”

“how do you usually feel?”

“i have a whole pack of issues. i’m not resistant to the effects of the environment, i crumble like old plaster covered in oil paint.”

“what helps you get by?”

“i’m slowly sinking, like standing on quicksand, with nothing to hold on to.”

the psychiatrist crosses her legs and pulls her short skirt lower after she notices my flittering gaze.

“do you ever lose track of where you are, what day is it, who you are?”

“possibly.”

“???”

“it happens.”

- kas jums teikia džiugėsio, kuo jūs džiuginate kitus?
- pasaulis man nieko nereikia, aš – pasauliui, sukuosi vienuoje kaip vilkelis. sukdamasis stringu, nejausdamas skonio, suvokimo malonumo. man nepažinūs meilės sukrėtimai, konservantų perteklius estrellos čipsuose.
- suprantu, ką sakote, iš dalies sutinku – vertybės yra virtualios, viskas yra sąlygiška, – bet svarbu rasti atramos taškus: kokios mano savybės, kas man patinka. kaip jums visa tai skamba?
- gerai, suvoki, apie ką kalbate, vertinu jūsų kompetenciją.
- daug skaitote, su kokių personažų randate daugiausia panašumų?
- paskutinėje mokyklos klasėje tapatinau save su škėmos baltos drobulės pasakotoju. daugelis mano kartos žmonių su juo tapatinosi. bandau skaityti, bet man trukdo blokas smegenyse. gal tai šizoidinis sutrikimas, iš tikrųjų tai ne kas kita kaip šizoidinis sutrikimas.
- pasakoju, kaip kiekvienąkart, visomis išgalėmis bandydamas sugerti raidžių, garsų, vaizdų srautus, atsimušu į autistinį žeidžiančių vaizdinių skydą.
- kokie tai vaizdiniai?
- čia svarbus blokas, autistinis skydas, ne turinys.
- koks tas turinys?
- lolitiškos scenos.
- kūnas prisimena, – sako psichiatrė, švelni meili ir ištekėjusi. galiausiai ji mane paliks, visos rezidentės, visi rezidentai mane palieka.

negaliu pasakyti, ką veikiu gyvenime, dienos plaukia, aptrauktos pieno plėvele, lipnia kokosų pieno plėvele. lipnūs rytai, lipnūs vidudieniai, lipnūs vakarai. stoviu po dušu, bandau nuplauti lipnų skystį. imu klykti.

"is there anything that sparks joy for you, or anything that you do to spark joy in others?"

"the world doesn't mean anything to me, and i don't mean anything to it, i'm just a top spinning in solitude. as i spin i keep getting stuck, unable to feel the pleasures of taste or comprehension. i know nothing of the staggering sensation of love or the preservatives in estrella potato chips."

"i understand what you mean, partly i agree – values are virtual, everything is conditional – but it's important to find something to hold on to: what are my personality traits, what do i like. how does that sound to you?"

"sounds good, i understand what you mean, i appreciate your competence."

"you read a lot. is there a character from literature that you relate to the most?"

"during my last year in school i related to the narrator of škèma's white shroud. many people of my generation related to him. i tried reading, but there's a barrier in my brain preventing me from doing it. maybe it's a schizoid disorder, actually, it's nothing else but a schizoid disorder.

i'm saying that each time i try to absorb any stream of letters, sounds, or images, i can't get past this autistic shield of hurtful imagery."

"what kind of imagery?"

"the barrier, the autistic shield is essential here, not its content."

"what content is this?"

"like scenes from lolita."

"the body remembers," the psychiatrist tells me, gentle, considerate, married. she will eventually leave me, all the residents do, all of them leave me.

i can't say what it is that i do in life, the days float by covered in milk film, in sticky coconut milk film. sticky mornings, sticky afternoons, sticky evenings. i stand in the shower, trying to wash the sticky liquid off. i start screaming.

ir kai mes kalbamės tai iš tikrųjų
kas gi čia vyksta — bandau be patoso be
dramos išpažinti savo personal story taip paprastai lyg
skaityčiau savo vakar pirktą garų agregatą aprašą:
apie visa apimančią visa naikinančią beprasmybę
vienatvę klykiantį nerimą suicidinį polėkį apie
sutraišytą mąstymą autizmą: kaip negaliu
skaityti raidžių negaliu skaityti garsų negaliu skaityti
vaizdų negaliu skaityti prarasto laiko

— — — —
— — — —

labai džiaugiuosi savo buitiniu prietaisu.
iš tikrųjų labai naudingas daiktas, jei norite
sveikai maitintis, sako banko tarnautojas
tatuiruotas dailiai nuaugęs berniukas kaip
iš filmo apie romėnus vakar per patį vidurdienį
ant slenkščio ties juodu picasso stiliaus pastatu

— — — —
— — — —

nudelbę mane bedugniu žvilgsniu kalbate
apie susireikšminimą kad mažiau reikia gerti
kad visa tai tėra vaistų ir bedarbystės poveikis

— — — —
— — — —

labai džiaugiuosi savo senu buitiniu prietaisu
jame galima viską sveikai išgarinti
visa praeitis kondensuojasi virsta
rasos lašeliais ant tavo blakstienų

in fact when we talk
what's really happening here is that i'm trying to confess
my personal story with no pathos no drama so simple like
reading the description of the steam aggregator i bought yesterday:
about the all-encompassing all-destroying meaninglessness
loneliness shrieking anxiety suicidal proclivity about
crushed thinking about autism: how i can't
read letters can't read sounds can't read
images can't read lost time

— — — —

— — — —

i'm very happy with my domestic appliance.
a really helpful device if you're into
eating healthy, the bank employee says
a charming boy with tattoos straight out of a
movie about romans yesterday exactly at noon
on the doorstep of the black picasso style building

— — — —

— — — —

you stare at me with bottomless eyes telling me
i'm too self-important telling me i should drink less saying
all of it's just the result of unemployment and pills

— — — —

— — — —

i'm very happy with my old domestic appliance.
it can steam anything to make it healthy
all of the past condenses and changes into
small drops of dew on your eyelashes

BEPRASMYBĖS BLIUZAS

*nobody knows it but you've got a secret smile
and you use it only for me*

Semisonic

ausų būgneliuose spengia tyla
akyse spalvoti žiedai. iš ko padarytos šios sienos – nepaprastai
slegia. ar išsiplėstų erdvė sienas išgriovus ar išsiplėstų. esu
moliuskas be kiauto. o taip
esu moliuskas be kiauto. manimi
teka elektros srovė. o taip
manimi teka elektros srovė. tyruose
laukiu godo. o taip
tyruose laikiu godo. vai beckettai
samueli vai grįžk į gyvulių ūkį vai grįžki. nobody
knows it but you've got a secret smile
and you use it only for me. use it godo. kaip man
trūksta rankų šaltų kaip man trūksta. mano sielai reikia ramentų
o taip mano sielai reikia ramentų.

THE NO MEANING BLUES

*nobody knows it but you've got a secret smile
and you use it only for me*

Semisonic

silence ringing in my ears
colorful blossoms in my eyes. what are these walls made of – pressing on me
so heavily. will space expand if i demolish the walls or not. i'm
a clam without its shell. oh yes
i'm a clam without its shell. an electrical
current flows through me. oh yes
an electrical current flows through me. i'm in the wilderness
waiting for godot. oh yes
i'm in the wilderness waiting for godot. oh beckett
samuel oh return to the animal farm oh return. nobody
knows it but you've got a secret smile
and you use it only for me. use it godot. i'm so
deprived of cold hands oh so deprived. my soul needs crutches
oh yes my soul needs crutches.

ASMENINĖ ABSOLIUTO TEORIJA

reikia pagaliau apsisaugoti nuo IT virusų, metafizinio mąstymo, XXI a. dievas ir velnias tūno mummyse, nes kosmose neišgyventų — ten labai šalta, visiškas minusas ten, nullo absoluto.

esu pakibęs, geriu pigius receptinius vaistus,
jaučiu, kaip pakinta mano psichikos būvis,
palengva ir iš lėto tampu daržove, šakniavaisiu,
dievas, paveiktas chemijos, neišgyvena, išnyksta,
metu vaistus, nyru į alkoholį,
paskui viską miksuoju kaip patyręs didžėjus,
gaudau kosminį vaibą,
metu vaistus, metu alkoholį,
dievo nebėra manyje,
lieku tuščias, todėl grįžtu prie vaistų,
su jais tampu vėl daržove, šakniavaisiu,
negaliu mąstyti tuomet, mano mintys,
klusnios dievo avelės, išgaišo,
mano vaizduotė užstrigo, nutrūko kaip senamadiška kino
juostelė, atsiduriu kosmose, nullo absoluto, neišgyvensiu.
you know, all this stuff ducked off, the old john once said.

toks pokaitis kaip tik ilgiausią metų dieną saulei pasiekus
aukščiausią tašką toks lėtėjimas vangus judesys
darbininkų bendrabutyje kaičiant keptuvę
banali situacija
jaučiu kaip ima trūkti deguonies
kaip prarandu laisvą mąstymą
tai visada primena suicidines praktikas:
panašiai bejėgiškai merdi
išgertos taros kapinėse
todėl dabar išeinu
tarp šimtamečių pušų
parke įkvėpti deguonies
ant meilės suolelio lengvu akmeniu prisegtas lapas
(pamaniau paaugliai džiaugiasi vasara)
medicininis išrašas: živ
diagnozė: priklausomybė nuo opioidų
pamenu kaip po narkozės anąkart
ant operacinio stalo kur jungiasi
mirtis ir gyvybė plūsteli erosas: mergaitei

PERSONAL THEORY OF THE ABSOLUTE

we must finally protect ourselves from IT viruses and metaphysical thinking, the god and the devil of the 21st c. lurk within us, as they couldn't survive in space – it's very cold out there, way below freezing, absolute zero.

i am stuck, taking cheap prescription drugs,
feeling my mental state shift,
slightly and slowly i become a vegetable, a root crop,
and god, affected by chemistry, doesn't survive, goes extinct,
i drop the drugs and dive into alcohol,
then i mix them together like an experienced dj,
i'm catching the cosmic vibes,
i drop the drugs, drop the alcohol,
there's no god in me anymore,
i remain empty, so i return to the drugs,
they make me a vegetable again, a root crop,
i can't think then, my thoughts,
god's little obedient lambs, are dead,
my imagination is stuck, it snapped like an old film reel,
i end up in space, absolute zero, i won't survive this.
you know, all this stuff ducked off, the old john once said.

the afternoon heat on the longest day of the year when the sun
reaches its highest point the stupor the lazy motion
of heating a frying pan in the workers' dormitory
a banal situation
i feel like i'm not getting enough oxygen
and i'm losing my ability to think freely
it always reminds me of suicidal practices:
a feeling not unlike helplessly languishing
in a graveyard of empty bottles
so i'm going now
to be among centennial pines
in the park and breathe oxygen
there's a piece of paper pinned
under a small stone on the lovers' bench
(teenagers enjoying their summer i thought)
a medical record: hiv positive
diagnosis: opioid addiction
i remember that time after my anesthesia
on the operating table where death and life meet
a surge of eros came over me: i felt an inexplicable lust

siuvančiai žaizdą pajutau nenusakomą geismą
o dabar labai kvaila situacija: kyla
suicidinis geismas brėžtelti odą
nes prakaitas kelia
mirtiną niežulį

KULTŪROS VERTYBIŲ KASINĖJIMAS NEJPRASTU METU

būna toks keistas metas oras
čiaudi gyvybėmis būna toks
keistas metas geidi nužudyti
bučiniu būna toks keistas
metas: atkasi užkasi patį save

būna toks keistas metas žaidžiam
ruletę nutolę per sprindį nuo savo
vienatvės būna toks keistas metas
kitokio ir neprisimenu būna toks
keistas metas užmiršti
kad mokėjai kvėpuoti

būna toks keistas metas mes šokam
šokam blakstienom būna toks keistas
metas liečiam vudu lėlytes būna
toks keistas metas atkasi
užkasi nepažįstamus kaulus su
įspaudu: yahoo! čia buvo gyvybė

būna toks keistas metas neiškentęs
lyžteliu aitrų metalą o tada praneša žinios
kad vyras užminavo trafalgaro aikštę ėmė
kaukti sirenos kilti sraigtasparniai aš visada
mokėjau slėptis po džokerio kauke

būna toks keistas metas kai atkasi
užkasi tuštumą ir nieko nauja joje
neberadęs
su visais
atsisveikini

for the girl who was stitching my wound
but now it's a very silly situation: i'm coming
to feel a suicidal craving to scratch my skin
because my sweat gives me
a fatal itch

DIGGING FOR CULTURAL HERITAGE AT AN ODD TIME

there comes a strange time the weather
sneezes discharging life there comes
a strange time you desire to kill
with a kiss there comes a strange
time: you dig up and bury yourself

there comes a strange time we play
roulette with a finger span between us and
our solitude there comes a strange time
i can't recall it being any different
there comes a strange time you forget
that you knew how to breathe

there comes a strange time we dance
dance with our eyelashes there comes a strange
time we touch voodoo dolls there
comes a strange time you dig up
and bury the bones of a stranger
stamped with: yahoo! there was life here

there comes a strange time i give in
and lick the bitter metal and then they say on the news
that a man has rigged trafilgar square to explode
sirens started blaring helicopters rising i always
knew how to hide behind the joker's mask

there comes a strange time when you dig up and bury
the emptiness but can't find anything new in there
anymore so
you bid everyone
farewell

tavo vaizdinys užstrigęs
manyje sukasi kaip dvidešimt penktas kadras
gegučių gospelas gieda

eiti ir eiti užspaudus
ausų būgnelius žiemos stacionaruose
sprogsta plytelės

kai neturi į ką
atsiremti remiesi į šokį šokis
įsuka šviesą

your image stuck
in me spinning like the twenty-fifth frame
the cuckoo gospel is singing

to go and go clasping
your ears in winter wards
tiles explode

when you've got nothing to rely on
you rely on the dance the dance that
turns in the light

LALI MICHAELI

Lali Michaeli was born in Georgia in 1964 and immigrated to Israel at the age of seven. Lali teaches poetry and Hebrew language at the International University in Shanghai and is considered by many to be the most prominent groundbreaking poet in the contemporary Israeli poetry scene. Michaeli has so far published

seven books of poetry, of which the most recent one is *My Secret Lover, You* (New World Publishing, 2022). Her poetry has also been published in the cultural press and magazines in Israel and in international poetry anthologies. Michaeli's work has been translated into many languages, including English,

Italian, French, Romanian, Russian, Georgian, Ukrainian, Turkish, Hindi, Bengali, Chinese, Persian, with a forthcoming edition in Arabic. In 2018, she was invited to host a writing residency in New York, where she also launched two of her books at the KGB bar. She has one son and lives in Tel Aviv.

אהובי הסודי, אתה

אֲנִי כִּיסֵּט שְׁמֵתָקֵן לִי
אֶת שְׁפֹתַי בְּשִׁפְתֵי

זֶה שְׁלֹא יֵרָאָה
אוֹתִי בְּאֲדָמְתוֹ

זֶה שְׁלֹא אֵרָאָה
אוֹתוֹ בְּאֲדָמְתִּי

אֲבֵל הַקּוֹלוֹת שֶׁלִּנוּ מֵרִחְפִּים
כְּמוֹ מִטְחִים בְּעוֹלָם

הַהִיסְטוֹרִיָּה שֶׁלֶךְ נִכְתְּבָת
בְּדִיוֹ שִׁיֵּצֵר

בְּמַפְעֵל הָאֵהָבָה
שְׁלִי.

Israel | Izraelis

Lali Michaeli (ללי מיכאלי) gimė 1964 m. Sakartvele. Būdama septynerių, su šeima emigravo į Izraelį. Bar-Ilano universitete (Ramat Ganas) baigė lyginamosios literatūros studijas. Dėstė Tel Avivo, Ben Guriono Negevo (Beer Ševa)

ir Šanchajaus universitetuose. Septynių poezijos knygų autorė. Jos poezijos išversta į įvairias pasaulio kalbas. Tarptautinio R. Tagorės poezijos konkurso laureatė. Gyvena Tel Avive.

TU, MANO SLAPTAS MYLIMASIS

Anarchistas, mano kalba
Taisantis savąją.

Tas, kuris neišvys manęs
Savo žemėje.

Tas, kurio neišvysi
Mano žemėje.

Tik mūsų balsai tarsi
Šūvių salvės pakibę pasauly.

Tavo istorija parašyta
Rašalu, pagamintu

Mano meilės
Fabrike.

למשורר פלסטיני

ידידי היקר,
אני מביאה לך את השיר שלי כמו חתיכת בשר מדמם משולי שירי הקרוע
שעת החצות מסמנת בינינו
גבול.

אתה אומר "מכאן אני" ושואל אותי
מאין את? מאין
את?
האם את לא חיה על אדמתי

רוח סוחפת את שנות שאוני במדינה החיתית הזאת
שמוכילה את רגלי להתהלך בעולם, שמיניקה אותי
משד של אמה אדמה
אני? אתה רוצה לדעת מאין אני
מכאן.

כן, אני מכאן מדורי דורות, מההיסטוריה המלכותית המאבקות
אני מכאן
אתה מכיר את ההיסטוריה
אתה יודע מה היה פה קודם שדרכת
על האדמה הזאת
קודם שסבא שלך חרש
את האדמה הזאת
כואב לי ואני מבינה את הפצע. אך סלח לי
אני רדופה ובקשתי לחזור
לאדמתי הבטוחה
יהודיה אני
ככל שהרחקתי נדד התהלכתי קרית ודאות
ערופת אדמה.

כן, זו מולדתך, אך שלי הם המים, האבק
הסלע והכרפר
כבר 5000 שנה
כאן סמנתי. כאן נקבע גורלי. מכאן גרשתי. לכאן ערגתי
הסתירתי זהות בגלות כדי להנצל. כדי להתחבר עם אספסוף
של עם שנותר לי
לכאן קבלתי ייזה לצאת קשבברית המועצות אמרו לי שנים
"ג'יט"
הצער שלך הוא גם
הצער שלי.

PALESTINIEČIŲ POETUI

Mielas bičiuli,
Nešu tau savo eiles lyg krauju pasruvusį mėsos gabalą iš savo suplėšytos poemos
paraščių.

Ribą tarp mūsų žymi
Vidurnaktis.

Tu sakai „Aš iš čia“ ir klausi
manęs, o iš kur tu? Iš kur
tu?
Ar tu negyveni mano žemėje?

Vėjas nusineša mano neramius metus šitoj žvėriškoj šaly,
Kuri verčia mano kojas žengti per pasaulį ir žindo mane
Motinos žemės krūtim.
Aš? Tu nori žinoti, iš kur aš?
Iš čia.

Taip, iš čia jau daugelį kartų, iš dulkėmis nuklotos karališkos istorijos,
Aš iš čia.
Ar išmanai istoriją?
Ar tu žinai, kas buvo iki tol,
Kol tavo koja neužmynė šitos žemės?
O tavo protėvis neišvertė
Joje vagos?
Man skauda, suprantu šią žaizdą. Bet tu jau man atleisk,
Kad persekiojama troškau grįžti
Į savo žemę, kur saugu.
Aš žydė.
Toldama nuo čia tik klaidžiojau tarsi be nuovokos,
Nuo žemės atplėšta.

Tiesa, čia tavo tėvynė, bet mano ir vanduo, ir dulkės,
Ir uolos, ir smėlynai.
Jau 5000 metų.
Buvau čia pažymėta. Likimas čia man skirtas. Iš čia mane išvarė.
Kamavo ilgesys.
Kad išgyvenčiau tremtyje bandžiau nuslėpti tapatybę. Kad susiliečiau su minia,
kurioj mane paliko.
Pavyko gauti vizą čia atvykti, kai šitiek metų man Sovietų Sąjungoj kartojo:
„Niet“.
Tavo skausmas – jis
Ir mano skausmas.

איך ישנת? אתה שואל אותי בואטסאפ מממש לפנות בקר, לפני שהשמש פהקה
החלום שלי נדד בעולם. חצה אוקיינוסים, ואדיות וכרמים. דלג על חומות, חזים וקרעי
מלחמות. הסרוב דבר שפות זרות. רק לאהבה היתה
שפה אחת

גם אותי הצלים רודפים. אני קרובן שעוטה מסכה של מנצח
!כתב, משורר! כתב הכל

את הדמעות שלי אני שופכת לדיו שלך ובדמעותיך אני מנקדת
את הכתב שלי

השירה היא האוטונומיה היחידה שנותרה לנו בעולם הולך ומתקדר
פסת החרות היחידה. המקום הבלבדי. ההצלה הבלבדית. אף כי אתה בגאולה לא מכיר

הרי אתה אנרכיסט שמאמין ביד מצלקת ובעקר באהבה

מוכן להפגש אתי גם אם היסטורית אני האויבת שלך

? איך אתה ישן, ידידי

? האם אכלת

אני מנגנת עכשו בפסנתר, תסתכל

אני מנגן בחליל נאי, תשמעי

נדבר.

נדבר.

Kaip tu miegojai? Pasiteiravai manęs per WhatsApp paryčiais, prieš saulei
Nusižiovaujant.

Mano sapnas klajojo po pasaulį. Įveikęs vandenynus, griovas ir vynmedžius. Peršokęs
sienas, sutartis

Ir karo griuvėsius. Neigiamas atsakymas kalbėjo svetimom kalbom. Tik meilės kalba
Viena.

Ir man šešėliai lipa ant kulnų. Esu auka po nugalėtojos kauke.

Rašyk, poete! Viską parašyk!

Savo ašaras supilu į tavo rašalą. O tavosiomis sužymiu
diakritinius ženklus.

Poezija – vienintelė, mums likusi autonomija šiame į tamsą grimstančiam pasauly.

Vienintelis laisvės pluoštelis. Vienintelė vieta. Vienintelis išsigelbėjimas. Nors tu ir nežinai,

Kas yra atpirkimas.

Juk anarchistas tu, patikėjęs randuota ranka, o labiausiai – meile.

Pasišovęs susitikt su manim, nors istoriškai esu tavo priešė.

Kaip miegojai, bičiuli mano?

Ar valgei?

Tik pažiūrėk, skambinu pianinu.

Tik paklausyk, groju nėjumi.

Pasikalbėsime.

Pasikalbėsime.

אהבה של שני משוררים

אָבֶל בְּנִינוּ בֵּית,
 אָבֶל אֶהְבֵּנוּ,
 אָבֶל בְּחֶרְנוּ עֲצִיצִים
 אָבֶל שְׁמֶחֶנוּ
 וְחֲצִינוּ אוֹקֵינוֹסִים
 וְהִכְנוּ לֵילוֹת
 טְעִימִים.
 אָבֶל הִחְלַפְנוּ כּוֹכָב,
 אָבֶל חֲגִגְנוּ,
 אָבֶל דָּאָגְנוּ
 וְשִׁתְּפֵנוּ
 וְקִנְיָנוּ
 אָבֶל צַעֲקָנוּ
 וְנִפְרְדְּנוּ
 וּבְכִינוּ
 אָבֶל הִשְׁלַמְנוּ
 וְחִשְׁפְּנוּ
 וְהִסְתַּרְנוּ
 אָבֶל סִפְרֵנוּ כְּמִסִּים
 הִתְגַּעְגַּעְנוּ
 שְׁתִּינוּ
 אָבֶל כְּתִבְנוּ
 תִּכְנְנוּ
 הִחְזַקְנוּ יְדִים
 אָבֶל טִילָנוּ
 וְצִלְמְנוּ
 וְהִתְבּוֹדְדְנוּ
 אָבֶל הִגְלִינוּ אֶת נַפְשֵׁנוּ
 וְהִתִּיִּסְרְנוּ
 אָבֶל שִׁבְנוּ הַבִּיטָה בְּשִׁלּוֹם
 וְהִתְחַבְּקְנוּ
 אָבֶל נִשְׁבַּעְנוּ
 Forever
 אָבֶל הִפְרָנוּ
 וּבִקְשָׁנוּ סְלִיחָה
 וְסִלְחָנוּ
 אָבֶל יוֹם אֶחָד הִפְסְקָה לְנִשָּׁם
 אֲמִרַת בּוֹאִי נִבְרַח
 וּמִשְׁכָּתִי לָךְ בְּעוֹר
 לא. לא.
 אִין לָאֵן
 אִין לָאֵן

DVIEJŲ POETŲ MEILĖ

Vis dėlto statėm namus,
Vis dėlto mylėjom,
Vis dėlto rinkom gėlėms vazonus,
Vis dėlto džiaugėmės,
Perplaukėm vandenynus,
Gaminom gardžias
Naktis.
Vis dėlto pakeitėm žvaigždę,
Vis dėlto šventėm,
Vis dėlto nerimavom,
Ir dalijomės,
Ir pavydėjom,
Vis dėlto šaukėm
Ir išsiskyrėm,
Ir ašaras liejom,
Vis dėlto susitaikėm
Ir atsivėrėm,
Ir dangstėmės,
Vis dėlto atskleidėm paslaptis,
Ilgėjomės,
Gėrėm,
Vis dėlto rašėm,
Taisėm,
Laikėmės už rankų,
Vis dėlto keliavom
Ir darėm nuotraukas,
Ir nuo visų atsiskyrėm,
Vis dėlto ištrėmėm sielas,
Ir kankinomės,
Vis dėlto saugiai sugrįžom namo,
Ir apsikabinom.
Vis dėlto prisiekėm
Forever,
Vis dėlto priesaikos nesilaikėm,
Ir atsiprašėm,
Ir atleidom,
Vis dėlto vieną dieną pritrūkai kvapo,
Sakei nagi bėkim,
Ir tempiau tave už odos.
Ne. Ne.
Nėra kur.
Nėra kur.

לא אחתוך לך לשון

דְּבַר כָּל שְׁתַּרְצָה, דְּבַר
גַּם אִם בְּדֶרֶךְ נִסְתָּכֶסֶר וְנִחְתָּךְ
דְּבַר.

אַתָּה שׁוֹלֵחַ לִי טָקְסָט
כְּמִי שְׁאֵבֵד
לֹא
עַל בְּלִימָה.

מִשְׁלַל רָצוֹן מִהֶעֱרַק, מִנִּיחַ לִי
לַעֲשׂוֹת בְּךָ כְּרָצוֹנִי
נִכְרִיָּה
עִם רְגִישׁוֹת זָרוֹת.

הַמִּבְטָ שְׁלֹךְ
– הִסְרַת הַמִּבְטָ שְׁלִי

זֶה כָּל הַסִּכְסוּךְ.

NENUPJAUSIU TAU LIEŽUVIO

Kalbėk, ką tik nori, kalbėk,
Net, jei pakeliui susipyksim ir viską nutrauksim,
Kalbėk.

Atsiuntei man tekstą
Kaip tas,
Kuris netekęs pilietybės,
Stengiasi išlaikyt pusiausvyrą.

Arakui pasiglemžus valią, man leidai
Su tavim daryt, ką panorėjus,
Svetimšalei
Nepažįstamais jausmais.

Tavo žvilgsnyje
Trūksta manojo –

Čia šuo ir pakastas.

MINDAUGAS MILAŠIUS-MONTĖ

Mindaugas Milašius-Montė
gimė 1962 m. Vilniuje. Šiame
nenuobodžiame mieste ir šiandien
nuobodžiauja. Betonuotojas. Jo
įsitikinimu, kiekviena biografija yra
kažkieno (arba mūsų) vaizduotės
žaismas, nereikalingas balastas,
perteklinė informacija.

PRIEŠAIS SERGANTĮ LANGĄ

1.

Neišsigąšk, kai žvelgiu pro langą – mano akys gražios. Ar priglaudžiu
ausį prie stiklo... Girdžiu ir uodžiu kaip žvėris, pražilau: žiogas svirpia po mano
liežuviu.

Laibakaklis! Jo plunksnų pilna spjaudyklė! Bandau užgniaužti tą
lūžtančio smuiko kosulį... Laižau prakaituotas lūpas ir virpu
kaip berniukas
žalioje it smaragdas pievoje
radęs gyvuliui skirtą gabalą druskos... supuosi
krėse priešais sergantį langą,
nutūptąusių...

Šalia – knygų kriptą, kurioje tūno mėgstami mano vaiduokliai. Joje slepiu
savo rankraščius, atvirukus ir nuotraukas. Tai nepatikima vieta, nes visa tai
dingsta, tikriausiai, jie juos suėda. Ak!

rudens vieneragė
diena!

Žalios sultys jai varva nuo apatinės lūpos, bet vis dėlto, tiek raudonos
spalvos!

Koks pažįstamas mėgsta muses
traiškyti pliaukšte? Jis tai darydavo
su pasitenkinimu, kadaise, nes buvo kunigas. Mudu stebėdavome
saulėlydžius. Ilgesys – visuomet kažkoks moteriškas, įsiklausau,
mano meile,
išmintingas negyvėlių juoke!
Gelsta mėnulio arbatinukas. Žiogas nutūpė man ant peties. Šitaip
galiu sėdėti ir laukti,
kol žilas senelis apsvaigs.

Mindaugas Milašius-Montė was born in 1962 in Vilnius and to this day remains bored in this rather uninteresting city. He works as a concreteer and believes that each biography is someone's imagination at play, a redundant piece of information, unnecessary ballast.

OPPOSITE A SICK WINDOW

1.

Don't be afraid when I look through the window – my eyes are beautiful. Or when I press my ear to the glass... I hear and smell like a beast, I've grizzled: a grasshopper chirrs under my tongue.

Narrow-necked! His feather-filled spittoon! I try to suppress that cracking violin cough... Lick perspiring lips and tremble like a boy in a meadow green as emerald having found a salt lick left for the animals... I rock in the armchair opposite the sick window, begrimed...

Alongside – a crypt of books where my most favourite spectres lurk. I hide my manuscripts, postcards and photographs there. It is an unreliable place, everything disappears, they eat it, most likely. Ach!

a unicorn autumn's day!

Green sap drips from her lower lip, but still so many shades of red!

Who do I know who likes to crush

flies with a smack? He'd do it

with great satisfaction, once upon a time, because he was a priest.

We'd watch sunsets together. Longing – always of the feminine type, I listened closely,

my love,

the prudent laugh of the dead!

The moon's teapot yellows. The grasshopper perches on my shoulder. I can sit here and wait like this

until the grizzled old man grows intoxicated.

2.

Kūnas nebesipriešina snauduliui.

Prisimerkęs sėdžiu ramus savo krėslė.

Girdžiu kieme dirbantį kiemsargį – lopeta gramdo grindinį, prieigas
prie laiptinių... Už lango sninga kąsniais ir plėšriai kranksi varnai, o sniegas
švarus šį rytą,
nesutvertas iš dulkių.

Angelai, per naktį sukęsi kambario žvakių karuselėse, nūnai jau
tirpsta... Keraminės žuvys, iškišę galvas iš krosnies, dar pučia šiltą orą...

Taip netikėtai

nubunda Caruso, staiga

jam pavyksta sugauti musę balsu, bet

vėl ją paleidžia:

už sienos kaimynė su trenksmu uždarė vonios duris (jos lūpos
nugrauztos nešvarių malonumo rūdžių – perskaičiau knygoje), o žiogas

jau spiegia iš skausmo virtuvėje, tarsi

šaldytuvas rymotų tuščias... ak,

diena aušta slidi, sakytum –

užpakaliais nutrintas kalnas, ir musmirės

keri vazonuose ant palangės – teismus Basio –

gražūs šie grybai!.. harmonija... ar amžinybė? Prisimenu

seno žmogaus žingsnius, stebiu, kaip sunkiai jis velka kojas per ašaras

–

maža močiutė... susirietus į sraigės kiaukutą... Dabar

prišliauš ji prie lango:

mano vaikystės kriauklė,

rasta prie upelio.

3.

Nelyginant mumija

krėslė supuosi

atradęs nulį... Kiek

plunksnų sveria mano širdis, Ozyri? Tarytum

laivėj linguoju

už lango... Tikriausiai

stebint nuo denio pasaulis svyruoja: privalau spyruokliuoti kojomis,
tvirčiau įsitverti vantų, kitaip – pargriūsiu, iškrisiu už borto arba
apsivėmsiu... pasaulis

susiūtas iš nuostabų, dievaži! – vairininkas

vynioja farvaterio rankšluostį: pakrantės medžiai

būriais priartėja prie burių ir vilkstinėm vėl nutolsta... Ant stiebo

mano šešėlis šnara? Turi kvapą? Švilpauja sau pritardamas? Čiulbakojis...

2.

The body no longer fights sleep.

I calmly sit in my armchair, eyes closing.

I hear the grounds-keeper working in the yard – scraping the cobbles with a spade, by the stairwell approach... On the other side of the window it snows by the mouthful and crows hang about rapaciously, the snow

is clean this morning,

not laced with dust.

Angels, who turned in the room's carousel of candles overnight, melt already... Ceramic fish, heads poking out from the furnace, still blow warm air... So unexpected

Caruso awakens, suddenly

he catches a fly with his voice but

lets it go again:

on the other side of the wall the neighbour closes the bath door with a slam (her lips gnawed by the rust of dirty amusements – I read that in a book), and the grasshopper

is already shrieking in pain in the kitchen, as though

the refrigerator runs empty... ach,

the day dawns slippery, you'd say –

a hill worn smooth by behinds, and fly agaric

conjures from pots on the window sill – Bashō is right –

these mushrooms are beautiful!.. harmony... or eternity? I remember

an old man's steps, I watch as he drags his legs with great difficulty through tears – a tiny grandmother... curled into a snail shell... Now

she'll crawl up to the window:

my childhood shell,

found by the stream.

3.

Like a mummy

I rock in the armchair

finding the zero point... How

many feathers does my heart weigh, Osiris? I pitch as though on a boat

through the window... It's likely

the world spins when viewed from the deck: it's necessary to have a spring in your legs, to hold more tightly to the shrouds, otherwise I'll fall down, fall overboard or

vomit... the world

is made of wonders, god knows! – the helmsman

navigates the channels: the trees on the shores

approach the sails in flocks and move away again in convoy...My

shadow rustles on the mast? Does it have a scent? Does it whistle

when it accompanies itself?

Šviesos ar vaizduotės žaismas? Bičiulis... Pasakoja, kaip garsiai
 rėkia mylėdamiesi kurčnebyliai... Spaudžiu pirštais
 smuiką įrėmęs krūtinėn – efos juoduoja. Girdžiu: „Visata apie mus
 nieko nežino!“ – Plūduriuoju
 nemigos blaškomas, tvinkčioju
 smiltimis klepsidros kaklelyje, išsisupu
 baltu debesiu ant liežuvio lyg du
 vandens lašai
 dvigulėj jūroje... šūkteliu
 ir virstu
 oro stulpu,
 į pakrantės medžius atsiremiu,
 varinis, laikausi kvėpavimo: šit kaip
 žvelgčiau į tolimas šiandien – tylus,
 tarsi sėlinčiau.

4.

Ay, Amor!..
 Viešpaties Dievo čiuožykloje
 grojančio vyno ledas ir
 svaiginantis
 balsas už lango, krentantis
 sniegas užmigdo,
 įdryksta
 skaitomos knygos lapas: yra
 sudriskusių knygų, Mamilijau
 Turinai, ta paauglė... įkaitusi
 iki baltumo: mąstau ją, mąstau
 savižudybę, mąstau
 fizinę mirtį? Mane
 prislegia ilgas
 gramatinis brūkšnys, sapnas,
 plečia pažinimo ribas, tarsi
 menamos lygtys jau būtų išspręstos, tarsi
 žinomi būtų nežinomieji Alyvų
 sode, kur vaikšto
 šnarantis saulės fontanas, buvimas
 nereikalauja įrodymo: jaučiu
 miego troškulį, vėl
 vienvietė
 krebžda spąstuose, pūdama krėsle, sekmadienį,
 kraujas vos srūva gyslomis... virstu
 į roplį kiekvieną sekmadienį, štai:

Twitter-legged... A play of light or fancy? A friend... Telling me how loudly
deaf-mutes shout when fucking... I press the violin resting
against my chest with my fingers – desert vipers darken. I hear:
“The universe knows nothing about us!” – I float
tossing in sleeplessness, pulsate
in the sand in the neck of the hourglass, wrap myself
in a white cloud on my tongue like two
drops of water
in a double-bed sea... I cry out
and become
a pillar of air,
leaning on the trees of the shore,
brazen, I hold onto my breath: this is how
I'd gaze into the distance today – quiet,
as though sneaking around.

4 .

Ay, Amor!..
Heavenly Father in the skating rink
playing wine ice and
a heady
voice on the other side of the window, falling
somnolent snow,
tearing a little
page of the book being read: there are
ragged books, to Mamilius
Turrinus, that teenager... heated
white hot: I contemplate her, contemplate
suicide, contemplate
physical death? I am
overpowered by a long
grammatical dash, a dream,
expands the limits of understanding, as though
imaginary equations have been solved, as though
the known are the unknowns on the Mount of
Olives, where a murmuring sun fountain
circulates, existence
does not require proof: I feel
the need for sleep, again
solitude
claws at its snares, a rotting armchair, Sunday,
blood barely flowing in the veins... I become
a reptile every Sunday, like this:

sugebu mitriai nustverti
 nenuspėjama
 trajektorija skrendančią
 muse; vikriai sprunku
 nuo pavojaus: žaibiškos
 iškrovos... vyro sėkla
 karti
 graužia gerklę nedidelis
 dvasios gurkšnis ay,
 Amor, šlapinuosi
 į kiškio pėdsakus
 Viešpaties Dievo čiuožykloje
 grojančio vyno ledas
 ir
 miego šauklys be pačiūžų
 žaidžia aklą
 vištą gaudydamas karvelį
 mergaitės rūbuose violeto
 lašais aptaškyta taure.

5.

Palikau save
 prie atviro lango:
 užvertęs galvą knarkiau
 į danguje apšerkšnijusią spalgeną:
 mėgdžiojau varlės intonacijas, nėriausi
 švelniai per burną rausvas, kvapnus
 hiacintas, žindantis savo mėnulį:
 buvau įmagnetintas šešėlis,
 kabantis žemyn galva
 šikšnosparnis,
 buvau virš savęs
 pasilenkusi nendrė
 degančiu liežuviu,
 uodžianti aistrą musė:
 zvimbiau
 kaip styga: „Mano seilės
 išgydo ligonį, mano bamboje telpa
 trys uncijos lydyto sviesto...“ Prakaitavau
 lyg Orfėjo trakiečio statula, gabenama
 makedonų laivu į Persiją, stūksojau
 denyje kaminu, iškvėpia
 garo burbulą:

I manage to nimbly catch
a fly
flying an unpredictable
trajectory; adroitly flee
from danger: lightning
discharges... male seed
is bitter
bites the throat a small
spirit's sip ay,
Amor, I piss
into a rabbit's footprints
in the Heavenly Father's skating rink
playing wine ice
and
the herald of sleep without skates
plays blind man's bluff
chasing a pigeon
in girl's clothing a goblet
splattered in violet drops.

5.

I left myself
by an open window:
head tipped back I snore
at a hoar-frosted cranberry in the sky:
I mimicked the intonations of a frog, plunged
gently into the mouth of a reddish, fragrant
hyacinth, suckling my moon:
I was a magnetised shadow,
a bat hanging
upside down,
I was above myself
a bent reed
a burning tongue,
a fly smelling passion:
buzzing
like a string: "My saliva
heals the sick, in my belly button fits
three ounces of melted butter..." I sweated
like the statue of Orpheus of Thrace, transported on
a Macedonian boat to Persia, looming
on the deck like a chimney, I breathed out
a bubble of steam:

žiogas čirpia supamam krėsle –
 „Varinis trimitas iki baltumo
 įkaitino spąstus!“ Ir krėslas
 siūbuoja, o burbulas sklendžia
 pro atvirą langą ir tolsta sklidinas
 miesto fasadų, fontanų, ir gatvėse
 plazda lyg pėdkelnės vėjyje
 marmurinės sirenų uodegos;

žiogas čirpia supamam krėsle –
 „Maža močiutė, iki pusės nuoga
 išlindo iš sraigės kiaukuto!“ Ir krėslas
 siūbuoja, o burbulas sklendžia
 pro atvirą langą ir tolsta sklidinas
 upės žolių siūravimo, sidabrinių
 žuvų, ir vandens čiuožikas paviršiuje
 išraižo ugnies formulę;

žiogas čirpia supamam krėsle –
 „Žilas senelis apsvaigo!“ Ir krėslas
 siūbuoja, o burbulas sklendžia
 pro atvirą langą ir tolsta sklidinas
 kanarėlių čiulbesio, karvelių vartiklių
 mirgėjimo, ir paukščio balsu suklinka
 iš lentos traukiama vinis:

virš įmagnetinto savo šešėlio,
 virš druskos pasilenkusi nendrė,
 šikšnosparnis, laižau prakaituotas lūpas
 degančiu liežuviu: neišsigąsk – jei perskelsi
 mano burbulą, – iš jo neiššoks
 nė kiškis.

the grasshopper chirps on the rocking chair –
 “The brass trumpet heats the traps
 white hot!” and the chair
 sways, a bubble soars out
 through the open window and grows distant
 full of city facades, fountains, and in the streets
 the tails of marble sirens flutter
 like panties in the wind;

the grasshopper chirps in the rocking chair –
 “Little grandmother, emerged half-naked
 out of the snail shell!” And the chair
 sways, a bubble soars out
 through the open window and grows distant
 full of the rustling of river grass, silver
 fish, and a water strider inscribes on the surface
 the formula for fire;

the grasshopper chirps in the rocking chair –
 “Grizzled grandpa is intoxicated!” and the chair
 sways, a bubble soars out
 through the open window and grows distant
 spreading canary warbles and a shimmer of
 careening
 pigeons – and a nail pulled from a board
 rings like the cry of a bird:

above your magnetised shadow,
 above the salt-bowed reed,
 a bat, I lick my sweating lips
 with a burning tongue: don’t be afraid – if you burst
 my bubble, nothing will jump out,
 not even a rabbit.

ROLANDAS RASTAUSKAS

Rolandas Rastauskas gimė 1954 m. Šiauliuose, užaugo Palangoje. Vilniaus universitete baigė anglistikos studijas. Stažavosi Londono nacionaliniame, Edinburgo „The Traverse“ teatruose ir Skarboro „Stephen Joseph Theatre“. 1979–1986 m. dirbo Operos ir baleto teatre vyr. redaktoriumi, dėstė Vilniaus universitete; 1986–2018 m.

dėstė Klaipėdos universitete. Rašė eseistikos skiltis leidiniams *Atgimimas*, *Lietuvos rytas*, *Akiračiai* (JAV), nuo 2005 m. – žurnalui *Verslo klasė*. Daugelio tarptautinių kultūros projektų ir konferencijų dalyvis, meno festivalių konsultantas. Penkių poezijos, penkių esė knygų, prozos bei dramų rinkinių, inscenizacijų (E. Nekrošiaus

Vėlinės Varšuvos nacionaliniame teatre) ir scenarijų (O. Koršunovo *Klepsidros sanatorija* Varšuvos teatre STUDIO) autorius. Skaitymo performansų atlikėjas. Už eilėraščių rinktinę *Vienišos vėliavos* (2014) pelnė Jotvingių premiją. 2010 m. apdovanotas Lietuvos nacionaline kultūros ir meno premija.

VIENIŠOS VĖLIAVOS

Danieliui Olbrychskiui

I

Svetimas kraujas Danieliau
Ant mūsų sparnų
Miegu nebudamas nimbo

Alkaną miestą pasiveja lietūs
Studentai iškrypusiais stuburais
Stovi rūke

Jie laukė ir laukia ir lauks
Iškėlę nuvytusias vėliavas
Lyjant

Tavo perplėštas purpurinis apsiaustas
Šviečia bėgliams
Italiam! Italiam!

Mano brolis Išsekusi Upė
Nebeįkvėpia dumblo ir dūsta

Jis apleidžia
Peizažą po mūsų

Palieka
Žemėlapi
Gaublį

Lithuania | Lietuva

Rolandas Rastauskas was born in 1954 in Šiauliai and grew up in Palanga. He graduated from Vilnius University with a degree in English studies and pursued fellowships at the London National Theatre, the Traverse Theatre in Edinburgh, and the Stephen Joseph Theatre

in Scarborough. Rastauskas worked as the editor in chief of the Lithuanian National Opera and Ballet Theatre and taught at Vilnius and Klaipėda universities. He is the author of five poetry collections, five books of essays, novels, plays, stage adaptations, and journalistic

essays. Rastauskas won the Yotvingian Prize for his poetry book *Vienišos vėliavos* (Solitary Flags, 2014). He also received The Lithuanian National Prize for Culture and Arts in 2010.

SOLITARY FLAGS

for Daniel Olbrychski

I

It's another's blood
On our wings, Daniel
I sleep ignoring the halo

The rain catches up to the hungry city
Students with twisted spines
Stand in the fog

They waited and wait and will wait
Having raised some wilted flags
In the rain

Your ripped purple raincoat
Shines for the refugees
Italiam! Italiam!

My brother Dried Riverbed
Can't breath the mud and suffocates

He abandons
The landscape after the battle

Leaves
The map
The globe

Palieka
Tave
Ir
Mane

Mūsų kraują
Tėvynės skeletą

II

Viešpatie kursai likai danguje
Bausk mus kasdieniais stebuklais
Chimeromis ir angelais
Sukabintais drabužių spintoj
Bambukinius mūsų veidus
Dar atspindi butelių šukės
Auga stiklo kalnai Danieliau –
Piramidės drungnam danguje

1976

MISS AUSCHWITZ

Miss Auschwitz
Neatėjo į pasimatymą
Prie Imperijos sienos
Ant kurios vakarais nušvinta
Surbarano paveikslų skaidrės

Miss Auschwitz
Kavinėje „Opera“
Pardavinėja pelenus

Mes kryžiuojam kaulus ir kalbam
Apie rožinį daktarą B.

Mes kryžiuojam
Kryžiuojam kryžiuojam
Kaulus vardus ir atspindžius

Kaulas neturi rankos
O tėvynė tik atspindys

Griežia senas rumunų orkestras
Žiūri žuvę mūsų veidai

1979, *Varšuva*

Leaves
You
And
Me

Our blood
The fatherland's skeleton

II

Lord who has remained in heaven
Punish us with everyday miracles
With chimeras and angels
Hung up in the wardrobe
Shards of bottles still reflect
Our bamboo faces, Daniel
Glass mountains grow –
Pyramids in a tepid sky

1976

MISS AUSCHWITZ

Miss Auschwitz
Stood her date up
By the Imperial wall
On which, evenings, the slides
Of Zurbarán's paintings shine

Miss Auschwitz
Now sells ashes
In the Opera café

We cross bones and speak
About rosy doctor B.

We cross
Cross cross
Bones names reflections too

A bone lacks a hand
And the fatherland is but a reflection

An old Romanian orchestra plays
Our expired faces turn and gaze

1979, Warsaw

LIETUVA

Jonui Mekui

Nėra
tos
Lietuvos

ar
anos

Yra
viena
Lietuva

kurios
nėra

1980

GRUPINIS PORTRETAS

Atsisakai savo kaulus mesti
Į bendrą kapą
Katilą
Guolį

Migla
Rūko sesuo
Ant akinių
Ant paltų

Kur sėdim
Už ošiančio stalo
Mes amžinos katės

Tik tu
Vienas tu
Paniekinęs mūsų bendriją
Ieškai nosinės

Kaip Malevičius
Savo kvadrato

1984

LITHUANIA

for Jonas Mekas

That Lithuania
does not
exist

nor does
the other one

There is just
one
Lithuania

that does not
exist

1980

GROUP PORTRAIT

You refused to throw your bones
Into the communal grave
Pot
Bed

Mist
Sister of fog
Clings to glasses
Coats

Where we sit
At the murmuring table
Eternal cats

Only you
You alone
Scorning our community
Search for a tissue

Like Malevich
His square

1984

NUTREMTIEJI

Česnako
ir
rozmarino
skonis
burnose

tavo
ir
mano
nušlifuotos
galvos

ant
kietų
nusapnuotų
pagalvių

po
česnako
ir
rozmarino

molekulių
debesimis

1995

EXILES

The flavor
of garlic
and
rosemary
on the tongue

our
polished
heads

on
hard
dreamed-out
pillows

under
molecular
clouds

of garlic
and
rosemary

1995

pasakyk
kaip užmiega
aklas

1982

METIMAS

Tu
šaukeisi
dievų trigrašio

aš
nuo nykščio
paleidau monetą

kuri
vis tebesisuka

vis
tebežvilga

amžinajame

tarp

1997

Tell me
how the blind
fall asleep

1982

THE COIN TOSS

You
called out
gods
on the groschen

and I
let fly
the coin
from my thumb

and it
still turns

still
gleams

in the eternal

in between

1997

ANTAKALNIO ŽIEDAS

Trūkčiojančiu
Sulyto katino žvilgsniu
Suvarpęs paskutinį tvarkaraščio
Katafalką

Vienas be skėčio
Su prieštvaniniu
Lietpalčiu

Sviedi varioką
Į skylėtą sostinės dangų –

Kas beiškristų vis tiek
Brauksi į tą patį baraką
Ant kalno

Brausies per koridorių tvaiką
Vartydamas paspirtukus
Ir kartodamas tarsi mantrą:
„Štai ir aš mano prezidente
Štai ir aš!..“

2020

MOKYKLOS EKSKURSIJA

Rašyti reikia ne sakiniiais, o signalais.
Mūsų pagautas nutvilkantis SOS
kad ir trumpiausiam eilėraštyje
(ar net novelėje) –
jau šiaudas, inkaras, lynas...

Mergaitė pliku pilvu Dožų rūmų koridoriuj
(„Kokie jie buvo mažiukai!“) –
visa lyg iš Banksy grafičių:
keli spuogai, keli auskarai, degančios akys.
Dievų sutemos, brėkšmas, žuvėdrų
belaikis sklendimas.

Venecija, 2022 11 13

THE ANTAKALNIS TRAFFIC RING

With the twitching
Gaze of a rain-soaked cat
Having punched the ticket
Of the last scheduled hearse

Alone and umbrella-less
Wearing a raincoat
From back before the flood

You toss a coin
Into the hole of the capital's sky

Whatever falls out, you will still
Press on to those same barracks
On the hill

Finally squeezing through the hallway's stench
Knocking over scooters as you go
And repeating, as if in a mantra:
"So here I am, Madam President,
Here I am!..."

2020

SCHOOL TRIP

You need to write with signals, not sentences.
The scalding SOS we catch
even in the shortest poem
(or even in a story) –
is already a straw, an anchor, a line...

A bare-bellied girl in the Doge's Palace
("How small they all were!")
like in Banksy's graffiti:
some zits, a pair of earrings, fiery eyes.
It's the twilight of the gods, half-light, eternal
flights of seagulls on extended wings.

Venice, 13 11 2022

RADU VANCU

Radu Vancu was born in 1978 in Sibiu, Romania, and is a Romanian poet, scholar, translator, and since 2013 an organizer of the international poetry festival in Sibiu called Poets in Transylvania. Since 2019, he has been the president of PEN Romania. Vancu works as an associate professor at the Faculty of Letters and Arts at Lucian Blaga University in Sibiu. He is the editor-in-chief of magazine *Transilvania*, an editor of the *Poesis Internațional* magazine, and the national editor

of the Romanian section for the *Poetry International* website. Since 2002, Vancu has published eight poetry books, which have earned him several prizes, both national and international, the novel *Transparența* (2018), two volumes of a diary (2017, 2021), two children's novellas, and a collection of social and political articles. His poetry has been translated into about 20 languages, either in anthologies and magazines or as individual books. His scholarly publications include two book-

length essays on Mihai Eminescu and Mircea Ivănescu, as well as a book on the anti-humanist poetics of modernity. He has compiled several anthologies of modern and contemporary Romanian poetry, either alone or in collaboration with Mircea Ivănescu, Claudiu Komartin, or Marius Chivu. Vancu has translated novels and poetry, mainly from the works of John Berryman and W. B. Yeats; he is also the translator of the ongoing four-volume Ezra Pound edition edited by H. R. Patapievi.

CANTO I

Vor fi oameni și vor împinge lumea mai departe.
Azi e seară, construim o stație de poliție din Lego
și ne uităm la Cars.
Azi lumea nu merită împinsă mai departe de atât.

Azi n-am văzut soarele zbătându-se tetanizat
pe cer. Parcă nici n-a existat.
Azi Dumnezeu n-a mai fost conceptul cu care
ne măsurăm durerea, cum cântă John.
Poate c-o fi măsurat convulsiile și tortura soarelui,
nu știi. Pentru noi a existat
doar creșterea lentă a stației de poliție
și nici un soare care să strice socotelile
deasupra ei.

Avem nevoie de un soare Lego strălucind fără alternativă
deasupra unui neant Lego. Tineri țărani Lego
dintr-o Galilee Lego
luând asupra lor toate păcatele și dejecțiile Lego.
Avem nevoie de copii Lego care să cânte:
„la umbra crucii Lego șezum și plânsem”.
De un John Lennon Lego cântând despre
Dumnezei și concepte și dureri Lego.
Abia atunci soarele se va zbate fericit
în convulsii. Abia atunci lumea va merita
împinsă mai departe.

Romania | Rumunija

Radu Vanku gimė 1978 m. Sibiu. Sibiu Luciano Blagos universitete baigė literatūros studijas ir jame dėsto. Aštuonių poezijos rinkinių autorius, daugelio poetinių apdovanojimų laureatas, jo

poezijos išversta daugiau kaip į 20 kalbų. Taip pat išleido romaną *Transparența* (*Skaidrumas*, 2018), dviejų tomų dienoraštį, kūrinių vaikams ir publicistikos rinkinį. Išvertė J. Berrymano, W. B. Yeatso,

E. Poundo kūrinių. Redaguoja žurnalus *Transilvania* ir *Poesis Internațional*. Sibiu rengia tarptautinį poezijos festivalį „Poets in Transylvania“. Nuo 2019 m. vadovauja Rumunijos PEN centrui.

CANTO I

Čia bus žmonių ir jie stums pasaulį į priekį.
Dabar vakaras, statome lego policijos nuovadą
ir žiūrime „Cars“.
Šiandien pasaulis nenusipelnė didesnės pažangos.

Šiandien nematėm, kaip saulelė vaduojas iš sąstingio
danguose. Pasirodė, kad niekad tokios ir nebuvo.
Šiandien Dievas nebuvo tas provaizdis, kuriuo
mes matuojame savo skausmus, kaip kad dainuoja Johnas.
Galbūt tuo išmatuojamos saulės konvulsijos ir kančios,
ką aš žinau. Dabar mūsų tikrovė
lėtai kylanti policijos nuovada
ir jokia saulė virš jos
neužgoš šito reikalo.

Mums reikia vienatinės lego saulės
virš lego prarajos. Šviežių lego valstiečių
iš lego Galilėjos,
prisiimančių visas lego kančias ir liūdesius.
Mums reikia lego vaikučių dainuojančių:
„Lego kryžiaus papėdėje susėdę raudojom.“
Lego Johno Lennono, pavarančio apie
lego dievus ir kančias ir sampratas.
Ir tik tada mes laimingi tvarkysimės su savo
kasdienėm konvulsijomis. Tik tada pasaulis
taps stumtinas į priekį.

Azi e seară, construim o stație de poliție din Lego
și ne uităm la Cars. Lăpticul
se încălzește în cana albă de tablă.
Nimic, și nu-i vorbă mare – chiar nimic
nu ne poate împinge mai departe.

CANTO XIV

Într-o zi și ziua asta va fi orbitoare
ca o casă de nebuni
și sunt dărâmat de tot trăitul ăsta.

Aveam 17 ani și eram hamal
la un en gros pe Siretului
și descărcam zece tone de zahăr
de unul singur în două ore
și nu eram nici pe jumătate de
dărâmat ca acum, la cinci minute
după ce l-am lăsat pe Sebastian la
grădiniță. Aveam 19 ani și se spân-
zurase tata de aproape o lună și eram tot
numai Kierkegaard și vodcă
și nu eram nici pe sfert de
dărâmat ca acum. Aveam dracu
știe câți ani și mă tot abăteam
de la poezie și eram tot
dărâmat și orbitor ca după
zece tone de zahăr.

Ca după zece zile de
Kierkegaard și vodcă.

Eram trei hamali pe Siretului,
eu cel mai tânăr și singurul
la negru. Căram tone zilnic
și lăzile de lemn erau pline de
cuie și umerii noștri însângerați
erau dulci ca zahărul. Ca Søren.
Ca vodca. Una din lumile alea
perverse care-ți dau
iluzia că poezia chiar
există și contează. În care gâtul
știe că-i spânzurabil și cântă
de fericire. În care mintea
e plină cu zahăr și răutăți
și știe că într-o zi și
ziua asta orbitoare

Dabar ir yra tas vakaras, kai mes statome lego policijos nuovadą ir žiūrime „Cars“. Pienas pašyla baltame emaliuotam puodelyje. Niekas – ką čia daugiau pasakysi – niekas neišjudins mūsų iš sąstingio.

CANTO XIV

Kada nors ir ši diena atrodys akinamai
beprotiška
esu dabar sudaužytas vis tai išgyvendamas

Man buvo 17 dirbau kroviku
sandėliuose Siretului gatvėje,
iškraudavau dešimtis tonų cukraus
pats vienas per porą valandų,
nebuvo nė pusės tiek vėtytas ir
mėtytas, koks jaučiuosi dabar, kai palikau
prieš penketą minučių Sebastianą vaikų
darželyje. Man buvo 19, o tėvas
pasikoręs maždaug prieš mėnesį, o aš
įnikęs į Kierkegaardą ir degtinę,
bet nebuvo nė ketvirčio tiek
palaužtas kaip kad dabar esu. Velniai
žino, kiek man tada buvo, kai pačiuožiaus
nuo poezijos – jaučiausi tarsi
sudaužytas ir apdujęs, tarsi po
dešimties tonų cukraus.

Nelyg po dešimties dienų
Kierkegaardo ir degtinės.

Siretului sandėly buvom trise,
aš jauniausias krovikas, vienintelis pasamdytas
nelegaliai. Kasdien pernešdavome tonas,
iš medinių dėžių styrodavo
vinys, mūsų kruvini pečiai
saldūs kaip cukrus. Kaip Sørenas.
Kaip degtinė. Vienas tų pačiuožučių
pasaulių, sukuriančių iliuziją
neva poezija iš tikrųjų
egzistuoja ir šį tą reiškia. Sprandas
jaučia, kad čia yra už ko užsikabinti,
tad švyti iš laimės. Protas
užpiltas cukrumi ir blogiu
ir nujaučia – kurį kartą
akių užtemimo diena

va fi reală și va fi
aceeași casă de nebuni.

Gâtule spânzurabil, inimo
de vodcă și zahăr – știu, cărați
tone zilnic și vă tot abateți
de la poezie. Liniștiți-vă însă,
vă jur pe cuierul în care
agăț dimineăta hăinuța
lui Sebastian la grădiniță:
într-o zi, vodca și Kierkegaard
nu vor mai exista. Vom fi
omizi bătrâne. Nu voi mai suferi.

CANTO XXXVII

Găsisem cu frate-meu luli
în spatele blocului
o aricioaică cu pui.
Să vedeți despre ce e vorba:

I-am luat în brațe,
eram speriat, dar aricioaica și puii
erau atât de speriați, încât
se vedea Dumnezeuul aricilor
plutind deasupra lor

I-am dus în uscătorie,
la etajul patru, lângă ușa noastră.
Iar când i-am pus în cutia de carton,
cu plăpumioară groasă sub ei
și cu iarbă pe plăpumioară,
cu cănuțele noastre de ceai
pline cu apă pentru ei –
erau atât de speriați, încât se vedea
până și Sfântul Duh al aricilor
învelindu-i ca o plăpumioară
de lumină groasă
cu iarbă și cănuțe de tablă pe ea.

Și eram și noi atât de speriați
și fericiți, încât inimile
ne pluteau zvâcnind
undeva în fața corpurilor,
cum numai după ce i-am tăiat
lațul de la gât lui tata
și am crezut că mai respiră

ateis ir visur aplink bus
tas pats beprotnamis.

Tu, nešulinis sprande, ir tu, širdie, sklidina
degtinės ir cukraus – aš žinau, perkeliate
tonas kasdien ir nesiliaujate nuodytis
poezija. Nurinkite, kaip ten bebūtų,
prisiekiu kabykla, kurioje palieku mažojo
Sebastiano rūbus kas rytą darželyje:
vieną dieną degtinė ir Kierkegaardas
nustos egzistuoti. Mes pavirsime
senais kirminais. Nebereikės kentėti.

CANTO XXXVII

Su broliu luliu
už daugiabučių
buvome radę ežio patelę su jaunikliais.
Žiūrėk, kokią istoriją papasakosiu:

Paėmiau juos į rankas,
šiek tiek prisibijojau, bet ežių šeimyna
buvo taip persigandusi, kad
jiems atrodė, jog ežių Dievas
žvelgia virš jų palinkęs.

Nusinešiau į skalbyklos patalpą
ketvirtame aukšte, prie mūsų buto durų.
Įdėjau į kartono dėžę,
apdengiau storu užtiesalu,
į mažuosius arbatos puodelius
pripyliau vandens jiems –
buvo tokie nusigandę, kad jiems
rodėsi – ežių Šventoji Dvasia
nusileidžia ant jų tarsi tirštos šviesos
užuolaida kartu su visais puodeliais,
su vandeniu gerti ir žole ėti.

Mes patys buvome nusigandę
ir laimingi, o mūsų širdys
veržėsi iš krūtinių ir virpėjo
išsišovusios iš mūsų kūnų,
panašiai ir man nutiks vėliau,
kai turėsiu perkirpti kilpą ant tėvo kaklo,
o man atrodys, kad jis dar alsuoja

și Dumnezeu plutea ca
o plăpumioară de respirație
deasupra lui
am mai văzut.

Am acoperit cutia de carton
cu un placaj subțire. Am închis geamul
de la uscătorie ca să nu
poată sări. Am închis ușa
de la uscătorie cu cheia.
Dimineața dispăruseră. Ușa
închisă, geamul închis, placajul
neatins. Nu m-am prea mirat,
cum nu m-am prea mirat
nici când a dispărut tata.

Iar fratele meu Iuli, în Kutna Hora,
la 40 de km de Praga, face tastaturi –
și nici asta nu mă miră
prea tare. Nu mai tare decât plă-
pumioara de lumină care-i învelește
orice gest, lăsându-l în rest neatins,
neatins.

Despre asta era, de fapt, vorba.

Ce-ți spune unul dintre morții tăi
cei mai dragi, cel mai iubit dintre morți,
când te lasă inima să-l visezi :

„Dragule, aici a început deja.
Nu mai poate dura mult
până începe și la voi.

Cubulețele de pământ sar zi și noapte
ca dopurile de șampanie
de pe răposății pe care-i învelesc.

Cele acoperite de iarbă prea uscată
se aprind și luminează ca trasoarele.
Al meu cel puțin așa s-a aprins.

ir Dievas plevena kaip
kvėpavimo širma
virš jo –
tokia, kokią esu regėjęs.

Kartono dėžę uždengiau
faneros lakštu. Užvėriau
langą, kad jie negalėtų
iššokti. Uždariau skalbyklos
duris ir užrakinau.
Kitą rytą jų neberadau. Durys uždarytos,
langas – užvertas, fanera nepaliesta.
Tai manęs per daug nenustebino.
Per daug manęs nenustebins vėliau
ir tai, kad mano tėvas dings.

Kutna Horoje, 40 km už Prahos,
mano brolis lulis gamina kompiuterio klaviatūras –
net tai manęs per daug
nebestebina – gal tik šviesos
apvalkalas, gaubiantis kiekvieną
jo judesį, o jį patį paliekantis anapus
pasaulio trinties ir prisilietimų.

Štai apie ką visa tai.

Kuris vienintelis iš visų tavųjų miruolių
bylotų, brangiausias, numylėtasis,
iš pačios širdies leistųsi nusapnuojamas:

„Brangusis, čia pas mus jau prasidėjo,
bet netruks ilgiau,
nei pasijus ir tenai, pas jus.

Žemės kauliukai kratomi dieną naktį
kaip šampano kamščiai ant negyvėlių,
kuriais jie apkarstyti.

Pakavotieji žolėje yra per sausi –
Sužybsi, nušvinta kaip indikatoriai.
Manasis vos vos žybsi.

Noi, sinucigașii, ne-am trezit fiecare
așa cum ne-am făcut felul.
Unul cu un cuțit în inimă,

altul cu glonțul în creier,
altul cu venele deschise.
Însă se lucrează din greu la imagine.

Eu am primit același maiou flendurit
în care m-am spânzurat
și te aștept tot cu ștreangul la gât,

dar rafiei i s-a poruncit să înflorească,
iar Dumnezeu pictează fluturi
pe fiecare petală din ștreangul de flori,

atent de parcă mi-ar fi
cel mai bun prieten
bărbierindu-mă pentru nuntă”.

Aici te trezești. Cami doarme liniștită,
pijama cu Tweety se ridică și coboară lent,
din pătuț se aude motorașul cu muci

din năsucul lui Sebastian.
Ca de obicei, după dezastru
lumea e perfectă.

Mes, savižudžiai, žadink mus vieną po kito,
kad jau kiekvienas savaip nusibaigėm.
Vienas su peiliu širdyje,

kitas su kulka smegeninėj,
trečias venas persipjovęs.
Darbeliai ne iš lengvųjų, tu neįsivaizduoji.

Gavau tuos pačius apatinius baltinius,
kuriuos vilkėjau, kai koriausi, –
dabar laukiu, kol tave nugalabys,

bet rafijos virvėms įsakyta pražysti,
ir Dievas spalvina peteliškes
ant kiekvieno gėlės žiedlapio

rūpestingai tarsi skustum
savo geriausio draugo
smakrą vestuvių rytą.“

Štai ir pabundi. Cami ramiausiai miega,
Tweety naktiniai lėtai kilnojasi,
iš lovelės vos girdėt veikiantis kvėpavimo varikliukas –

vakarykštis snargliukas Sebastiano noselėje.
Kaip įprasta, po didžiųjų nelaimių
pasaulis atrodo tobulas.

ARVIS VIGULS

Arvis Vīguls was born in 1987 in Jēkabpils, Latvia. He is the author of four critically acclaimed poetry collections, and a translator from English, Spanish, Russian, and South Slavic languages, as well as an editor at the literary magazine *Strāva* (Current). He has received the Latvian Annual Literature Prize for best debut (2009) and best translation (2022), among other

awards. In 2017, the international literary project Literary Europe Live selected him as one of ten New Voices from Europe, and in 2022, he was shortlisted for the European Poet of Freedom Award 2024, an international literary prize organized by the city of Gdańsk. His most recent published translations are the short story collection *Encyclopedia of the*

Dead by Danilo Kiš and the selected poetry of Ted Hughes (both 2023). His own work has been translated and published in more than 20 languages, including books of selected poems in Spanish, German, and Croatian. His latest poetry collection *Blusu cirks* (Flea Circus, 2021) will be published as a Polish translation in 2023.

GAISMA

Reiz kāds vīrietis no rīta pamanīja,
ka no viņa kreisās auss
pa nakti izaudzis
apmēram 15 cm garš striķītis.

Viņš parāva aiz striķīša,
kaut kur iekšā
atskanēja sauss, īss klikšķis,
un viņa galvā iedegās spuldzīte.

«Cik praktiski!» vīrietis nodomāja
un vēlreiz parāva aiz striķīša –
klikšķis! – un spuldzīte nodzisa.
Viss darbojās, kā nākas.

Taču reiz, iedams gulēt, viņš aizmirsā
izslēgt gaismu savā galvā.
Pa nakti spuldzīte izdega
un vīrietis nomira.

Arvis Vigulis gimė 1987 m. Jekabpilyje. Studijavo Latvijos kultūros akademijoje ir Latvijos dailės akademijoje (Ryga). Keturių poezijos rinkinių autorius, naujausias – *Blusu cirkas* (*Blusų cirkas*, 2023). Verčia iš anglų, ispanų, rusų, pietų slavų kalbų,

tarp jo vertimų – D. Kišo prozos ir T. Hugheso poezijos knygos. Redaguoja literatūros žurnalą *Strāva*. 2009 m. pelnė Latvių literatūros metų apdovanojimą (LALIGABA) už geriausią debiutą, 2021 m. – už geriausią vertimą, 2017 m. tarptautinio literatūros projekto

„New Voices from Europe“, 2022 m. – Europos laisvės poeto premijos (Gdanskas) konkursų finalininkas. Jo poezijos išversta daugiau kaip į 20 kalbų, išleistos knygos ispanų, vokiečių, kroatų ir lenkų kalbomis.

ŠVIESA

Kartą vienas vyriškis ryte pastebėjo
iš jo kairiosios ausies
pernakt išlindusią
maždaug 15 cm ilgio virvelę.

Jis truktelėjo už virvelės –
kažkur viduje
pasigirdo trumpas, sausas *spragt*
ir jo galvoje įsižiebė lemputė.

„Kaip praktiška!“ – pagalvojo sau vyriškis,
tuomet darsyk truktelėjo už virvelės –
spragt! – ir lemputė užgeso.
Viskas veikė kaip pridera.

Tačiau kartą, eidamas miegoti, jis pamiršo
išsijungti šviesą galvoj.
Lemputė nakčia perdegė,
o vyriškis numirė.

ENTOMOLOĢIJA

Kādam puisēnam galvas vietā
bija lapseņu pūznis.
Reiz ziemā viņš izgāja ārā bez cepures
un visas lapsenes nosala.

Kāds zēns kolekcionēja taureņus,
reiz ar ķeramo tīkliņu viņš sagūstīja
īpaši skaistu un retu īpatni.
Tā izrādījās viņa roka.

Kādam meitenei labajā padusē
bija melno skudru pūznis,
skudras nemitīgi kustējās,
un viņa visu laiku smējās.

Kādam vīrietim bija utis
un kādai sievietei – blusas,
bet tas nebija smieklīgi.
Nē, patiešām, tas nav smieklīgi.

Kādam vīrietim bija tukšs pauris,
taču daba nemīl tukšumu.
Tur nu viņš nāk ar smaidu uz lūpām
un tarakāniem galvā.

Reiz es nejauši noriju mušu,
tā joprojām līdinātos manā vēderā,
ja ne briesmīgais, badīgais zirneklis,
kas kopš dzimšanas dzīvo manī.

ENTOMOLOGIJA

Vienam berniokui galvos vietoje
ant pečių pūpsojo vapsvų lizdas.
Sykį jis išėjo laukan be kepurės
ir visos vapsvos negyvai nušalo.

Vienas vaikinys kolekcionavo peteliškes,
sykį jis tinkeliu pagavo itin
dailų ir retą egzempliorių.
Pasirodo, tai buvo jo plaštaka.

Vienai merginai dešinėj pažasty
knibždėjo juodas skruzdėlynas,
skruzdės be paliovos krutėjo,
o ji visą laiką juokėsi.

Vienas vyriškis pasigavo utėlių,
o viena moteriškė – blusų,
bet juokinga nebuvo.
Ne, tiesą sakant, nėra čia ko juoktis.

Vienam vyriškiui galvoj buvo tuščia,
tačiau gamta nemėgsta tuštumos.
Taip jis ir žengė per pasaulį su šypsena veide
ir tarakonais makaulėje.

Sykį nejučiomis prarijau musę,
ji lig šiol tebeskraidžiotų man po skrandį,
jei ne klaikus ir alkanas voras,
nuo gimimo tūnantis many.

METAMORFOZAS

Kādai sievietei auga bārda,
kādam vīrietim auga krūtis,
bet kādam citam vīrietim
iekšā auga mazs puisēns.

Viņš rādīja draugiem bides
no ultrasonogrāfijas:
«Redziet, tas ir mans puisēns,
redziet, lūk, te ir viņa galviņa!»

Draugi lika viņam uz vēdera rokas,
lai sajustu, kā mazais puisēns
dauzās ar dūrītēm no iekšpuses,
gribēdams tikt ārā no vīrieša.

Savukārt kādam citam vīrietim
iekšā auga tārps.
Viņš rādīja draugiem bides
no ultrasonogrāfijas.

«Kad gaidāmas dzemdības?»
draugi jautāja.
«Tārps un es būsīm nešķirami,»
viņš teica, «līdz nāvei un arī pēc tās.»

Kādai sievietei auga spārni,
īpaši tajos brīžos, kad viņa
devās uz gultu ar savu vīieti,
kuram uz krūtīm auga kuplas spalvas.

Kad spārni beidzot bija izauguši,
sieviete aizlidoja projām no vīrieša,
un vīrietim iekšā sāka augt
skumjas, vientulība, sāpes.

METAMORFOZĖS

Vienai moteriai auga barzda,
vienam vyrui prasikala krūtys,
o kitam tokiam vyrui viduje
auga mažas berniūkštis.

Bičiuliams jis rodo ultra-
garso nuotraukas:
„Žiūrėkit, čia mano berniukas,
žiūrėkit, va – jo galvytė!“

Bičiuliai deda rankas jam ant pilvo,
kad pajustų, kaip mažylis
iš vidaus trankos kumštukais,
trokšdamas išsikrapštyti lauk.

Kitam tokiam vyriškiui savo ruožtu
viduje auga kirminas.
Bičiuliams jis rodo ultra-
garso nuotraukas.

„Tai kada gimdysi?“ –
teiraujasi bičiuliai.
„Mudu su kirminu būsim neišskiriami“,
pareiškia jis, „iki pat mirties ir netgi po jos.“

Vienai moteriai išauga sparnai –
dažniausiai tada, kai gulasi
lovon su savo vyru, kurio
krūtinę dengia tankios plunksnos.

Galop išskleidusi sparnus,
moteris nuskrieja šalin,
o vyro viduje suveši
sielvartas, vienvė, sopulys.

AKUSTIKA

Iemests dzelzsbetona maisā,
dzirdu, kā augšstāvā čīkst
krēsls nr. 14 tēviņš
un taburete māīte.

Stundām guļu uz dīvāna grāmatas,
vēroju putekļu planktonu telpā.
Kamēr kaimiņos, prasīdamās ārā,
smīkst kuce ar manu seju.

Pie sienas pieskrūvēts paklājs,
lai visai mājai nav jāklausās,
kā ik vakaru ar lakādas kurpi
es dzenu sev smadzenēs naglas.

Mans dievs ir televizora izbāzenis,
es krītu tā priekšā un lienu
uz visiem saviem četriem,
visiem saviem četriem riteņiem.

BRIESMU LIETAS

Bērns ar gumijas kājām
nezina, cik viņam gadu,
bet prot skaitīt līdz pieci,
tāpat kā Venēras mušķērājs.

Ar izlaistām riepām,
sabuktētām, sagrabējušām
augumam pie stūres
es klausos spoku radio.

Pagalmā uz soliņa,
atpogājusi blūzi,
sievieta ar trim krūtīm
zīda vilku kucēnus.

Notiekot briesmu lietas,
tepat, aiz stūra,
tepat, aiz sienas,
ļaužu ēkā, gaisa maisā.

*Māmuļa, tieva kā
Holandes siļķe,*

AKUSTIKA

Igrūstas į gelžbetonio maišą,
girdžiu, kaip viršuje girgžda
14 nr. krėslas patinas
ir taburetė patelė.

Ištisas valandas guliu ant sofės,
stebiu dulkių planktonus kambary.
O kaimynystėje, prašydamasi laukan,
inkščia kalytė mano veidu.

Ant sienos pakabintas kilimas,
kad visam namui nereiktų klausytis,
kaip kasvakar lakierkomis
smegeninėn kaluosi vinis.

Mano dievas – televizoriaus iškamša,
puolu priešais ją ir šliaužiu
visom keturiom,
riedu visais keturiais ratukais.

BAISENYBĖS

Vaikis guminėmis kojomis
nežino, kiek jam metų,
užtat moka skaičiuoti iki penkių,
kaip ir gėlė vabzdžiaėdė.

Padangos nuleistos,
kėbulas suvartytas,
aprūdijęs, sėdžiu prie vairo
ir klausausi vaiduoklių radijo.

Kieme ant suoliuko
prasisegusi bliuskę
moteris su trim krūtimis
žindo vilkučius.

Ir nutinka baisenybės
čia pat, už kampo,
čia pat, už sienos,
perpildytoj patalpoj, oro kišenėj.

*Mamutė, laiba it
olandiška silkutė,*

*iegāja pie papuciša,
resna un apaļa kā vabole.*

Briesmu lietas viņi rāda
tiešajā ēterā rēgu TV.
Ai, baisās, ai, nelāgās,
ai, skaistās briesmu lietas!

ENCIKLOPĒDISKA PIEZĪME: ELEKTRISKAIS KRĒSLS

2018. gada 6. decembrī rakstīju
dzejoli par elektrisko krēslu.
Zinājāt, ka ideja iešāvās prātā zobārstam,
iedvesmojoties no stomatoloģijas krēsla?

Veikdams faktoloģisko izpēti, atklāju,
ka tieši tajā pašā dienā
nāves tronī jāsēžas kādam nolemtajam
Nešvilā Tenesijas pavalstī, ASV.

Tāda, lūk, ir šī jautrā zinātne...
Nē, paldies un visu labu,
nerakstīšu par elektrisko krēslu,
pat par elektrisko zobu birstīti ne.

Kopš šī brīža tikai pantiņi
par dzīves prieku un kaismi,
par rāmo nereīdu krūtīm
un biklo najādu smiekliem

*užėjo pas tėtusį, storą
ir nerangų vabaliūkštį.*

Vienas baisenybes rodo
tiesioginiam eteri per šmėklų TV.
Oi, šiurpios, oi, nelabos,
oi, tos dailios baisenybės!

ENCIKLOPEDIJOS PRIERAŠAS: ELEKTROS KĖDĖ

2018 metų gruodžio 6 d. rašiau
eilėraštį apie elektros kėdę.
Ar žinojote, kad jos idėja kilo stomatologui,
kurį išradimo link pastūmėjo dantisto kėdė?

Rinkdamas faktus, išsiaiškinau,
kad kaip tik tą pačią dieną
į mirties sostą sėdosi kažkoks nelaimėlis
Nešvilyje Tenesio valstijoje, JAV.

Toks tat linksmasis mokslas...
Ne, ačiū ir viso gero,
nerašysiu apie elektros kėdę,
net apie elektrinį dantų šepetėlį nerašysiu.

Nuo šios akimirkos – tik eilės
apie gyvenimo aistras ir džiaugsmą,
apie nereidės ramiai alsuojančią krūtinę,
apie najadžių drovų juoką.

APSEŠTAIS

Kādu rītu, pirms pamodos, –
man bija divpadsmit –
pavisam skaidri dzirdēju
balsi savā galvā:

«Arvī ir iemiesojies
maizes dēmons.»
Un ne vārda, sasodīts,
ne vārda vairāk.

Pēc gadiem desmit
tulkoju F.G. Lorkas dzejoli
«Ainava ar vemjošo pūli
(Koniallendā krēslo)»

un uzgāju šādas rindas:
«Resnā sieviete, mēness
ienaidniece / skrien pa ielām
un neapdzīvotiem stāviem /

[...] un izsauc maizes dēmonu
(*izcēlums mans* – A.V.)
no skaidras debess pakalniem...»
(*Latvju teksti*, nr. 1, 20. lpp.).

Lūk, tas arī viss.
Līdz pat šai baltai dienai
neesmu sapratis,
ko tas varētu nozīmēt.

APSĖSTASIS

Vieną rytą prieš nubusdamas –
man buvo dvylika –
aiškių aiškiausiai girdėjau
balsą, skambantį galvoje:

„Arvyje įsikūnijęs
duonos demonas.“
Ir nė žodžio, velniai griebtų,
daugiau nė žodžio.

Po kokių dešimties metų
verčiau F. G. Lorkos eilėraštį
„Peizažas su vemiančia minia
(Sutemos Koni Ailande)“

ir aptikau šitokias eilutes:
„Nutukus moteris, mėnulio
varžovė / laksto gatvėmis
ir po apleistus pastatus /

[...] ir prišaukia duonos demoną
(*šią vietą pabraukiau aš* – A. V.)
iš giedro padangės kalvyno...“
(pub. žurnale *Latvju Teksti*, Nr. 1, psl. 20).

Štai ir viskas.
Lig pat šios labos dienos
taip ir nesupratau,
ką šitai galėtų reikšti.

Europos
poezijos
platforma
Versopolis

www.versopolis.com

The European
poetry
platform
Versopolis

Versopolis – tai 2014 m. pradėjusi veikti poezijos platforma, jungianti trisdešimt Europos literatūros festivalių įvairiose šalyse ir finansuojama Europos Komisijos programos *Kūrybiška Europa*.

Tarp festivalių – tokie žinomi pasaulyje, jau daug metų rengiami literatūros festivaliai kaip *Genujos tarptautinis poezijos festivalis* Italijoje, *Strugos poezijos vakarai* Šiaurės Makedonijoje, *Poezijos ir vyno dienos* Slovėnijoje, *Littfest* Švedijoje ir kiti. Platformos poetai kviečiami dalyvauti kitų šalių literatūros festivaliuose, jų poezija išleidžiama trikalbėmis knygomis (originalo, anglų ir šalies – festivalio šeimininkės kalbomis), jie dalyvauja renginiuose, turi galimybę susipažinti su kitos šalies literatūros bendruomene.

Platformos tikslas – populiarinti kylančius poetus, dalytis jų poezija originalo ir anglų kalbomis svetainėje *versopolis.com*. Šiuo metu joje – 381 poeto iš 47 šalių kūryba, parašyta net 42 kalbomis, tarp jų – ir lietuvių.

Lietuvai Versopolio platformoje atstovauja festivalis Poetinis Druskininkų ruduo, išrenkantis jaunus lietuvių poetus ir kasmet nuo 2015-ųjų pats pasikviečiantis įvairių šalių Versopolio autorius.

Versopolis came to life in 2014 as a European poetry platform that creates new opportunities for emerging European poets. It is supported by the European Commission's Creative Europe programme.

As a European poetry platform, Versopolis creates new opportunities for emerging European poets. It supports translations of a selection of emerging poets' work into English and other European languages. It enables the publication of these works in printed booklets, in e-books and on the Versopolis website alongside full profile descriptions. Versopolis also supports poets' mobility by organising a number of guest appearances at different European literary festivals. This creates countless opportunities for networking with foreign publishers, literary agents, the press and other actors in the field of literature.

By the end of 2022, it had offered opportunities to 381 European poets from 47 countries, writing in 42 languages.

During the first year of the platform project, there were 11 festivals that promoted 55 poets. In the sixth year, namely 2019/2020, 23 European festivals joined the platform project. Since the end of 2020, Versopolis is involved in 30 festivals which makes it the largest poetry platform in the world.

ANNEMARIE NÍ CHURREÁIN

Annemarie Ní Churreáin is a poet from the Irish-speaking County Donegal of Ireland. She is the author of three books – *Bloodroot* (2017), *Town* (2018), and *The Poisoned Glen* (2021) – and has been awarded the Next Generation Artists' Award and the Markievicz

Award by the Irish Arts Council. Ní Churreáin is also the recipient of grants from the Jack Kerouac House (Florida, USA), the Irish Cultural Center in Paris (France), and the Akademie Schloss Solitude (Germany). Her work has been translated into Galician,

Italian, and Lithuanian. Currently a residing writer at Reinhardt University (Atlanta, USA), she has been the guest editor for the 2023 summer issue of *Poetry Ireland Review* and a participant in North American and European literary festivals.

THE SCREAMING ROOM

*at Castlepollard Mother and Baby Home,
County Westmeath (1935-1971)*

Shoulder against the outhouse door,
I push until light gives way to half-light
and find on the other side a roof caved-in,
a mud floor tangled in bramble, an empty dresser
toppled over like a ship in the ocean's gut.
It reeks in here of the secrets of the earth.
Did these walls conceal the sound an infant
made of the body as it travelled down
along darkness into the unholy strangeness
of its own new life? Were the girls told to breathe
as they opened? Were those breaths counted
with the same precision as other fortunes?
And later, when the birth cry hit the clean,
bleached air, did anyone declare beauty?
I come from women who found themselves
in trouble, who turned to their pale reflections
and asked What can I do? What can I do?
All that fire, all that burning. In their honour
I can never again be silent.

Anamari Ny Kùran – poetė iš airiškai kalbančio Donegolo regiono. Trijų knygų autorė: *Bloodroot* (*Sangvinarija*, 2017), *Town* (*Miestelis*, 2018) ir *The Poisoned Glen* (*Poison Glen slėnis*, 2021). Pelnė Airijos meno tarybos Naujosios kartos menininko

apdovanojimą, viena iš Constance de Markievicz apdovanojimo (*The Markievicz Award*) laureačių. Jacko Kerouaco namų (Florida), Airijos kultūros centro Paryžiuje ir Akademie Schloss Solitude (Vokietija) stipendininė. Jos kūrybos išversta į galisų, italų

ir lietuvių kalbas. Šių metų Reinhardto universiteto Atlantoje (JAV) reziduojanti rašytoja, keliauja po JAV ir Europos festivalius. 2023 m. žurnalo *Poetry Ireland Review* (vasaros numerio) kviestinė redaktorė.

KAMBARYS RIKSMUI

*Kas!polardo motinos ir vaiko namai,
Vestmido grafystė (1935–1971)*

Petimi įsirėmusi į pašiūrės duris,
stumiu, kol šviesa užleidžia vietą prieblandai,
ir kitapus randu įgriuvusį stogą,
priraizgytą gervuogių aslą, tuščią spintelę,
apvirtusią it laivas vandenyno gelmėj.
Čia atsiduoda žemės paslaptimis.
Ar šios sienos slėpė garsus kūdikio,
sutverto iš kūno ir keliavusio žemyn
tamsoje į savo naujo gyvenimo
nuodėmingą keistybę? Ar merginoms liepdavo
kvėpuoti, veriantis įsčioms? Ar tuos kvąpsnius
skaičiavo taip tiksliai kaip ir kitus turtus?
O vėliau, kai gimusiojo riksmas suskardėjo skaidriame,
balsvame ore, ar kas nors paskelbė apie grožį?
Aš kilusi iš moterų, kurios pakliūdavo į bėdą,
kurios atsigrėždavo į savo blyškius atspindžius
ir klausė: Ką man daryti? Ką man daryti?
Ta ugnis, tas svilinantis karštis. Jas pagerbdama
aš niekada netylėsiu.

CLAUS HØXBROE

Claus Høxbroe was born in 1980. He writes poetry and prose, and teaches creative writing. One of the most active spoken word artists in Denmark and an active organizer within the Copenhagen poetry club scene, Høxbroe calls himself a beatnik. He is the author

of the poetry collection *Alt for meget den gode* (Too Many Good Things, 2010). He has given more than two thousand performances in Denmark and many North European countries, where he reads traditionally and improvises, often accompanied by musicians.

Since 2007, together with various Danish musical artists and bands, Høxbroe has released more than 20 musical and poetry albums. He is the recipient of the 2005 Poetry Day Public Award and the 2011 Dan Túrell Prize.

OM NATTEN SER JEG LYSET

Om natten ser jeg lyset
mens asfalten lægges bag mig
fødderne går af sig selv
og stjernerne
skriger deres eksistens
i mine udvidede pupiller
og suges sammen med røgen
fra cigaretten
mellem mine fingre
langt ned i lungerne
ind i kroppen
sammen med den kølige aftenluft
der danner dis om læberne
og ord på tungen
og drømme i tankerne
og håb i sindene
og træerne risler i ørerne
og skubber bladene skrattende over vejene
og bilerne skaber skygger
og skubber midlertidigt mørket til side
og katte kigger gulligt ud af carporte
med øjne som barndommens monstre
og hjertet banker i brystkassen
og frosten niver i huden
og vinden hænger dovent på hjørnerne
og flagstængerne klapper taktfast
og skorstenene stirrer rødt mod himlen
og fjernsynene messer blå fra stuerne
og vinduerne giver bygningerne øjne
og smøgen lyser kortvarigt ansigtet op
som et trofast fyrtårn
for hvert enkelt sug

Denmark | Danija

Klausas Hioksbro gimė 1980 m. Poetas, prozininkas, kūrybinio rašymo dėstytojas. Vadina save bytniku, vienas aktyviausių Danijos sakytinės poezijos (*spoken word*) žanro atlikėjų. Surengė daugiau nei pustrčio tūkstančio pasirodymų Danijoje ir daugelyje

Šiaurės Europos šalių. Scenoje skaito ir tradiciškai, ir improvizuoja, neretai ir su grupe ar pavieniais muzikantais. Su įvariais Danijos atlikėjais ir grupėmis nuo 2007 m. išleido daugiau nei dvidešimt poezijos ir muzikos albumų. Organizavo kelių Kopenhagos

poezijos klubų ir projektų veiklą. 2005 m. pelnė Poezijos dienos publikos apdovanojimą, 2011 m. – Dano Túrello prizą. Išleido eilėraščių rinkinį *Alt for meget den gode* (*Per daug gero*, 2010).

NAKTIMIS AŠ REGIU ŠVIESĄ

Naktimis aš regiu šviesą
kol už manęs vyniojasi asfaltas
kojos pačios dėliojasi
o žvaigždės
klykia savo buvimą
mano išsiplėtusiuose vyzdžiuose
ir įsisiurbia vidun kartu su
cigaretės dūmais
tarp mano pirštų
gilyn gilyn į plaučius
į kūną
kartu su vakaro vėsa
nuo kurios ant lūpų krenta rasa
o ant liežuvių žodžiai
o į mintis svajonės
o į protus viltys
o ausyse ošia medžiai
ir gatvėmis nušlama lapai
ir mašinos meta šešėlius
ir trumpam nustumia tamsą į šalį
ir katės žvelgia geltonai nuo stoginių
vaikystės pabaisų akimis
ir širdis daužosi krūtinėje
ir šaltis kandžioja odą
ir vėjas tingiai suka už kampo
ir vėliavų stiebai ploja į ritmą
ir kaminai dėbso raudonai į dangų
ir televizoriai svetainėse rodo mėlynai
ir langai duoda pastatams akis
ir dūmai trumpam nušviečia veidą
kaip ištikimas kelrodis
kiekvieno įkvėpimo

Bibliografija

Nuo rugpjūčio iki rugpjūčio Lietuvoje
išleistų poezijos knygų bibliografija

Bibliography of poetry books published
in Lithuania from August to August

Bibliography

Originalioji poezija

Stanislovas Abromavičius,
Myli tą, kas ją paglosto:
eiluotos mįslės vaikams,
Kaunas: Dajalita, 2022.

Greta Ambrazaitė, *Adela*,
Vilnius: Lietuvos rašytojų
sąjungos leidykla, 2022.

Atokios stotys 2022:
Lietuvos periferijoje ir
emigracijoje gyvenančių
lietuvių poetų almanachas,
sudarė Vytautas Kaziela,
Utena: Kamonada, 2022.

Valdas Aušra, *Chronos ir
Kairos*, Vilnius: Slinktys,
2022.

Dovilė Bagdonaitė, *Takeliai
žolėje*, Vilnius: Bazilisko
ambasada, 2022.

Vainius Bakas,
Pasiklydusios kulkos: karo
metadienoraštis, Vilnius:
Slinktys, 2023.

Albinas Bernotas, *Per Vilnių
lekia žąsys*, sudarė Donata
Mitaitė, Vilnius: Lietuvių
literatūros ir tautosakos
institutas, 2023.

Vladas Braziūnas, *Kuosos
Kro namai ir atvirkščiai*,
Vilnius: Lietuvos rašytojų
sąjungos leidykla, 2022.

Nerijus Cibulskas, *Epochė*,
Vilnius: Lietuvos rašytojų
sąjungos leidykla, 2022.

Daiva Čepauskaitė, *Kaip
Grikis berniuką augino*,
Kaunas: Žalias kalnas, 2022.

Ramūnas Čičelis, *Siena*,
Kaunas: Kauko laiptai, 2023.

Steponas Algirdas
Dačkevičius, *Skruzdėlynas
po šaukštu*, Vilnius: Slinktys,
2023.

Original poetry

Romas Daugirdas, *Šuns era*,
Vilnius: Homo liber, 2022.

*Dvidešimt Antano Miškinio
premijos laureatų*, sudarė
Vytautas Kaziela, Utena:
Kamonada, 2022.

Er Minija, *Lietaus upės*,
Vilnius: Homo liber, 2022.

Zita Gaižauskaitė, *Pavasario
linksmybės:* eilėraščiai
vaikams, Kaunas: Spaudos
praktika, 2023.

Daiva Genienė, *Nuodėmės
parabolė*, Vilnius: Homo
liber, 2023.

Arvydas Genys, *Ir grasos
grimasos*, Vilnius: Homo
liber, 2023.

Liudvikas Giedraitis, *Dėl
žodžio gimtojo*, Kaunas:
Kauko laiptai, 2023.

Jonas Jackevičius, *Laiko
skeveldros*, Vilnius: Trys
žvaigždutės, 2022.

Edmundas Janušaitis,
Žaliakalnio ložė: įvardyti
eilėraščiai, Kaunas: Naujasis
lankas, 2022.

Dovilė Jonušytė, *Nuogais
delnais*, Vilnius: Slinktys,
2023.

Kadagių uogos: JAV lietuvių
poezijos pavasaris 2023,
sudarė Sandra Avižienytė,
Alytus: S. Avižienytė, 2023.

Donaldas Kajokas, *Dieviškos
slėpynės*, sudarė Elena
Baliutytė, Vilnius: Lietuvių
literatūros ir tautosakos
institutas, 2023.

Algimantas Kaminskas,
Per lygumą didžiai važiuoju,
Vilnius: Homo liber, 2022.

Algimantas Kaminskas,
Per lygumą didžiai važiuoju:
antroji knyga, Vilnius: Homo
liber, 2022.

Elena Karnauskaitė,
Atvirukai iš kurorto, Kaunas:
Kauko laiptai, 2023.

Julius Keleras, *Virtuvėlė
pilna Ukmergės*, Vilnius: 58
sapai, 2022.

Nijolė Kliukaitė, *Naktelės:*
trioletai kitaip, Klaipėda:
Eglės leidykla, 2022.

Justins Kobėliūs, *Dā dongou
nematont, bet žemė jau
žėnont:* eilėraščių stacjės,
Vilnius: Regionų kultūrinių
iniciatyvų centras, 2023.

Vytautas Landsbergis,
Laikinas numas: organizuoti
tekstai III, parinko Vytautas
V. Landsbergis, Vilnius:
Dominicus Lituanus, 2022.

Vytautas V. Landsbergis,
Dienanaktis: paeiliuoti
tekstai, Vilnius: Dominicus
Lituanus, 2023.

Likę poezijos veidais, sudarė
Petras Palionis, Jurgita
Davidavičiūtė, Kaunas:
Naujasis lankas, Kauno
meno kūrėjų asociacija,
2022.

Jonas Liniauskas, *Vėjo akys*,
Vilnius: Slinktys, 2023.

Literatūrinės slinktys 2022:
jaunųjų rašytojų ir dailininkų
kūryba, Vilnius: Slinktys,
2022.

Pranciška Regina
Liubertaitė, *Atlaikant vėjus:*
atrinktinių lyrika, Vilnius:
Homo liber, 2023.

Pranciška Regina Liubertaitė, *Atverčių žydėjimas*: atrinktinė lyrika, Vilnius: Homo liber, 2022.

Mačiau Vilnių: poezijos antologija, sudarė Mindaugas Kvietkauskas, Alvydas Šlepikas, Vilnius: VŠĮ „Vilnius UNESCO literatūros miestas“, 2023.

Justinas Marcinkevičius, *Voro vestuvės*: [poema vaikams], Vilnius: Alma litera, 2023.

Marius Marcinkevičius, *Ilgi eilėraščiai trumpiems*: (ir keletas trumpų ilgims), Kaunas: Misteris Pinkmanas, 2023.

Anzelmas Matutis, *Kas žmogiuo širdyje*: eilėraščiai ir poemos, sudarė Vytautas Matulevičius, Vilnius: Slinktys, 2022.

Jutta Noak, *Laikas pralenkia mus*, Kaunas: Kauko laiptai, 2023.

Ernestas Noreika, *Akvanautai*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2022.

Gintaras Patackas, *Karo kronika*, Kaunas: Kauko laiptai, 2022.

Sandra Petraškaitė-Pabst, *Kiaunės jaukinimas*, Kaunas: Kauko laiptai, 2022.

Poetinis Druskininkų ruduo = Druskininkai Poetic Fall: almanachas, sudarė Vytautas Dekšnys, Dominykas Norkūnas, Vilnius: Vaga, 2022.

Poezijos pavasaris: almanachas, sudarė Kornelijus Platelis, Vilnius: Rašytojų klubas, 2023.

Daina Pranckietytė, *Juodas paukštis*, Vilnius: Homo liber, 2022.

Henrikas Radauskas, *Visi eilėraščiai*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2022.

Auris Radzevičius-Radius, *Tuštumos duomenys*, sudarė Greta Ambrazaitė, Simonas Bernotas, Dominykas Norkūnas, Vilnius: Bazilisko ambasada, 2023.

Ieva Rudžianskaitė, *Trylikasis mėnuo*, Kaunas: Kauko laiptai, 2023.

Viktoras Rudžianskas, *Arbata papėdėje*, Kaunas: Kauko laiptai, 2023.

Česlovas Skaržinskas, *Tyka*, Kaunas: Kauko laiptai, 2022.

Rasa Stankevičienė, *Tas visa merkiantis lietus*, Kaunas: Kauko laiptai, 2022.

Rimvydas Stankevičius, *Įsitvėrimai*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2023.

Nijolė Marytė Šerniūtė, *Nesugalvojau saulės*, Vilnius: Slinktys, 2023.

Antanas Šimkus, *Vakaras dega*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2022.

Kristina Tamulevičiūtė, *Gyvybė*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2023.

@poetasTomas [T. Taškauskas], *Priešnuodžiai*, Vilnius: Visa Lietuva, 2023.

Tomas Taškauskas, *Raudų siena*: epitafijos Lietuvos partizanams, Vilnius: Slinktys, 2022.

Milda Telksnytė, *Mane mylėjo ežerai*, Vilnius: Homo liber, 2023.

Vladas Vaitkevičius, *Dabar viskas kitaip*, Kaunas: Naujasis lankas, 2023.

Vėjo varpeliai = Wind chimes = Колокольчики ветра: haiku, sudarė, tekstus į anglų ir rusų k. vertė Artūras Šilanskas, Vilnius: Slinktys, 2023.

Dovilė Zelčiūtė, *Koks tavo vardas?*, Kaunas: Kauko laiptai, 2023.

Tadas Žvirinskis, *Sonetariumas*: sonetų rinktinė, Vilnius: Slinktys, 2022.

Ванда Марцінш душ Рэйш, *Мора Мары*: вершы, Клайпеда: Выдавецтва-друкарня С. Ёкужыса, 2022.

Hans Carl Artmann, *Neužgimusi žinia*: 90 sapnų, iš vokiečių k. vertė Gytis Norvilas, Vilnius: Bazilisko ambasada, 2022.

Atmintis, ugnis, deguonis: iš mūsų laiko Ukrainos poezijos, sudarė ir iš ukrainiečių k. vertė Antanas A. Jonynas, Vilnius: Odilė, 2022.

Baltai raudonai baltai: šiuolaikinės baltarusių poezijos antologija, sudarė Marius Burokas, Vytas Dekšnys, iš baltarusių k. vertė Marius Burokas, Vladas Braziūnas, Daiva Čepauskaitė ir kt., Vilnius: Bazilisko ambasada, 2022.

Richard Brautigan, *Tabletė versus katastrofa Springhilo šachtoje*: eilėraščių rinktinė, iš anglų k. vertė Dominykas Norkūnas, Julius Keleras, Vilnius: Bazilisko ambasada, 2022.

Julia Donaldson, *Grufo vaikas*: eiliuota pasaka, iš anglų k. vertė Vainius Bakas, Vilnius: Alma littera, 2022.

Sylvia Fischerová, *Kruvinas kelis*, sudarė ir iš čekų k. vertė Almis Grybauskas, Vilnius: Bazilisko ambasada, 2022.

Lea Goldberg, *Nuomojamas butas*, vertė Antanas A. Jonynas, Nathan Gitkind, Kaunas: Žalias kalnas, 2022.

Aldona Gustas, *Laikas išlaiko = Zeit zeitigt*, iš vokiečių k. vertė Antanas A. Jonynas, Vilnius: Bazilisko ambasada, 2023.

Zbigniew Herbert, *Trapūs būties uostai = Kruche porty istnienia*: poezijos rinktinė, sudarė ir iš lenkų k. vertė Žilvinas Norkūnas, Vilnius: Bazilisko ambasada, 2022.

Antanas A. Jonynas, *Inna się nocą zdaje delta dloni*, į lenkų k. vertė Adam Pomorski, Sava Rimickaitė, Wrocław–Voinovicės: Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego, 2023.

Aušra Kaziliūnaitė, *osobista pustka / mano niekas*, į lenkų k. vertė Paulina Ciucka, Liublinas: Warsztaty Kultury, 2023.

Ilya Kaminsky, *Kurčiųjų respublika*, iš anglų k. vertė Aistis Žekevičius, Vilnius: Bazilisko ambasada, 2023.

Monta Kroma, *Lūpos. Tū. Lūpos. Aš.*, sudarė ir iš latvių k. vertė Dominykas Norkūnas, Vilnius: Bazilisko ambasada, 2023.

Mani Leib, *Pasakaitė eilėmis apie mamą su trimis sūnumis*, iš jidiš k. vertė Miglė Anušauskaitė, Vainius Bakas, Vilnius: Slinktys; Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė, 2022.

Oleh Lyšeha, *Didysis tiltas*, iš ukrainiečių k. vertė Vytas Dekšnys, Vilnius: Bazilisko ambasada, 2023.

Hermanis Margers Majevskis, *Pretstraumės čuksti = Priešpriešinės srovės kuždesiai*: eilėraščių rinktinė, sudarė Vladas Braziūnas, iš latvių k. vertė Vladas Braziūnas, Vaidotas Daunys, Judita Vaičiūnaitė ir kt., Vilnius: Hieronymus, 2022.

Adomo Mickevičiaus *poezija. Pirmas tomas = Poezye Adama Mickiewicza. Tom pierwszy*, iš lenkų k. vertė Regina Koženiauskienė, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2022.

Salomėja Nėris, へびの王妃エグレ = *Eglė žalčių karalienė*, į japonų k. vertė Aya Kimura, Tokijas: Furansudo, 2022.

Frank Norten, *Šiaurėje turi švesti saulė = Im Norden soll eine Sonne leuchten*, iš vokiečių k. vertė Antanas A. Jonynas, Vilnius: Tyto alba, 2023.

Schirin Nowrousian, *Wilna-Worte = Vilniaus žodžiai*, iš vokiečių ir anglų k. vertė Austėja Merkevičiūtė, Vilnius: Hieronymus, 2022.

Bruno K. Öjjer, *Sidabro juodumo*, iš švedų k. vertė Liana Ruokytė-Jonsson, Gintaras Grajauskas, Vilnius: Apostrofa, 2023.

Artis Ostups, *Gestai ir kt. eilėraščiai*, iš latvių k. vertė Dominykas Norkūnas, Vilnius: Bazilisko ambasada, 2023.

Sigitas Parulskis, *Trenodie senza coro*, į italų k. vertė Pietro U. Dini, Novi Ligure: Joker, 2021.

Alejandra Pizarnik, *Darbai ir naktys*, iš ispanų k. vertė Greta Ambrazaitė, Vilnius: Bazilisko ambasada, 2022.

Jan Polkowski, *Balsai* = Głosy, iš lenkų k. vertė Eugenijus Ališanka, Vilnius: Tyto alba, 2023.

Ales' Razanau, *Žodžiai nutilo: tylon beldžiasi širdis*. Punktyrai = Слова ацхілі немагу стукае сэрца. Пункціры, iš baltarusių k. vertė Alma Lapinskienė, Vilnius: Hieronymus, 2022.

Rumi, *Meilės ir išminties knyga*, vertė Eugenijus Ališanka, Vilnius: Alma litera, 2022.

Tomasz Snarski, *Žiemos visada bus baltos*, iš lenkų k. vertė Birutė Jonuškaitė, Kaunas: Kauko laiptai, 2022.

Susitikimai: 100 eilėraščių iš Ukrainos ir Lenkijos, iš ukrainiečių k. vertė Antanas A. Jonynas, iš lenkų k. vertė Eugenijus Ališanka, Vilnius: Tyto alba, 2023.

Wisława Szymborska, *33 eilėraščiai* = 33 wiersze, iš lenkų k. vertė Tomas Venclova, Vilnius: Apostrofa, 2023.

Tomaž Šalamun, *104 eilėraščiai*, sudarė ir iš slovėnų k. vertė Laima Masytė, Vilnius: Hieronymus, 2022.

Rabindranath Tagore, / *Anapus*, vertė Vytautas Landsbergis, Vilnius: Dominicus Lituanus, 2022.

Tomas Venclova, *Znaci jezika*, į serbų k. vertė Biserka Rajčić, Belgradas: Treći Trg – Srebrno drvo, 2022.

Kārlis Vērdiņš, *Vidaus tvarkos taisyklės* = Iekšējās kārtības noteikumi, sudarė ir iš latvių k. vertė Audrius Musteikis, Vilnius: Slinktys, 2022.

Versopolis: Kateryna Kalytko, iš ukrainiečių k. vertė Vytautas Dekšnys, Małgorzata Lebda, iš lenkų k. vertė Vytautas Dekšnys, Druskininkai: Poetinis Druskininkų ruduo, 2022.

Jonas Zdanys, *Dviveidės gatvės*: eilėraščių rinktinė, iš anglų k. vertė Dominykas Norkūnas, Kornelijus Platelis, Vilnius: Odilė, 2022.

Serhij Žadan, *tarsi žuvį į juodą krantą*: verlibrai, 2001–2021, sudarė Marius Burokas, iš ukrainiečių k. vertė Vytautas Dekšnys, Vilnius: Kitos knygos, 2023.

XXXIII
POETINIO
DRUSKININKŲ
RUDENS AIDAI

ECHOES OF
THE 33RD
DRUSKININKAI
POETIC FALL

Poezijos frontas

XXXIII Poetinis Druskininkų ruduo vyko 2022 metų rugsėjo 28 – spalio 4 dienomis. Poetai, kurių eilėraščiai spausdinami praėjusių metų PDR almanache: Aliis Aalmann (Estija; vertė Agnė Bernotaitė-Jakubčionienė), Eugenijus Ališanka (Lietuva; vertė Rimas Užgiris), Elvīra Bloma (Latvija; vertė Dominykas Norkūnas), Laurent Bouisset (Prancūzija; vertė Dainius Gintalas), Krzysztof Czyżewski (Lenkija; vertė Kornelijus Platelis), Šota Jatašvili (Sakartvelas; vertė Dominykas Norkūnas, Giorgi Kobakidze), Zita Mažeikaitė (Lietuva; vertė Medeinė Tribinevičius), Sara Poisson (Lietuva; vertė Ada Valaitis), Nojus Saulytis (Lietuva; vertė Rimas Užgiris), Julija Stachivska (Ukraina; vertė Vytas Dekšnys), Dinko Telečan (Kroatija; vertė Antanas A. Jonynas), J. C. Todd (JAV; vertė Marius Burokas), Rimas Užgiris (Lietuva; vertė Marius Burokas), Agnė Žagrakalytė (Lietuva; vertė Rimas Užgiris). Almanacho įvadą „bus dar tų eilėraščių“ parašė ankstesnių metų Jotvingių premijos laureatas Dainius Gintalas.

Festivalyje savo eilėraščius skaitė visi šie Lietuvos poetai, išskyrus Zitą Mažeikaitę, taip pat užsienio svečiai, išskyrus Juliją Stachivską. Nuo 2015 m. festivalis „Poetinis Druskininkų ruduo“ yra tarptautinės poezijos platformos VERSOPOLIS dalis. „Versopolio“ šūkis: „Kur poezija gyvena“ (*Where poetry lives*). Šio projekto tikslas – suteikti galimybę pasirodyti jauniems, kylantiems poetams ir leisti jiems būti išgirstiems už savo valstybės sienų. 2022 m. į PDR buvo pakviestos dvi projekto „Versopolis“ poetės: Kateryna Kalytko (Ukraina; vertė Vytas Dekšnys) ir Małgorzata Lebda (Lenkija; vertė Vytas Dekšnys). Festivalyje dalyvavo ir savo eilėraščius skaitė Małgorzata Lebda. Įvyko visi programoje numatyti festivalio renginiai: du almanache spausdinamų poetų skaitymai, lietuvių poetų popietė centre „Dainava“, užsienio svečių popietė, kurioje skaitė poetai Kateryna Michalicyna (Ukraina), Kārlis Vērdiņš (Latvija), o Gerardo Beltrano (Meksika, Lenkija) eilėraščius skaitė jo vertėjas Simonas Bernotas. Taip pat vyko jaunųjų poetų skaitymai, mėgstamo eilėraščio skaitymai Druskininkų V. K. Jonyno galerijoje ir treji skaitymai Vilniuje: almanacho pristatymas kavinėje „Vėjai“, baigiamasis renginys MO muziejuje ir Baltijos šalių autorių skaitymai bei „No More Amber“ žurnalo pristatymas Lietuvos nacionalinio muziejaus parodų erdvėje „Istorijų namai“.

Pentkadienio rytą poetai vyko susitikti su Druskininkų mokyklų mokiniais. Susitikimai vyko Druskininkų „Atgimimo“ mokykloje, „Ryto“ gimnazijoje, „Saulės“ pagrindinėje mokykloje ir Viečiūnų progimnazijoje. Susitikimuose dalyvavo festivalio svečiai ir lietuvių poetai. Susitikime su ukrainiete poete K. Michalicyna dalyvavo ir vaikai iš Ukrainos, šiuo metu gyvenantys Druskininkuose.

Vėliau, pakėlus festivalio vėliavą, vyko diskusija tema „Poezija po Bučos“, ją moderavo Dalius Jonkus. Kaip ir kiekvienais metais, surengtas PDR almanacho ir kitų per metus išleistų poezijos knygų pristatymas bei mažoji knygų mugė, juos vedė Alvydas Šlepikas. Buvo pristatyta Eglės Frank

The Frontline of Poetry

The 33rd Druskininkai Poetry Fall (PDR) festival took place in 2022, between September 28 and October 4. Poetry written by the following authors was published in last year's PDR anthology: Aliis Aalmann (Estonia, translated by Agnė Bernotaitė-Jakubčionienė), Eugenijus Ališanka (Lithuania, translated by Rimas Užgiris), Elvīra Bloma (Latvia, translated by Dominykas Norkūnas), Laurent Bouisset (France, translated by Dainius Gintalas), Krzysztof Czyżewski (Poland, translated by Kornelijus Platelis), Shota Iatashvili (Georgia, translated by Dominykas Norkūnas and Giorgi Kobakhidze), Zita Mažeikaitė (Lithuania, translated by Medeinė Tribinevičius), Sara Poisson (Lithuania, translated by Ada Valaitis), Nojus Saulytis (Lithuania, translated by Rimas Užgiris), Julia Stakhivska (Ukraine, translated by Vytas Dekšnys), Dinko Telečan (Croatia, translated by Antanas A. Jonynas), J. C. Todd (USA, translated by Marius Burokas), Rimas Užgiris (Lithuania, translated by Marius Burokas), Agnė Žagrakalytė (Lithuania, translated by Rimas Užgiris). The previous year's Yotvingian laureate Dainius Gintalas wrote the foreword to the anthology titled "we won't run out of poems".

All the abovementioned Lithuanian as well as foreign poets read their poetry during the festival, with the exception of Zita Mažeikaitė from Lithuania and Julia Stakhivska from Ukraine.

Since 2015, the PDR festival has included the international poetry platform Versopolis, which is represented by the slogan "Where poetry lives". The project is aimed at giving a voice to young writers and the opportunity to be heard outside their native countries. Two poets from the Versopolis platform were invited to attend PDR in 2022: Kateryna Kalytko (Ukraine) and Małgorzata Lebda (Poland, both translated by Vytas Dekšnys). Their works were published in a separate trilingual book, with poems presented in the original, English, and Lithuanian languages. The festival was attended by only one of them, Małgorzata Lebda.

All the planned events of the festival took place: two evening readings of the poets published in the anthology, afternoon readings by Lithuanian poets at the Druskininkai health center Dainava, afternoon readings by other foreign guests: Kateryna Mikhalitsyna (Ukraine), Kārlis Vērdiņš (Latvija), and the poems of Gerardo Beltran (Poland, Mexico), which were read by his translator Simonas Bernotas. The young authors' readings as well as the favourite poem reading were held at the M. K. Čiurlionis Museum. Three events occurred in Vilnius: the launch of the anthology at the bar Vėjai, the closing event at the MO Museum, and the presentation of the *No More Amber* journal at the House of Histories of the National Museum of Lithuania.

On Friday morning, the poets went to meet the schoolchildren of Druskininkai schools. A meeting with the Ukrainian poet K. Mikhalitsyna was also attended by Ukrainian children temporarily living in Druskininkai.

fotografijų paroda „Ne ginklu“. Penktadienio vakaro skaitymus vedė Eglė Frank ir Marija Mažulė. Jaunųjų skaitymų vakarą vedė ir jaunuosius poetus atrinko Greta Ambrazaitė ir Mantas Balakauskas. Dar vėliau įvyko Donato Petrošiaus vedamas renginys „Atviras mikrofonas“, o vidurnaktį – slaptieji skaitymai centro „Dainava“ kieme, prie laužo.

Šeštadienio rytą V. K. Jonyno namuose-galerijoje vyko dviejų eilėraščių – kito poeto mėgstamiausio eilėraščio ir savojo – skaitymai. Vedė tradiciškai Ričardas Šileika ir Dainius Gintalas. Vėliau „Bubilo“ salėje – poetų svečių skaitymai, juos vedė Rūta Elijošaitytė-Kaikarė. Po jų ten pat vyko lietuvių poezijos skaitymų popietė „Žvalgyba“, ją vedė Dainius Dirgėla, skaitė Laima Kreivyte, Mantas Balakauskas, Almis Grybauskas, Liutauras Leščinskas, Daiva Čepauskaitė, Arnas Ališauskas, Jurgita Jasponytė, Nijolė Daujotytė, Ernestas Noreika. 2021-aisiais po kelerių metų pertraukos vėl surengtas jaunųjų poezijos aptarimas, jis įvyko ir 2022 m. Su jaunaisiais poetais bendravo Daiva Čepauskaitė, Antanas A. Jonynas, Kornelijus Platelis, Alvydas Šlepikas.

Šeštadienio vakare įvyko iškilmingas PDR baigiamasis poezijos vakaras, jį vedė Daiva Čepauskaitė ir Zigmas Pakšaitis. Buvo įteiktos Jotvingių ir Jaunojo jotvingio premijos. Jotvingių premija apdovanotas Gintaras Grajauskas už eilėraščių knygą *Nykstamai menkų dydžių poveikis megastruktūroms* (Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2021), Jaunojo jotvingio premija – poetas Ramūnas Liutkevičius už knygą *Šokis įsuka šviesą* („Bazilisko ambasada“, 2021). Antano A. Jonyno prizas atiteko Justinai Žvirblytei, o žurnalo „Nemunas“ prizas „Poezija mus vienija ir jungia“ – Mariui Burokui.

Po apdovanojimų tradiciškai paskelbti ir apdovanoti anoniminių eilėraščių konkursų nugalėtojai. Buvo rašomi: vienas eilėraštis, eilėraštis tema „Poezijos frontai“, humoristinis eilėraštis tema „O aš jums tuoj parodysiu...“

Po baigiamojo vakaro Agnė Žagrakalytė pakvietė į tradicinį aukcioną. Jame buvo parduotas ne vienas rankraštis, kiti poetams svarbūs daiktai ir dalykai; visos surinktos lėšos perduotos Ukrainos kariams bei poetės K. Michalicynos globojamai gyvūnų prieglaudai. Vėlai vakare vyko Simono Bernoto ir Dovydo Grajausko vedama diskoteka.

Sekmadienį festivalis grįžo į Vilnių, čia PDR svečiai ir laureatai dalyvavo laureatų skaitymuose MO muziejuje, vedė Rimas Užgiris ir Indrė Valantinaitė. Antradienį „Istorijų namai“ su Lietuvos rašytojų sąjunga pakvietė į Baltijos šalių autorių skaitymus bei žurnalo „No More Amber“ pristatymą, juos vedė poetė Indrė Valantinaitė.

Later, once the festival's flag was raised, a panel discussion titled "Poetry after Bucha" was held, moderated by Dalius Jonkus. Just as in the previous years, presentations of the PDR anthology and other books published during the year, presented by Alvydas Šlepikas, were organized, as was the mini-book fair. Eglė Frank held her photography exhibition "Without Weapons". Eglė Frank also presented the Friday evening readings together with Marija Mažulė. The young poets' readings were hosted and the authors selected by Greta Ambrazaitė and Mantas Balakauskas. The night was concluded with an open mic reading hosted by Donatas Petrošius and the secret midnight readings by Mint Vinetu bookstore and café.

Saturday morning began with two poem readings, one by the reader and a favourite poem of another poet, which were held at the V. K. Jonynas house-gallery, moderated as usual by Dainius Gintalas and Ričardas Šileika. Later, various guest poets read at Bubilas Hall, hosted by Rūta Elijošaitytė-Kaikaarė. The subsequent poetry afternoon "Reconnaissance" readings were held here too, presented by Dainius Dirgėla, where Laima Kreivytė, Mantas Balakauskas, Almis Grybauskas, Liutauras Leščinskas, Daiva Čepauskaitė, Arnas Ališauskas, Jurgita Jasponytė, Nijolė Daujotytė, and Ernestas Noreika read their poems. In 2021, after a several-year hiatus, the festival again held its discussion of young poets' work, as in 2022.

The festive gala poetry evening took place on Saturday night. Daiva Čepauskaitė and Zigmas Pakštaitis hosted the event. The Yotvingian and Young Yotvingian prizes were awarded: the Yotvingian Prize went to Gintaras Grajauskas for his poetry book *Effects of the Exceedingly Small Sizes on Megastructures* (Lithuanian Writers' Union Publishers, 2022). Ramūnas Liutkevičius received the Young Yotvingian Prize for his book *The Dance Turns In the Light* (Bazilisko ambasada, 2022). The Antanas A. Jonynas Prize was awarded to Justina Žvirblytė. The Poetry Binds and Unites Us Prize, established by the cultural magazine *Nemunas*, went to Marius Burokas.

As is the tradition, the ceremony was concluded with awards given to the winners of the anonymous poetry contests: a single poem contest, a poem on the theme "The Frontlines of Poetry" and a humorous poem on the theme "Now I Will Show You."

After the readings, Agnė Žagrakalytė hosted the traditional auction. A couple of manuscripts and other things important to poets were sold, all the money raised was allocated to Ukrainian soldiers and to the animal sanctuary founded by the Ukrainian poet K. Mikhalitsyna. The Saturday night disco was hosted by Simonas Bernotas and Dovydas Grajauskas.

On Sunday, the festival returned to Vilnius, where the PDR guests gave readings with the festival laureates at MO Museum, hosted by Rimas Užgiris and Indrė Valantinaitė. On Monday, the House of Histories and the Lithuanian Writers' Union invited the festival guests to attend readings of Baltic authors and the presentation of *No More Amber: The Baltic Literary Review*, hosted by Indrė Valantinaitė.

GINTARAS GRAJAUSKAS

Gintaras Grajauskas gimė 1966 m. Marijampolėje, užaugo ir gyvena Klaipėdoje. Baigė S. Šimkaus aukštesniąją muzikos mokyklą, taip pat studijas Lietuvos valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultetų Džiazo katedroje. Dirbo radijuje ir televizijoje, nuo 1994 m. dienraščio *Klaipėda* literatūrinio leidinio *Gintaro lašai* sudarytojas. Nuo 2008 m. – Klaipėdos dramos teatro literatūrinės dalies vedėjas; nuo 2018 m. – Klaipėdos dramos teatro meno vadovas. Pirmame šio amžiaus dešimtmetyje rengė kasmetinį Lietuvos poetų sambūrį „Placdarmas“. Grojo bosine gitara

ir dainavo bliuzroko grupėje „Kontrabanda“, džiazroko grupėje „Rokfeleriai“. Su jomis išleido šešis albumus. Pastaraisiais metais vis labiau sieja savo gyvenimą su teatru. Vienas iš tarptautinio teatro festivalio „TheATRIUM“, nuo 2017 m. vykstančio Klaipėdoje, kūrėjų ir organizatorių, festivalio „TheATRIUM“ meno vadovas. Devynių poezijos rinkinių, dviejų esė knygų, romano *Erezija* ir dviejų pjesių rinkinių autorius. Jo poezijos knygos išleistos Vokietijoje, Švedijoje, Lenkijoje, Italijoje, Islandijoje, Ukrainoje ir Jungtinėje Karalystėje. Pjesė *Rezervatas*

Prancūzijoje išleista atskira knyga. Eilėraščių išversta į anglų, vokiečių, švedų, olandų, korėjiečių, suomių, lenkų, latvių, estų, rusų ir kt. kalbas, publikuota šių šalių periodikoje ir rinkiniuose. Poezijos pavasario (2000), Vyriausybės kultūros ir meno (2013), Lietuvos rašytojų sąjungos (2023) ir daugelio kitų premijų laureatas. Apdovanotas Auksiniu scenos kryžiumi (2008) už geriausią nacionalinės dramaturgijos kūrinį *Mergaitė, kurios bijojo Dievas*. Išvertė lenkų, baltarusių, ukrainiečių, švedų, rusų poezijos ir pjesių.

KAI MAN BUVO DVYLIKA, MAČIAU ABBA

kai man buvo dvylika
aš mačiau ABBA

kartais nutikdavo toks stebuklas
ypatingomis oro sąlygomis
švedų televizijos signalas
perskrisdavo Baltijos jūrą

ir pasiekdavo mažą okupuotą šalį
kurioje gyvenau aš neklystamai
vadovaujamas generalinio sekretoriaus
Leonido Iljičiaus Brežnevo

junginė jau televizoriaus kanalus
nors kanalų tebuvo du
centrinis Maskvos
ir vietinis Vilniaus

sukau rankenėlę ratu
stebėdamas televizinį sniegą
buvo purvinas rudas ruduo
berods netgi lapkritis

ir tada juos pamačiau

Gintaras Grajauskas was born in 1966 in Marijampolė and was raised, and still lives, in Klaipėda. After graduating from the Jazz Department at the Klaipėda Conservatoire, he worked in radio, television, and publishing. Grajauskas has been the head of the literary department, and later the artistic director, at the Klaipėda Drama Theatre. He is a member of the blues rock group Kontrabanda and the jazz rock group Rokfeleriai, with whom he has released six studio albums. He is the founder,

organizer, and artistic director of the international theater festival TheATRIUM. Grajauskas is the author of nine poetry collections, two essay collections, a novel titled *Erezija* (Heresy), and two collections of plays. His books have been published in Germany, Sweden, Poland, Italy, Iceland, Ukraine, the United Kingdom, and France. His poetry has been translated into English, German, Swedish, Dutch, Korean, Finnish, Polish, Latvian, Estonian, Russian, and other languages. Grajauskas

is the receiver of multiple awards, including the Poetry Spring Prize (2000), Government Prize for Culture and Arts (2013), Lithuanian Writers' Union Prize (2023), and the Golden Cross of the Stage (2008) for the best national work of drama titled *Mergaitė, kurios bijojo Dievas* (The Girl Who Frightened God). He has published poetry and drama translations from Polish, Belarusian, Ukrainian, Swedish, and Russian authors.

WHEN I WAS TWELVE I SAW ABBA

when I was twelve
I saw ABBA

a miracle would occasionally occur
when the weather was particularly fine
a Swedish television signal
would fly across the Baltic Sea

and reach the small occupied country
where I lived, infallibly
governed by General Secretary
Leonid Ilyich Brezhnev

I'd flip though the TV channels
no matter the fact there were only two:
central Moscow
and local Vilnius

I turned the knob in a circle
watching the television snow
it was a dirty brown autumn
must've been November

then I saw them

tie žmonės buvo iš visai kito pasaulio
nebuvo jokio garso bet jie dainavo
jie šypsojosi ir spindėjo ir jie buvo spalvoti
mūsų nespaltotame televizoriuje

ir aš net ir be garso staiga ėmiau ir
supratau viską ką jie dainuoja
nes jie viską dainavo asmeniškai man
liūdnam vaikui kitame jūros krante

jie man dainavo apie pasaulį kuriame
yra nykštukas Nilsas bet nėra Brežnevo
yra Karlsonas ir Pepė Ilgakojinė
ir visai nėra jokio Brežnevo

o vienas iš tų vyrų, berods Bjornas
pamerkė man akį ir pasakė:
vaikė, žmonių pasaulyje yra seksas ir muzika
bet žmonių pasaulyje nėra jokio Brežnevo

jie šypsojosi man, draugiškai linkčiojo
ir dainavo, kad niekas niekur nedingo
kad viskas tebėra ir laukia manęs
kitoje jūros pusėje

viskas lygiai taip,
kaip tu sakei, Bjornai
Brežnevas numirė
Lietuva išsilaisvino

ir vieną dieną stovėjau denyje
žiūrėjau į namelius šcheruose

ir galvojau apie tą vaiką
apie tai kad užaugau
ir kad perplaukiau jūrą

those people were from a completely different planet
there was no sound but they sang
they smiled and they shone and they were in full colour
on our black and white TV

and even without sound I suddenly
understood everything they were singing
because they sang everything directly to me
this sad child on the opposite shore of the sea

they sang to me about a world where
there was Nils the gnome, but there was no Brezhnev
there was Karlsson and Pippi Longstockings
and absolutely no Brezhnev whatsoever

and one of those men, Bjorn it seems
winked at me and said:
child, in the human world there is sex and music
but in the human world there is no Brezhnev

he smiled at me, gave a friendly nod
and sang about how nothing had disappeared
how everything remained and was waiting for me
on the other side of the sea

everything is exactly as you said, Bjorn:
Brezhnev died
Lithuania was freed

and one day I stood on a deck
and looked at the cottages in the skerries

and thought about that child
about the fact that I grew up
and crossed the sea

RAMŪNAS LIUTKEVIČIUS

Jo eilėraščiai spausdinami almanache, 122 p.

2022 m. Jaunojo
jotvingio premijos
laureatas

The winner of the
Young Yotvingian
Prize 2022

His poems are published in this anthology, p. 122.

KELI GB PELENŲ

Nuotrauka, ekrane, autorius nežinomas, amžius apytikris, gal 20 pradžia. Stovi secesiniame bare, su skrybėle, laiko taurelę, šypsosi, už nugaros – baras, ūsuotas barmenas pomaduotu sklaistymu, atraitotom marškinių rankovėm. Abu mirę. Ir tu miręs, Vallejai. Ir vis nauja karta gyvųjų tave cituoja. Įmeta po monetą į aidžią poezijos skardinę. O ten vis tuščia ir tuščia.

Aš delsiu. Savąją tebelaikau saujoj. Tik vartau ekrane nuotraukas. Ten – visi kaip gyvi: perka vyną, flirtuoja, važinėjasi dviračiais, verda valgį. Ten jie ilsisi akimirkos amžinybėj.

Nieko naujo tau nepasakyčiau nei apie gyvus, nei apie mirusius, Vallejai. Atrodo, kad viskas eina į pabaigą, viskas grius, bet ir tau taip tikriausiai atrodė. Žinai, sielos spyruoklė tebėr. Šventumas tebėr. Tebėra ir eilėraščiai.

Tik vis dažniau žiūriu nuotraukas ir galvoju – kiek mūsų visur išsibarstę tau nesuprantamais pikseliais? Kiek Gb pelenų mano kompiuterio urnoj, kiek jų nežinomų nešioja elektronų vėjas?

Žurnalo „Nemunas“
prizu „Poezija mus
vienija ir jungia“
apdovanotas

Winner of the
Nemunas Magazine
Prize: Poetry Binds
and Unites Us

A FEW GBS OF ASHES

A photograph, on the screen, author unknown, the year approximate, maybe early 20s. He stands in a Secession-era bar, dons a hat, holds a glass, smiles, at his back – the bar, a mustachioed bar-man with a pomaded part, rolled up shirtsleeves. Both dead. And you're also dead, Vallejo. And always a new generation of the living cites you, throws a coin into poetry's echoing tin while inside it grows emptier and emptier.

I linger. Holding myself in my cupped hand. I scroll through the photographs on the screen. There everyone is alive: buying wine, flirting, riding bicycles, cooking food. There they rest in an instant of eternity.

I could tell you nothing new about the living or the dead, Vallejo. It looks like everything is heading towards the end, everything will fall, but things also likely looked that way to you too. But you know, the box-spring of the soul remains. Sanctity remains. Poems also remain.

It's just that more often now I look at photographs and think: how many of us are scattered about in those pixels, so foreign to you? How many GBs of ashes are held in the urn of my computer? How many are carried by electronic winds into the unknown?

JUSTINA ŽVIRBLYTĖ

vakuume plaktukas nukrenta
kartu su plunksna
saulės sistemoje
nieko naujo

kūnai juda jie liejasi ir
tveriasi ir dyla
saulės sistemoje
nieko naujo

skambini sakau
nieko naujo
chirurgas skalpeliu praveria odą
ten kraujas prisotintas karščio
mažas ląstelių gumulas
pametęs programą
pamiršęs kūrėją
nerandantis jėgimo

dabar dievas ant mūsų
pyksta jis širsta
kad yra nemirtingas

kreipiuosi į kosmoso tuštumą
ten tebekrinta gimtosios mano
nuodėmės plunksna

Jaunųjų poezijos
skaitymų laureatė,
apdovanota Antano
A. Jonyno prizų

The Antanas
A. Jonynas Prize for
the young poets
reading

in a vacuum a hammer falls
alongside a feather
nothing new
in the solar system

bodies move, they flow and
hold on and vanish
nothing new
in the solar system

you call and I say
nothing new
a surgeon opens the skin with a scalpel
the blood is replete with fever
a small lump of cells
that's lost its program
forgotten its creator
cannot find the entrance

now god is angry
at us, he rages
that he is immortal

I look into the emptiness of the cosmos
and there, still, falls the feather
of my original sin

JURGITA JASPONYTĖ

POSŪKIS

Gudų gatve
rieda ant riedlentės
per karštą ir klampų asfaltą
mergaitė,
dėvinti hidžabą –

už posūkio,
žemiau Nevskio cerkvės,
gatvė keičia pavadinimą
į Lenkų.

Darbininkai ten lieja smalą
lieja asfaltą
lygina volu.
To nežino imigrantų mergaitė
ant riedlentės
už posūkio –

kur gatvė keičia pavadinimą –
lieka žymė.
o tada jau altoriaus link,
kur buvo dušai,
tamsiai žaliai nudažytose duryse
kažkas praurbino skylę,
ir po karšto vandens srove,
tirštų garų debesyje jausdavome,
kaip pro ją atsiveria dievo akis.
Dievo nėra, prisimindavom.
Tik akis,
kuri viską mato,
todėl nėra prasmės slėptis,
tegu ganosi,
nužiūri,
išgano.

Vieno anoniminio
eilėraščio konkursas –
I vieta

Anonymous poem
contest: Open Theme –
first place

THE CORNER

On Gudų¹ street
skating on a skateboard
across hot and viscous asphalt
a girl
in a hijab –

around the corner
below the Nevsky orthodox church,
the street changes names
to Lenkų.²

Workers there pour tar
they pour asphalt
leveling it with a roller.
The immigrant girl doesn't know this
on a skateboard
around the corner –

where the road changes name –
a mark remains.
then off you go to the altar
where the showers were
someone had drilled a hole
in the dark green painted doors
and under the stream of hot water
in the thick cloud of steam we felt
God's eye open.
God does not exist, we would recall.
Only the eye,
all seeing
so there is no sense in hiding
let it graze
notice,
save

Translated by Medainė Tribinevičius

1 Belarusian Street
2 Polish Street

GRAŽVILĖ. BALEISYTĖ

ŽEMUOGĖS TESTAMENTAS

Žemuogių skoniu dėmėta oda
Atgręžia gailų ilgesį
Smingantį užnuodytu kraštu
Ryja dienoms balzganėjant
Susirietusius bestuburiškus sraigių kūnus
O fosiliškos vandenių kojos
Geidulingai apkabina
Beplaukius sėdmenis
Apkritusius susiraičiusiais nuo kaitros
Ankstyvo liūdesio žolynų grįžulais

Kastuvėlių caksėjimas
Džergžteli į dirvos akmenis –
Traiško iliuzorišką viltį
Tinkama dirvos pH sudėtis
Nesugeba paguosti
Meldų tvaikas išspjauna
Vakarykščių suokalbių keršulius

Naktis be pilnaties skausmo
Tik budinčią sielos ausį atgręžus
Kad nepavirstume pirmabūčiais uolų piešiniais
Primerktos akys ragauja
Vidurvasario liepžiedžių medų
Šlama uogienojų lapeliai prikibę
Prie neregimų veido šluotelių

Ant kiekvienos juodosios nakties blakstienos
Kybo po raudoną prisirpusią žemuogę
Nesutraiškytą žalvario amžiaus liudininkę
Neįveikiamą paveldėtoją
Karingai saugančią raudonųjų syvų
Vaisingus užraktus

TESTAMENT OF A WILD STRAWBERRY

The stained skin tasting of wild strawberries
Turns its sorrowful longing
Piercing the poisoned shore
Swallowing days growing white
Curled spineless snail bodies
And fossil-like watery legs
Lustfully clinging
Hairless buttocks
Sagging curled up from the heat
Early melancholy on the grassy manège

The tapping of shovels
Clattering on the pathway stones –
Crushes illusionary hope
And the ground's suitable pH
Is unable to provide comfort
The rushes' stench expectorates
Yesterday's conspiratorial wood-pigeons

A night without the pain of a full moon
Only the ear of the watchful soul turns to you
So you won't turn into indigenous cave drawings
Screwed up eyes taste
Midsummer's linden-blossom honey
Berry stalks murmur, leaves clinging
To the panicles of unseen faces

On every one of night's black eyelashes
Hangs a ripe red wild strawberry
An uncrushed bronze-age witness
Unconquerable heiress
Militantly protecting the red juice
In fruitful locks

LINAS DAUGĖLA

SŪRYMAS

seniau nekalti sovietiniai žmonės
girdavo vaikus valgančius lašinius

buvau tas geras vaikas
valgęs lašinius su duona
ir raugintais agurkais

tada palaikydavau
kaimynams senukams duris
su knyga ir sumuštiniu rankoj
jie dėkodavo duodavo saldinių
juokės kad hėgelį skaitau

kai senoliai išmirė vaikystė išdulkėjo
išmestom knygom
lašiniai sutižo
pelėsinė diena padabino palangę

išpilu perrūgusį sūrį gatvėn
tik sūrumas jau įtekėjęs į venas

praeivis nužiūri mano prėską
vaikystės šešėlį
sūrymo baloj

jei čia būtų mona liza
žiūrėtų taip pat

Vieno anoniminio
eilėraščio konkursas –
III vieta

Anonymous poem
contest: Open Theme –
third place

BRINE

long ago innocent soviet people
would praise children eating bacon

I was that good child
eating bacon with bread
and pickled cucumbers

then I would hold the door
for the elderly neighbours
with a book and a sandwich in hand
they'd thank me and give me a candy
laugh that I was reading hegel

when the elders died out childhood vanished
with the discarded books
the bacon went soft
one day mould adorned the window sill

I pour the over-fermented brine out into the street
only the brine had already flowed into my veins

a passer by notices my insipid
childhood shadow
in the puddle of brine

if it were the mona lisa
they would look at it just the same

POSJET PTICE KOJA DOLJEĆE S NEDALEKOG ISTOKA

Izdržati, izdržati, izdržati, pjeva ptica koja doljeće s nedalekog istoka. Znaš li zašto pjevam, dvonošče bez perja? Zar da ti ugodim, da ukrasim zrak, da na nešto podsjetim, uljepšam tišinu, načinim kulisu? Znaš već nešto, znaj još malo. Znaš što su ruke, znaj što su krila. Izdržati. Ona pjeva, ja pjevam, da mi dođe on, da mi dođe ona iz druge krošnje. A krošnje nisu jedne i druge, ove i one, dvonošče bez perja. U ovima i u onima se vapi, gladije, mrzne, čezne, mitari; izdrži. Ne navijaj za ovu ili onu, ne raspodjeljuj tako kao svi na donjem katu. Nismo takve, beskrili stvore, i nemamo suze koje će komotno pasti na zemlju pod nogama i na čijem ćemo vlažnom tragu stvarati priče. Izdržati, kaže ti ptica, kaže mi ptica, urezati se letom u zatvoren prostor, dozvati nju, dozvati njega, sa sasvim mutnom mišlju o gnijezdu kroz čije će se rubove provlačiti čiste jutarnje zrake. Ti misliš nešto o mjestu s kojega sam doletjela. Ti otežavaš moja krila tom mišlju. A izdržati, izdržati, dvonošče moj bez perja, to bi moglo biti ono što nas spaja, to bi mogao biti grubi prijevod pjeva na jednom i na drugom jeziku, temelj, ako ne zaboraviš da samo ti hoćeš temelj, tu varku po kojoj ne pada perje. Znaš li zašto pjevam, ili biraš ostati u svome zemnijem znanju? Odozdo se čuju pucnjevi i urlici, na zemlju pada pepeo, zastave se usuđuju vijoriti pored krošanja, ej, pored krošanja, zemniče, beskrilniče, a ti si tu, ja sam tu, ona je tu i on je tu da izdržimo, ma čime opremljeni. Krošnja ova ili ona, nebo ili podneblje, rekla sam, otpjevala sam, malo znače. Na mom nedalekom istoku ili na tvom nebliskom zapadu do kojeg doljećem gonjena pucnjevima. Ples koji očekuješ: bit će. Pjev koji očekuješ: bit će. Ali tko će se sjetiti da zaboravi na slijetanje?

Vieno anoniminio eilėraščio konkursas – IV vieta

Anonymous poem contest: Open Theme – fourth place

PAUKŠČIO IŠ ARTIMŲJŲ RYTŲ APSILANKYMAS

Ištvėrti, ištvėrti, ištvėrti, gieda paukštis, kuris atskrido iš Artimųjų Rytų. Ar žinai, kodėl aš giedu, dvikoji be plunksnų? Kad tave paguosčiau, kad praskaidrinčiau dieną, kad ką nors priminčiau, tylos nejauką nugincčiau, sukurčiau aplinką? Žinai nedaug, sužinok daugiau. Žinai, kas yra rankos, kas yra sparnai. Ištvėrti. Ji gieda, aš giedu, kad ir jis, ir ji pas mane atskristų iš kitos lajos. Bet lajos nėra viena ir kita, ta ir ana, dvikoji be plunksnų. Ir vienose, ir kitose šaukiama, badaujama, nekenčiama, ilgimasi, veisiamasi; ištvėrti. Nesizavėk viena ar kita, nedalinki taip, kaip visi šituos kraštuos. Mes ne tokie, besparni sutvėrime, neturim mes ašarų, kurios patogiai kristų ant žemės po kojomis, kurių drėgnais takais kurtume pasakojimus. Ištvėrti, sako tau paukštis, sako man paukštis, sparnais įsirežti į uždara erdvę, prišaukti ją, prišaukti jį, padrikusiomis mintimis apie lizdą, kurio kraštai trauks gaivius rytinius spindulius. Kažką galvoji apie kraštą, iš kurio atskridau. Mano sparnus tomis mintimis apsunkini. Bet ištvėrti, ištvėrti, dvikoji mano be plunksnų, tai galėtų būti mūsų skirtis, galėtų būti grubus giesmės vertimas iš kalbos į kalbą, pagrindas, jei nepamirši, kad tiktai tu pagrindo trokšti, tos apgaulės, ant kurios nekrenta plunksnos. Žinai, dėl ko aš giedu, ar renkiesi savo žemiškas žinias? Čia girdimi šūviai ir kaukimas, ant žemės krinta pelenai, vėliavos plevėsuoja prie lajų, ei, prie lajų, žemiet, besparni, bet esi tu čia, esu aš čia, ir jis, ir ji yra čia, kad ištvėrtume, kad ir ką turėtume. Ši laja ar kita, dangus ar padangė, pasakiau, išgiedoju, tu, kuris nežino. Mano Artimuose Rytuose ar tavo Artimuose Vakaruose, kur atskrendu vejamas šūvių. Šokis, kurio lauki: bus. Giesmė, kurios lauki: bus. Bet kas prisimins pamiršti skrydį?

DALIA TAMOŠAUSKAITĖ

Kas iš to, kad ne vieną, bet vienišą –
Išsijotą per laiką kaip skiemenis –
Nukryžiuot (lyg agonijos pranašą)
Palšą rudenį pargina piemenys,

Kai seniai nuganyta jau vasara
Paveikslėliuose knygų pelijančių.
Ir erškėtrožių vaisiai tik atveria
Net šalnos intymumo nebijančią

Šizofrenišką tylą... Suvystytą
Į keiksmožodžiais dvokiančią staltiesę.
Tad bejausmė lyg zombė akistata
Subadytoje rankoje ištiesia

Tau tave... Ir lyg nuodą įlašina
Į venas glamonėjantį nerimą...
O pasaulį keliskart sumažinus,
Nuo palangių nušluosto gyvenimą.

Vieno anoniminio
eilėraščio konkursas –
V vieta

Anonymous poem
contest: Open Theme –
fifth place

So what if I'm not single but alone –
Sifted through time like syllables –
Crucified (like a harbinger of death-throes)
In autumn the herdsman bring the grey home,

When summer is already long-spoiled
In pictures of mouldering books.
And the briar rose hips come out
Unafraid of the intimacies of frost –

A schizophrenic silence... Wrapped
In a tablecloth reeking of curses.
And so unfeelingly like a zombie attack
In the pricked hand outstretched

To you, there is you... And like poison it drips
Into veins caressing worry...
And having made the world several times smaller,
Wipes life from the windowsill.

poezijos fronte nieko naujo:
po eroso ateina tanatos

skambinu mirčiai smalsu
sužinoti kada ir kaip

palyginti su sodros
pensijų skaičiuokle

išmaniajame kalendoriuje
susidėlioti datas

matyti ar nėra sutapimų
su kitais ateities planais

malonus balsas telefone
atsiprašome šiuo metu
visi registratoriai užimti
prašome palaukti

primename kad galite registruotis
internetu adresu www.mirtis.taškas.end

pokalbis bus įrašytas
jei sutinkate prašome pasirinkti

staigi mirtis spauskite vieneta
lėta mirtis spauskite dvejetą
ar yra gyvenimas po mirties spauskite trejetą
nemirtingumas – paslauga neteikiama
menu in english choose number four
menu po russki naberite kreiser moskva

Vieno anoniminio
eilėraščio tema
„Poezijos frontai“
konkursas – II vieta
(I vieta neskirta)

Anonymous poem
contest: The Frontlines
of Poetry – second
place (first place not
awarded)

it's all quiet on the poetry front:
after eros comes thanatos

so I phone death, curious
to find out when and how

to compare it with my
pension accounts

to look at the smart calendar
and align our dates

see if there are any overlaps
with other future plans

a pleasant voice on the telephone:
we apologise but at this time
all our operators are busy
please hold

we remind you that you can register online
at www.death dot end

this call will be recorded
please make a selection

for sudden death, press one
for slow death, press two
for questions about life after death, press three
for immortality, please note this service is not offered
for menu in English, press four
for menu in Russian, send a cruise missile to moscow

atsiprašome šiuo metu
visi registratoriai užimti
prašome palaukti

jūsų numeris
užregistruotas

mes su jumis
susisieksime

we apologise but at this time
all our operators are busy
please hold

your number
has been recorded

we will
contact you

SIMONAS BERNOTAS

ETIMOLOGIJA

Žodis pasiryžęs mirt už Žodyną

Žodis tampa savanoriu praeina apmokymus vyksta į frontą

Žodis ne žvirblis

Žodis tai ginklas kardas durklas kastetas revolveris karabinas granatsvaidis ragatkė ar
bet koks kitas žodis

Žodis niekada neprašauna

Žodis žudo nevykusius pranašus ir dar labiau nevykusius jų sekėjus

Žodis paliečia širdį ir kitus vidaus organus

Žodis nesiteisina nepriešgyniauja nesiginėja

Žodis nugali

Žodis gauna paaukštinimą dabar jis ŽODIS

ŽODIS užstringa

ŽODIS nemiega nevalgo nešika

ŽODIS išsprūsta ne laiku ir ne vietoje

ŽODIS įsipainioja tarp kitų žodžių ir lieka nepastebėtas

ŽODIS jaučiasi nebereikalingas

ŽODIS bijo būti išbrauktas

ŽODIS dezertyruoja

Žodis sugrįžta namo o ten taip tuščia tuščia tik šuo

Žodis gauna žinią kad fronte žuvo prasmė

Žodis reiškia gilią užuojautą

Žodis ateina į laidotuves atneša baltų gėlių vainiką su juosta liūdi vaikai

Žodis pagerbia atminimą tylos minute

Žodis rašo memuarus sukuria daugybę žodžių

Žodis nusipelno pagiriamojo žodžio už šiuos nuopelnus

Žodis tariamas nurausta

Žodis neieško savęs kišenėje nes ten tik parako likučiai

Žodis netenka galūnės per teroristo susisprogdinimą

Žod kenčia

Žod atbūna

Žod tampa donoru dovanoja o ir d

Ž miršta paskutinis

Vieno anoniminio
eilėraščio tema
„Poezijos frontai“
konkursas – III vieta

Anonymous poem
contest: The
Frontlines of Poetry –
third place

ETYMOLOGY

Word is prepared to die for the Dictionary
Word becomes a volunteer completes training and goes to the front
Word is not a sparrow
Word is a weapon a sword a dagger brass knuckles a revolver a carbine a grenade
launcher a slingshot or any other word
Word never misses its mark
Word kills the failed prophets and their even greater failure followers
Word touches your heart and other internal organs
Word does not justify contradict argue
Word vanquishes
Word gets promoted and now is WORD
WORD stops
WORD doesn't sleep doesn't eat doesn't shit
WORD slips out at the wrong time and in the wrong place
WORD gets mixed up between other words and goes unnoticed
WORD feels redundant
WORD fears being crossed out
WORD deserts
Word returns home and it is empty empty except for the dog
Word gets news that meaning has died on the front
Word expresses deep condolences
Word attends the funeral and brings a wreath of white flowers a sash and children grieve
Word observes a minute of silence
Word writes a memoir and invents many words
Word earns a word of commendation for this service
Word seemingly blushes
Word does not look for himself in his pocket because there's only leftover gunpowder
Word loses a limb during a terrorist bombing
Wor suffers
Wor serves
Wor become a donor and gifts "o" and "r"
W dies last

Jotvingių premijos laureatai

Yotvingian Prize winners

1985 – Kornelijus Platelis	2004 – Stasys Jonauskas
1986 – Vytautas P. Bložė	2005 – Tomas Venclova
1987 – Bronius Kutavičius	2006 – Kęstutis Navakas
1988 – Alfonsas Nyka-Niliūnas	2007 – Almis Grybauskas
1989 – Kazys Bradūnas	2008 – Aidas Marčėnas
1990 – Henrikas Čigriejus	2009 – Valdemaras Kukulas
1991 – Henrikas Nagys	2010 – Viktorija Daujotytė
1992 – Donaldas Kajokas	2011 – Alfonsas Andriuškevičius
1993 – Knuts Skujenieks	2012 – Rimvydas Stankevičius
1994 – Sigitas Geda	2013 – Jonas Kalinauskas
1995 – Sigitas Parulskis	2014 – Gintaras Bleizgys
1996 – Marijus Šidlauskas-Jonaitis	2015 – Rolandas Rastauskas
1997 – Antanas A. Jonynas	2016 – Eugenijus Ališanka
1998 – Marcelijus Martinaitis	2017 – Gytis Norvilas
1999 – Nijolė Miliauskaitė	2018 – Daiva Čepauskaitė
2000 – Alfonsas Bukontas	2019 – Ramūnas Kasparavičius
2001 – Jonas Strielkūnas	2020 – Alvydas Šlepikas
2002 – Jonas Zdanys	2021 – Dainius Gintalas
2003 – Vladas Braziūnas	2022 – Gintaras Grajauskas

1998 – Darius Šimonis
1999 – Gintaras Bleizgys
2000 – Gintaras Beresnevičius
2001 – Tomas S. Butkus
2002 – Gytis Norvilas
2003 – Agnė Žagrakalytė
2004 – Donatas Petrošius
2005 – Sonata Paliulytė
2006 – Vytautas Dekšnys
2007 – Benediktas Januševičius
2008 – Dainius Gintalas
2009 – Giedrė Kazlauskaitė
2010 – Antanas Šimkus
2011 – Marius Burokas
2012 – Indrė Valantinaitė
2013 – Ramunė Brundzaitė
2014 – Aivaras Veiknys
2015 – Mindaugas Nastaravičius
2016 – Nerijus Cibulskas
2017 – Vytautas Stankus
2018 – Greta Ambrazaitė
2019 – Ernestas Noreika
2020 – Ieva Toleikytė
2021 – Nojus Saulytis
2022 – Ramūnas Liutkevičius

PDR svečių eilėraščių vertimai į anglų kalbą

Priedas
Appendix

English
translations
of poems by
our guests

CARLOS AGUASACO

(Columbia / USA)

NEW YORK

This world is by definition contempt and arrogance.
A gesture of disgust and the disgust of men shoulder to
shoulder

sitting on the train.

A fixed stare that crosses over you midway
and fades away in you in a turban-shaped arabesque. this
is not your world and it is.

The city is there to be taken
the city is there to be squandered
to offer contempt, to be the reflection of man and the
man himself

to remind you that always, no matter where you look,
the heat of a lens cloaks you with the obscene discretion
of one who observes you without looking at you.

It would be necessary to kill John Lennon and confront
the sarcasm
of smiling at the camera so that it will denounce you
in ten continuous years of newspaper headlines without
paying you a penny.

To laugh like a madman and stink of money
to stink like a madman and laugh at money.
New York, it is not me that you greet
with your torch burning in the Atlantic.

ME

This is me,
a fragment of my face amid the rubble of the World
Trade Center

my face among the multitude
a black dot in the bleachers of the stadium
a detail of my thumb pointing towards the Atlantic
my name in the telephone book
my name on a bounced check
the voice of a midget in a chorus of giants
a one way airplane ticket
the trace of my foot on a subway seat
the last letter of my name printed in a magazine
my name on a school list
all the things that point towards me
the white silhouette surrounding my passport photo
my fingerprint on a glass of whiskey
the whispering of my name in a closed room
and two eyes that weep over my absence

This is me,
everything that doesn't include me
everything that doesn't cover me
the air my body displaces as I walk
the lung- and trachea-shaped cloud of smoke
that my cigarette becomes
the form of my torso between hotel sheets
the persons who pass beside me without touching me
an example of euphuistic substitution
a quotation in an essay by Sarduy

a slew of subjectless sentences
a driver's license with no name
all the stones thrown at me
and from me
the raindrops dripping from the umbrella
everything that doesn't include me
everything that doesn't cover me
and two eyes that weep over my absence.

OF GOOD SENSE

From a canvas by Cesar Vallejo

I must tell you, mother
that there is a place in the world that everyone calls
New York
a high and distant place and even higher
higher than the church at the top of Monserrate and its
sleepwalking pigeons
higher and more distant than the volcano in which our
species perished
and its blue ashes burning our mestizo faces
more distant than I myself was when I went to Paris to
visit Vallejo
higher than Vallejo who now plays *Vallejo* on the ground
high and distant like me, seen from below
when I jump naked into the Hudson to swim
and encounter immigrants trying to reach the shore
Their lifeless bodies calling to me from the depths
and I speak to them of you, mother
of the butterfly that left your womb
of the day you dreamed I was a midget

Mother, this place in the world that everyone calls New
York
It is not Paris, but it has a French lady who smiles at
Europe
On the other end of the telephone line, my mother wishes
me springtimes
and here plastic daisies bloom and chicks with rubber
tits smile

Mother, don't adjust my collar so it will start to snow, but
so it will stop snowing
Let me roam around this haughty island among the lights
of Show Business
In solitude, get me drunk with your absence and begin to
live tired of me absent of me,
empty of me, deaf of me, blind of me, mute of me,
sleepless of me
Under this wall of shadows
lies a granite Titanic and a child who sobs in the
underground trains
The mother of another man wakes him and lies down
in his bed
we, mother, are from another time
our skin is the leather of drums and we will never lose our
accent.

Translated by Carol O'Flynn

TWO HOLY THISTLE FLOWERS IN THE DESERT OF ARIZONA

in the distance	like a mirage	two
flowers grow with every step	of immigrants	who travel
from south to north	like work	from south to north like
dreams	from south to north	like pain
in their throats	thirst travels	in their
throats their voices travel	too in their throats	like a flower
my parents	will meet me there	a boy says
and his hand	half-open	points to the thistles

It's true	they wait there	turned into flowers
they wait there	holding hands	they wait there
and their bowels nourish the flower growing from their stomachs and their blood		
has already dried and turned into sap		

OTA BENGHA THE MEXICAN DON'T COME HERE
Ota Benga (Ituri, Congo 1883 – 1916 Lynchburg, Virginia)

Ota Benga	the Congolese	barefoot in a cage	
		in the Bronx Zoo	
		hugs a chimpanzee	and the tourists smile
Is this progress?		Is this liberty?	America?
Well-intentioned activists mobilize and demand they remove him from the cage			

The cartography of his life unfolds and wears thin Kasai—Batwa—St. Louis—
 The Bronx—Brooklyn—Lynchburg

Ota Benga	the Mexican	Don't Come Here	the nameless boy dressed in gray and blue
		barefoot in an ICE	
		cage in McAllen—Texas	
		takes his hands to his mouth and softly repeats	
		Ota—don't—come	Ota—don't—come—here
		Ota—don't—come—here	
		and cries and kicks	
		with his twenty-four months of tears	
		with his twenty-four months of pain	
		and an unmentionable cynic with an orange wig	
		bursts out laughing in Washington	
		and says that the boy is better that way	
		he looks at the camera and repeats it	
		with his poorly-ironed red tie	
		with his fake tan and his stupidity	
		he repeats it	
		five hundred and forty-five times	
		without being moved	
Is this progress?		Is this liberty?	America?

A WOMAN DROPS DEAD IN THE MIDDLE OF THE STREET

For Rubiela Chivará Bustos

A woman drops dead in the middle of the street
it's winter in my window
yet she has a sunflower in her hands

She hasn't fallen near me but far away
she's fallen suddenly, collapsed to the ground
in the asphalt of my youth
my youth distant and cold like the ice on my shoes
my youth distant and frozen like
the stares that cover her body
in the middle of the sidewalk

Others some say hurry off to work
and can't stop to cry for her in silence

Others, I imagine, walk away from the place with a prayer on their lips
and immediately call to ask afterfor their mothers

A women drops dead in the middle of the street like a dove
that collapses in full flight
arriving to its destination without noticing

The machinery activates in the distance
and a couple of public servants play ping pong with the case the woman
rejuvenates and the flower grows a palm
a crowd surrounds her to observe the miracle

On the street someone says a girl lies sleeping
in the middle of the street with a flower in her hands her hair and
nails have grown a bit more
And the flower? It turns to seek the afternoon sun
Is it already afternoon? —Yes, and it is already night in my window—

A woman drops dead in the middle of my body
she's died in me, correction, in me she's died
and she's planted sunflowers on my chest

Translated by Jennifer Rathbun

MARIA CALLÍS

(Catalonia)

ACID ORANGE

It all began with a couple of random drops, with that no you said from the kitchen that I confused with the sound of that faucet that never quite closed all the way. *Not this week either*, and the faucet that dripped more every day, and the sound of the water on the dirty dishes, that seemed to start to smart a little, with a prideful clunk on the defenseless plates, and I was worried. Since I was guileless, I ran to screw it tighter, maybe it could be fixed with a new gasket, a don't give it another thought, and my small fingers, a bit cold and insecure, start undoing the valve, treating the parts with care, cleaning them, get that dirt out, meticulous nails insistently scraping, now for the new gasket, impeccably white where the old one had been old for many years now, always squeaking. The kitchen was clean, as always, and I looked serenely upon the finished job, as I dried my hands on a rag: it will all be fine, you did a thorough job, you were conscientious. But came the evenings and you, from far away, would put a tube of silence to my ear: *here, listen. You can't hear a thing, you see?* But I could hear the sound, stronger than ever. Really, no noise at all?, I would say, and you kept saying no, with a speck of anger, just a speck, that glinted fleetingly in your eyes just as the water glinted where the drop formed on the rim of the faucet. And me, apologetic, apologetic and a little obtuse, always late to understand things because the thing that happens never quite jibes with the word that pops into my mind. For me, everything turns into words, and then I can't see anything but the words, and the sight makes me dizzy, as if I had been inflating one word balloon after another and the helium had gone to my head. And you were clever and from a distance you made a quick arid gesture with your hands that meant silence, so I believed you and told myself the whole noise thing was only me and my fixation. Insolent. A scold. A liar, a liar, a liar, thrice a liar, an acid orange with no juice, I told myself. And in a rage I stuck the cotton swabs in my ears: quiet, my head, be quiet, you're evil, and questions make noise and noise is noisome.

THE SHIVERING OF THE DAHLIES

We started making time. We molded it. We cast it from of the torment of children dressed up for palm sunday, we loosed a very mild wind upon it, and we poked at it carefully with our hands. It was the start of a series of weeks of labor: we worked hard to say nothing to each other, a toothpick hanging nonchalantly from the precipice of each of our mouths, and a whole hell of words falling to the ground around us. So much did we prod at the void, and turn it into a part of ourselves, that we heated up like a glass and took on the shape of a tongue of fire: exactly the size of a shudder. Fear spread along the paths of our veins, and the strips of earth sighed through the final fallow, along with the sons lost in the umpteenth raid. We poured ourselves into a cauldron and the water was dark and viscous/heavy: you struggled to stir it with a wooden spoon. *There's not all that much distance between glee and glue and gloom*, you said: and the pain that filled your mouth was already only your own, and you said it just before our sight filled with sores. The breath of night forests settled on the nape of our necks, and we suckled the dark. The distance between the paths thickened with the desire to flee even farther beyond, and we could no longer fathom it: all the distances running with shrieks of low fog and birds astray, and you and I unable to be order and flock for each other, or to flee. We stewed our wounds over a slow slow fire, and sliced them with a generous knife, like a loaf of durum bread: we spread them over our hands and torso. And over our genitals, but different: mineral. The inner sap of the word solitude set a lofty oak aright, and we sat in the lap of shade it cast, bidding us to wait. A swift with a belly full of secret eggs came to take the warmth of our fingers, now branches, but she recognized our gaze fraught with evening and laid her eggs. We brooded over them for months, three qualms and a wish, like a bad draw from the deck. We never spoke of the shells cracking inside us, we were no longer there, we were never again there. But at road's end, each of us scaling the ego's top, from the corner of my eye I saw the first shivering of the dahlias trailing us along the shoulder of the road.

Translated by Mary Ann Newman

JULIA FIEDORCZUK

(Poland)

PHOTOSYNTHESIS

The sun gives birth to me almost without pain,
a dressing of warmth on my foot, on my eyelids
a light compress of blood, unearthly goggles.
On them crouches a spectrum like a rapid

giddy anemone that tells me
colorful ichthyological stories. Red
and black is how everything starts,
then later the Great Inundation

of Ultramarine, my amphibious vehicle.
How was it? I strive to remember,
rubbing my eyes. Those subcutaneous
times drift nearer, they are mine

for a light-flash, a brief apnea
and an exquisite fear, that instantly dissolves
in the foaming depths. To possess you,
world. To love you, lose you.

But what's needed is to emerge on land, grow feathers,
look straight at the sun.
The sealike green of the iris.
Flesh, cloth, breath.

OXYGEN

I'll show you love in a handful of stars.
Have you seen the spectacle of snow on the roadside
leaves?
The purple silhouette of a December day?
I came here in order to breathe.

There are small dancers in a droplet of river water.
Insect heavens beyond the garden gate,
a nest in the crook of the pine tree's broad arm,
in the nest of my arm a child's milky breath.

We dwell lightly at the outbreath of the world,
dusk heaped upon dusk.
Mouth next to check.
Check next to thigh.

We dwell lightly at the outbreath of the world,
the she-wolf's warm pelt and her pointed fangs,
the razor of ice that smoothes the river's dark skin,
its occupants sinking to the bottom.

I came here in order to breathe.
The sadness of our stories upon a winter sky.
Snow quickly melting on the cheeks of a child,
our eyes laughing with the stars,
the sky meeting the river's smooth skin;
I breathe, I breathe therefore I am.

PSALM V

Beauty exists, la ernożura egziste and paradises
are not artificial, yet how can one have fans
of gingko, green right next to yellow, and human
faces in the sunshine, pearls of architecture and
thoughts
about the dust that we become? Two days later
I remember only theory, what we said concerning
the mathematics of the Alhambra and the fragments
of poems, so I undress quickly, to catch life
red-handed, to relish the goodness
of your home amid the hills encircled
by a wedding party where I seek and find, seek
and do not find, seek and disappear and –

PSALM XXXI

for R. K.

a chickadee had perched on the window-sill like a
message
generated by the mist, October
was turning into November in the birches oaks alders,
in the frost-resistant flowers, in the cemeteries
where our fathers wrote no memoirs,
where they would not recognise our children, our
poems, ourselves. The television was showing Poland
that had perished, and then had not perished, and then
again had perished, and then not, and then the sun
flung up a mesh of branches, all at once
the chickadee was absorbed by sky before I could say
remember, remember me –

PSALM XCII

nothing new under the sun
may it happen again and again and again
before our eyes on our skin our tongues in truth
(today I've forgotten it's been half a life already)

nothing new under the sun
may it happen again and again and again
in darkness warmth in whisperings
(the unborn are at the source of the waters)

and let there be song: in the breathing of rocks
underfoot in the deliberations of the lichens
in body tissues fairy rings
and when the abyss calls out with a roar of waterfalls
we feed on tears
so it might happen again and again and again
before our eyes on our skin our tongues in truth –

Translated by Bill Johnston

LALI MICHAELI

(Israel)

MY SECRET LOVER

An anarchist that corrects
His language with my language

One that won't see
Me in his land

One that I won't see
In my land

But our voices hover
Like barrages in the world

Your history is written
With ink produced

In my love
Factory

TO A PALESTINIAN POET

My dear friend,
I bring you my poem like a bleeding piece of meat from
the fringes of my torn poem.
Midnight marks a border
Between us.

You say "I'm from here" and ask me
Where are you from? Where are you
From?

Don't you live on my land?

A wind carries away my years of tumult in this beastly
country
That leads my feet to walk in the world, that suckles me
From breast of mother earth.
Me? You want to know where I'm from?
From here.

Yes, I'm from here for generations, from the dusty royal
history,
I'm from here.

Do you know the history?
Do you know what was here before you stepped
Upon this land?

Before your grandfather plowed
This land?

It hurts me and I understand the wound. But forgive me,
I'm hunted and I asked to return
To my safe land.
I'm a Jewess.

The farther I wandered I walked certainty-hewn,
Land-beheaded.

Yes, this is your homeland, but mine are the water, the
dust,

The rock and the sandstone
For 5000 years.

Here I was marked. Here my destiny was decided. From
here I was expelled. For
Here I yearned. I hid identity in exile to survive. To
connect with the rabble
Of a people I was left with.
I got a visa to here when in the Soviet Union I'd for years
been told "niet".
Your sadness is my
Sadness too.

How did you sleep? You ask me on WhatsApp just before
dawn, before the sun
Yawned.

My dream wandered in the world. Crossed oceans,
ravines and vineyards. Skipped
Walls, contracts and shreds of wars. Refusal spoke in
foreign languages. Only love
Had one language.

I too am haunted by shadows. I'm a victim wearing a
victor's mask.

Write, poet, Write it all!

My tears I shed into your ink and with your tears I
vowelize
My writing.

Poetry is the only autonomy we're left with in a darkening
world.

The only piece of liberty. The sole place. The sole rescue.
Though you don't recognize redemption.

After all you're an anarchist that believes in a scarred
hand and mainly in love.

Willing to meet me even if historically I'm your enemy.
How do you sleep, my friend?

Did you eat?

I play the piano now, look.
I play the Ney flute, listen.

We'll talk.

We'll talk.

LOVE OF TWO POETS

But we built a house,
But we loved,
But we chose flower-pots,
But we were glad
And crossed oceans
And prepared delicious
Nights.

But we changed a star,
But we celebrated,
But we were worried
And we shared
And were jealous,
But we shouted
And separated
And cried,

But we made up
And exposed
And concealed,
But we told secrets,
We longed,
We drank,

But we wrote,
 We planned,
 Held hands,
 But we walked
 And took pictures
 And sought solitude,
 But we expelled our souls
 And were tormented
 But came back home in peace,
 And hugged
 But we swore
 Forever
 But broke it,
 And asked forgiveness
 And forgave,
 But one day you stopped breathing
 You said let's run away
 And I pulled at your skin
 No. No.
 There's nowhere to go
 There's nowhere to go.

I WON'T CUT YOUR TONGUE

Talk as you wish, talk.
 Even if on the way we quarrel and cut,
 Talk.

You send me a text
 Like someone who lost
 Nationality
 Dangling.

Devoid of will because of the arrack, letting me
 Do with you as I wish,
 A foreign woman
 With strange sensitivities.

Your look,
 The removal of my look –

That's the whole conflict.

Translated by Oded Peled

RADU VANCU

(Romania)

CANTO I

There will be people and they will push the world further.
 Today it is evening, we are building a Lego police station
 and we are watching Cars.
 Today the world does not deserve to be pushed further
 than that.

Today we have not seen the sun struggling tetanized
 in the sky. It seemed it never existed.
 Today God was not the concept with which
 we measure our pain, as John sings.
 Maybe it measured the convulsions and torture of the
 sun,
 what do I know. For us there existed
 only the slow growth of the police station
 and no sun to ruin any plans
 above it.

We need a Lego sun shining without alternative
 above a Lego abyss. Young Lego peasants
 from a Lego Galilee
 taking upon them all the Lego sins and dejections.
 We need Lego children singing:
 "in the shadow of the Lego cross we sat down and wept."
 A Lego John Lennon singing about
 Lego gods and concepts and pains.
 Only then will the sun struggle happily
 in convulsions. Only then will the world deserve
 to be pushed on.

Today it is evening, we are building a Lego police station
 and we are watching Cars. The milk
 gets warm in the white tin cup.
 Nothing, and this is no big talk – nothing
 can push us further.

CANTO XIV

Someday this day will also be as blinding
 as a madhouse
 and I am broken by all this living.

I was 17 and I was a porter
 at a wholesale on Siretului street
 and unloaded ten tons of sugar
 all alone in two hours
 and I was not half as
 broken as I am now, five minutes
 after I left Sebastian at the
 kindergarten. I was 19 and daddy had
 hanged himself for nearly a month and I was
 all Kierkegaard and vodka
 and I was not a quarter so
 broken as now. I was hell
 knows how old and I kept deviating
 from poetry and I was all
 broken and blinding as after
 ten tons of sugar.

As after ten days of
Kierkegaard and vodka.

We were three porters on Siretului,
me the youngest and the only one hired
under the table. We carried tons daily
and the wood crates were full of
nails and our bloodied shoulders
were sweet as sugar. As Søren.
As vodka. One of those perverse
worlds which give you the
illusion that poetry really
exists and matters. In which the neck
knows it is hangable and sings
with happiness. In which the mind
is filled with sugar and evil
and knows that someday
this blinding day
will be real and will be
the same madhouse.

You hangable neck, you heart
of vodka and sugar – I know, you carry
tons daily and keep deviating
from poetry. Calm down, however,
I swear on the hanger on which
I put every morning the small clothes of
Sebastian at the kindergarten:
one day, vodka and Kierkegaard
will no longer exist. We will be
old caterpillars. I will no longer suffer.

CANTO XXXVII

I had found with my brother luli
behind the block
a she-hedgehog with cubs.
Look what this is about:

I took them in my arms,
I was scared, but the hedgehog and the cubs
were so scared that
one could see the God of the hedgehogs
hovering over them.

I took them in the laundry room,
at the fourth floor, near our door.
And when I put them in the carton box,
with a thick coverlet beneath them
and grass on the coverlet,
with our little tea cups
filled with water for them –
they were so scared that one could see
even the Holy Spirit of hedgehogs
wrapping them like a coverlet
of thick light
with grass and little tin cups on it.

And we were so scared
and happy, that our hearts
were floating and twitching
somewhere in front of our bodies,
as only after I had cut

the noose around dad's neck
and I thought he was still breathing
and God floated like
a coverlet of breathing
above him
I have also seen.

I covered the carton box
with a thin plywood. I closed the window
of the laundry room so that
they could not jump. I closed the door
of the laundry room with the key.
The next morning they were gone. The door
closed, also closed the window, the plywood
untouched. I was not too surprised,
as I was also not too surprised
when my father disappeared.

And my brother luli, in Kutna Hora,
40 km from Prague, makes computer keyboards –
and that does not surprise me
too much. Not as much as the
coverlet of light wrapping his
every gesture, leaving the rest of him untouched,
untouched.

This was what it was actually about.

Translated by the author

What is one of your dead people telling you
the dearest, the most beloved among dead,
when your heart allows you to dream him:

„Dear, here it has already started.
It cannot last longer
until it starts there too.

The earth dice jump day and night
like champagne corks
on the dead they cover.

Those covered by a grass too dry
are emblazing and enlighting like indicators.
Mine at least this is how it lightened.

We, suicides, woke up each one of us
as we knocked us off.
One with the knife in the heart,

another with the bullet in his brains,
another with opened veins.
But they are working hard on the image.

I have received the same worn out undershirt
I was wearing when I hanged myself
and I am waiting for you garrote and all,

but raffia was told to blossom,
and God paints butterflies
on each petal from the flowers garrote,

careful as if he were
my best friend
shaving for the wedding."

Here you wake up. Cami is sleeping peacefully,
Tweety's pyjamas is raising and coming down slowly,
from the crib one can hear the snot little engine

from Sebastian's little nose.
As usual, after the disaster
the world is perfect.

Translated by Nigel Walker & Zenovia Popa

Kornelijus Platelis (pirmininkas / chairman)
Vladas Braziūnas (pavaduotojas / vice-chairman)
Ramunė Brundzaitė
Eugenijus Ališanka
Marius Burokas
Daiva Čepauskaitė
Vytautas Dekšnys
Dainius Dirgėla
Rūta Elijošaitytė-Kaikarė
Uršulė Gedaitė
Dainius Gintalas
Gintaras Grajauskas
Antanas A. Jonynas
Giedrė Kazlauskaitė
Kerry Shawn Keys
Andrius Mosiejus
Mindaugas Nastaravičius
Dominykas Norkūnas
Donatas Petrošius
Ričardas Šileika
Alvydas Šlepikas
Ieva Toleikytė
Rimas Užgiris
Agnė Žagrakalytė

Rengėjai /Organizers

Poetinis Druskininkų Ruduo
Druskininkai Poetic Fall

Centras „Dainava“ /
Centre „Dainava“

Pagrindiniai festivalio rėmėjai / Main festival sponsors

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

VERSOPOLIS

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

Rėmėjai ir partneriai / Sponsors and partners

LENKIJOS
INSTITUTAS
VILNIUJE

DRUSKININKŲ
SAVIVALDYBĖ

NACIONALINIS
M. K. ČIURLIONIO
DAILĖS MUZIEJUS

Lietuvos
nacionalinis
muziejus

VILNIUS
LITERATŪROS
MIESTAS

MintVinetu

REDAKCIJA

Lietuvos
kultūros
institutas

Canada Council
for the Arts

Conseil des arts
du Canada

